

Diena

Latvijas Republikas Laikraksts

Saeimā
Ministru kabinetā

TREŠDIENA, 1.FEBRUĀRIS, 1995

NR.27 (1121)

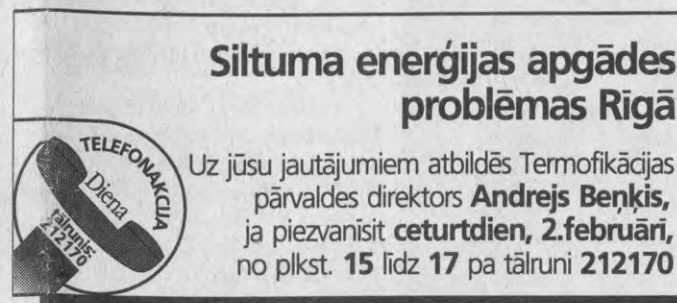
CENA — Ls 0,12

**Cigarettes,
reklāma
un veselība**
Jānis Strazdiņš — 2.lpp.

**Intervija ar jauno
mežu ministru
Arvidu Ozolu**
3.lpp.

**Siltuma enerģijas apgādes
problēmas Rīgā**

Uz jūsu jautājumiem atbildēs Termofikācijas
pārvaldes direktors **Andrejs Benķis**,
ja piezvanīsiet **ceturtdien, 2.februārī**,
no plkst. 15 līdz 17 pa tālruni 212170

**Par Latvijas
Hipotēku un
zemes banku**
9.lpp.

Darbu sāk NP teritoriālās nodaļas

Nellija Ločmele,
Dienas reģionālo ziņu birojs

Rīga, 31.janv. Naturalizācijas process 1.februārī sāksies visā Latvijā, vienīgi teritoriālo nodaļu filiāles rajonos darbu sāks 6.februārī. Līdz 31.janvāra vakaram vislielākās problēmas bija ar negadītu telpu atlikumu divās Rīgas pašvaldībās un līdz galam nenokārtoto valsts nodevas iekasēšanas kārtību.

No trešdienas LR pilsonības pretendenti Naturalizācijas pārvaldes 16 teritoriālās nodaļās varēs saņemt informāciju par naturalizācijas gaitu un aizpildīt iesniegumus, sasakānā ar kuriem vēlāk tiks aicināti iesniegt naturalizācijai nepieciešamos dokumentus un kārtot pārbaudījumus, *Dienai* otrdien pastāstīja NP priekšiece Eizēnija Aldermane. NP teritoriālo nodaļu filiāles visos Latvijas rajonos darbu sāks no 6.februāra, jo līdz tam apgūs pieredzi, strādājot kopā ar teritoriālo nodaļu darbiniekiem.

Rīgā problēmas radījis Latgales

un Kurzemes priekšpilsētas valdes negadītā telpu atlikums, kas tomēr ir atrisināts — Latgales priekšpilsētā NP ierādītas vēl labākas telpas, bet Kurzemes priekšpilsētā NP vēl mēnesi darbosies presē jau izsludinātajā vietā. «Grūti spriest, vai šim atteikumam ir politiski iemesli, taču jebkurā gadījumā valdes lēmuma maiņu iepriekš vajadzēja saskaņot ar NP», *Dienai* sacīja E.Aldermane. NP priekšiece izteica pārliecību, ka ātri izdosies noskaidrot pārpratumu ar valsts nodevas iekasēšanas kārtību — Finanšu ministrija esot informējusi krājbankas, kā nodeva jāiekasē, taču bankas apgalvo, ka šādu informāciju neesot saņēmušas.

Dienas reģionālie korespondenti ziņo, ka veiksmīgi darbu gatavas sākt Gulbenes, Valmieras, Liepājas un Ventspils teritoriālās nodaļas un to filiāles — sarīpētas gan telpas, gan nepieciešamie dokumenti, darbs organizēts tā, lai naturalizācijas iesniegumu pieņemšana noritētu mierīgi, bez rindām. ♦

Nevienojas par naturalizāciju par īpašiem nopelniem

Nellija Ločmele

Rīga, 31.janv. Sacīmas Pilsonības likuma izpildes komisija otrdienas sēdē nespēja pieņemt lēmumu sakarā ar tās priekšsēdētāja Imanta Kalniņa (LNNK) apņemšanos atstāt priekšsēdētāja amatu un darbu komisijā vispār, par ko viņš pirmdien informēja Saeimas sekretariātu. Pēc vērtināmā debatēm tā nespēja vienoties arī par kārtību, kādā notiktu naturalizācija par īpašiem nopelniem. Komisija sanāks uz sēdi 1.februārī, lai kopā ar Naturalizācijas pārvaldes priekšnieci Eizēniju Aldermani konstatētu, kā sācies naturalizācijas process.

Cetiem Tautas saskaņas partijās, Demokrātiskās partijās, Tautsaimnieku politiskās apvienības un *Līdztiesības* frakcijas deputātiem balsojot par I.Kalniņa atsaukšanu no komisijas priekšsēdētāja amata un cetiem Nacionālā bloka frakciju pārstāvjiem balsojot par jautājuma atlikšanu uz vēlāku laiku, komisija nespēja pieņemt lēmumu, jautājums tiks izskatīts pēc nedēļas.

Šāds divu «nometņu» princips izpaužas arī debatēs par naturalizācijas sākšanu. «Ne jūs esat iepazīlušies ar naturalizācijas dokumentiem, ne jums ir interese — tad vismaz šoreiz godīgi pasakiet, ka negribat te strādāt», pretējā galdā pusē sēdošos NB pārstāvjus nosodīja J.Jurkāns (TSP). Dažāda informētības līmeni un atšķirīgas domas komisijas locekļi bija arī par naturalizāciju par īpašiem nopelniem. Larisa Lavina (*Līdztiesība*) paziņoja, ka komisijai nebūtu jāizskata citi iesniegumi, kamēr Saeima nav piešķirusi pilsonību vairākiem desmitiem «austrumu latviešu», kas dzimuši no 1899. līdz 1939.gadam, pret ko iebilda komisijas sekretārs Džintars Abiķis (LC). LNNK, DP un TPA pārstāvji izteicās, ka būtu nepieciešams izstrādāt īpašu kārtību un kritērijus, lai pilsonībā uzņemtu par īpašiem nopelniem. Tādā gadījumā Saeimai būs jāpieņem īpašs likums, jo pašlaik pilsonības likums nekādas noteikums neizvirza — nepieciešams vienīgi pozitīvs Saeimas balsojums. ♦

EP Parlamentārā asambleja nobalso par Latvijas uzņemšanu

Eiropas padomes Parlamentārās asamblejas locekļu vidū pilntiesīgu vietu ieņems arī Latvijas pārstāvji.
Foto — no *Dienas* arhīva

Juris Tihonovs

Strasbūrā, 31.janv. Eiropas padomes Parlamentārā asambleja šodien vienbalsīgi pieņēma lēmumu rekomendēt EP Ministru komitejai uzaicināt Latviju kļūt par EP locekļvalsti. Nevien no parlamentāriešiem, kas atradās zālē, nebalsoja pret un nevien neatturējās. Līdz ar to Latvijai jāgaida formālais EP Ministru komitejas uzaicinājums, ko komiteja pieņems 7.februāra sēdē. 10.februārī svinīgā ceremonijā pie EP ēkas Strasbūrā varēs pacelt 34. EP valsts — Latvijas — karogu, kam masts jau ir sagatavots. Ari EP PA prezidents Migels

Anhels Martiness šodien, runājot sēdē, pauda pārliecību, ka Ministru komiteja respektēs asamblejas lēmumu un ka šodien ir pēdējā reize, kad viņš Latvijas pārstāvjus debatēs piesaka kā asamblejas īpašos viesus.

Debates par Latvijas uzņemšanu sākās ar EP Politiskās komitejas, Juridiskās un cilvēktiesību komitejas un Komitejas attiecībām ar valstīm, kas nav EP locekles, ziņojumiem, kas bija ļoti labvēlīgi Latvijas uzņemšanai un rekomendēja to. Ziņojumi arī atklāja problēmas, kuru konkrētā risinājumā Latvijā EP ir īpaši ieinteresēti: pilsonības likuma realizācija, to bijušās PSRS pilsoņu, kas nav

Latvijas pilsoņi, statuss.

EP PA locekļi, kas uzstājās debatēs par Latvijas uzņemšanu, daudzkārt uzsvēra, ka pēc pusgadsimtu ilgās varmācīgās okupācijas, ko Latvijā veica PSRS, tā izpildot kaunpilno Hitlera un Stalina vienošanos, Latvija atgriežas tur, kur tai jābūt — Eiropā. Francijas parlamentārieši Gabriels Kaspars teica, ka viņam vienmēr bijis kauns, ka Baltijas valstis bijušas pamestas 55 gadus, un ka šodien EP akceptējot valsti, kuras uzņemšana EP labos kādreiz pielautās netaisnības.

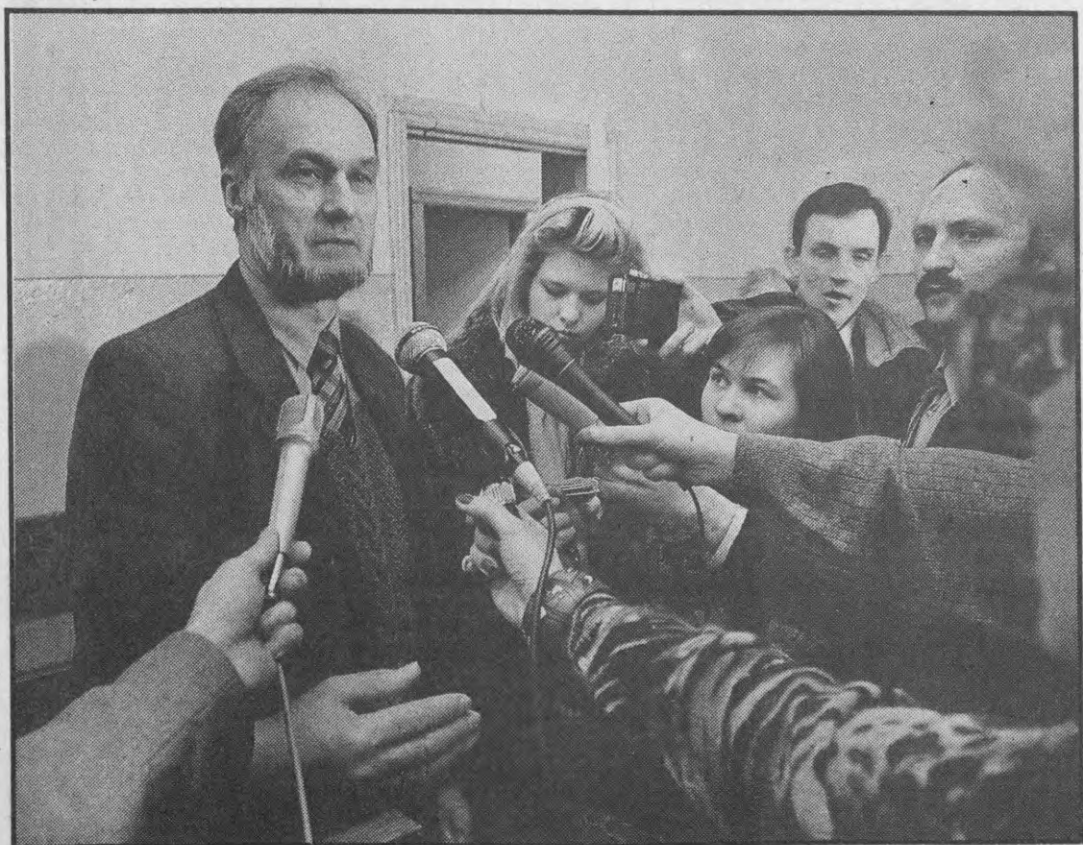
Ar EP locekļvalstu pārstāvju runām disonēja divu Krievijas parlamentāriešu, kas šeit ir viesu statu-

sā, runas. Krievijas Valsts domes deputāts Vladislavs Tumanovs atgādināja, ka Krievija uzskata par diskrimināciju Latvijas pilsonības likumu, jo tas nesatur nulles variantu. Tāpat Krievija neesot apmierināta arī ar likumprojektu par bijušās PSRS pilsoņiem, jo tas šā likuma subjektu nepiešķir politiskās tiesības. Tomēr viņš apsveica Latviju ar uzņemšanu EP.

Visvairāk smieklus un sašutuma izraisīja bēdīgi slavenā Krievijas Valsts domes deputāta Vladimira Žirnovska uzstāšanās, kurā viņš iebilda pret to, ka Latvija bijusi okupēta.

Skat. EP PA nobalso 8.lpp.

Siliņa sadarbība ar VDK nav konstatēta

Andrejs Siliņš pēc tiesas sprieduma pasludināšanas. Foto — Uldis Briedis, *Diena*

Valdis Francs

Rīga, 31.janv. Saeimas deputāts Andrejs Siliņš nav bijis VDK agents, jo viņa sadarbība ar VDK tiesā netika pierādīta. To otrdien savā spriedumā pasludināja Rīgas rajona tiesa.

Tiesas spriedumā teikts, ka, izver-

tējot bijušo VDK darbinieku līcības, kā arī citus lietas materiālus, nav pamata secināt, ka A.Siliņš būtu apzināti slepeni sadarbojies ar VDK.

Tiesa konstatējusi, ka A.Siliņš nav pildījis nevienu tiesī VDK uzdotu uzdevumu. Viņš esot rakststij ziņojumus un atskaites par ārzemju braucieniem, taču šādu kārtību to-

reiz noteica vispārpieņemtās Augstākās un speciālās izglītības ministrijas prasības. VDK zinātniska rakstura informāciju parasti ieguva no zinātnieku pārskaatēm un citiem dokumentiem, kas tika gatavoti, izpildot zinātniskās iestādes vai augstākstāvošās institūcijas prasības.

Skat. *Sadarbība nav...* 8.lpp.

Lattelekom — jumta ligums izpildīts

Ēriks Matulis

Rīga, 31.janv. *Lattelekom* ir izpildījis gandrīz visas jumta liguma paredzētās saistības, 1994.gadā Latvijā investējot 91,898 miljonus ASV dolāru ligumā paredzētā 71 miliona vietā. Nav uzstādītas ligumā paredzētās 1050 maksas taksofonu būdņās, un neieviesta palikusi lauku rajonu radio pārraidīšanas sistēma, otrdien preses konferencē teica *Lattelekom* izpilddirektors Gavins Džefrijs.

Telefonbūvniecības uzstādīšanas laiku pagarināja *Lattelekom* padomes lēmums par to izgatavošanu Latvijā un patērētais laiks telefonbūvniecības dizaina apstiprināšanai pie Rīgas pilsētas arhitekta. Jauno telefonbūvniecības uzstādīšanu *Lattelekom* sāks februārī, arī lauku rajonu pārraidīšanas sistēmas uzstādīs šogad.

Lattelekom izplatītajā informācijā žurnālistiem teikts, ka *Lattelekom* 1994.gada finansu darbības rezultāti ir apmierinoši, par ko liecina pirmasaudita dati. Ienākumi ir bijuši zemāki, nekā paredzēts, lielākoties tāpēc, ka tika atlikti tarifu paaugstinājumi.

Latvijas telekomunikāciju padome pirmdien apstiprinājusi jaunus tarifus visiem sakaru pakalpojumiem. Tie stājas spēkā 1.martā. Piemēram, Latvijas Republikas robežās zvanot standartlaikā no plkst. 7.00 līdz 18.00, tālsarunu tarifi paugstināti līdz 6 santimiem par minūti (pieaugums par 100%, salīdzinot ar pašreizējiem tarifiem). Jau niem tarifiem noteiktas laika zonu atlaides — nakts un vakara stundās,

mumu, kas paredzēja, ka pabalsti piešķirami tikai LR pilsoņiem. VRM ar 16.janvāra rīkojumu šo punktu apturēja kā nelikumīgu. 17.janvārī Rīgas domes sēdē 10.punkts tika grozīts. Tā redakcija bija: «Ja 1995.gadā noteiktās ienākumu izmaiņas Rīgas budžetā nesedz pašvaldībai papildus uzliktais funkcijas, tad, pieņemot 1995.gada budžetu, ir jāparedz, ka priekšrocības palīdzības saņemšanā ir piešķiramas LR pilsoņiem».

VRM uzskata, ka lēmuma būtība nemainās, un atbilstoši likumam «Par pašvaldībām» šo punktu atceļ. Ja domes priekšsēdētājs noteiktā

sistēmas uzstādīs šogad.

Lattelekom izplatītajā informācijā žurnālistiem teikts, ka *Lattelekom* 1994.gada finansu darbības rezultāti ir apmierinoši, par ko liecina pirmasaudita dati. Ienākumi ir bijuši zemāki, nekā paredzēts, lielākoties tāpēc, ka tika atlikti tarifu paaugstinājumi.

Latvijas telekomunikāciju padome pirmdien apstiprinājusi jaunus tarifus visiem sakaru pakalpojumiem. Tie stājas spēkā 1.martā. Piemēram, Latvijas Republikas robežās zvanot standartlaikā no plkst. 7.00 līdz 18.00, tālsarunu tarifi paugstināti līdz 6 santimiem par minūti (pieaugums par 100%, salīdzinot ar pašreizējiem tarifiem). Jau niem tarifiem noteiktas laika zonu atlaides — nakts un vakara stundās,

laikā nelikumīgo lēmumu vai tā atsevišķus punktus nesaskaņo ar spēkā esošajiem likumiem un citiem normatīvajiem aktiem, nelikumīgais lēmums vai tā atsevišķi punkti uzskatāmi par atceltiem.

VRM uzskata, ka Rīgas domes lēmuma 10.punkts pārkāpj konstitucionālo likumu «Cilvēka un pilsoņa tiesības un pienākumi», likumu «Par valsts un pašvaldību palīdzību dzīvokļa jautājumā risināšanā», MK noteikumus «Par kārtību, kādā ģimenes atzīstamas par trūcīgām», kā arī Vispārējo cilvēktiesību deklarāciju. ♦

kā arī svētdienās. Tarifi paaugstināti, ievērojot starptautiskās normas, kas paredz, ka tarifi nevar pārsniegt 4% robežu no valsts iedzīvotāju vidējām statistiskajiem ienākumiem. *Lattelekom* ienākumi, ņemot vērā inflāciju 1995.gadā, palielināsies par aptuveni 9%, *Dienai* teica Telekomunikāciju tarifu padomes priekšsēdētājs Jānis Lelis.

Lattelekom vadība līdz uzņemuma 1994.gada finansu pārskata auditorpārbaudes beigām un tās apstiprināšanai Ministru kabinetā nevēlējās atklāt *Lattelekom* ieņēmumu lielumu un nomaksāto nodokļu daudzumu. *Lattelekom* izdevumi bija mazāki, nekā paredzēts, pateicoties stabilajam lata kursam, kā arī zemākiem amortizācijas izdevumiem, teikts ziņojumā presē. ♦

Eksministram A.Krēsliņam sagatavota apsūdzība

Modris Posse

Rīga, 31.janv. LR Ģenerālprokuratūra sagatavojusi apsūdzību par bijušā enerģētiskās valsts ministra Andra Krēsliņa nelikumīgo rīcību, pildot dienesta pienākumus. Amata pildīšanas laikā — no 1993.gada 3.augusta līdz 1994.gada 19.septembrim — A.Krēsliņš paralēli ministrai algai saņēmis atalgojumu kā valsts akciju sabiedrības *Latvenergo* un *Latvijas gāze* (LG) padomju priekšsēdētājs.

Šāda rīcība ir pretrunā ar likumu «Par 1925.gada 1.aprīļa likuma «Ministru kabineta iekārta» atjaunoša-

nu», kas paredz, ka valsts ministra amats nav savienojams ar citu algoātu darbu, izņemot Saeimas deputāta un mācībspēka amatu izglitojošās iestādēs, kā arī zinātnisko, publicistisko un māksliniecisko darbu.

Kriminālā tika ierosināta pagājušā gada 8.decembrī pēc ministru prezidenta Māra Gaļa ierosinājuma. A.Krēsliņš agrākā intervijā *Dienai*, kā arī nopratināšanās pauda pārliecību, ka naudu (paralēli ministrai algai — 335 latu mēnesi — vēl 100 latu no *Latvenergo* un 137,5 latu no *LG*) saņēmis, viņaprāt, par zinātniski pētniecisko darbu.

Skat. *Sagatavota apsūdzība* 8.lpp.

Apstiprināti Ventspils naftas un LatRosTrans tarifi

Ēriks Matulis

Rīga, 31.janv. Pēc vairāku mēnešu diskusijām ar valsts akciju sabiedrības *Ventspils nafta* (VN) un Latvijas—Krievijas kopuzņēmuma *LatRosTrans* padomēm Ekonomikas ministrija (EK) otrdien apstiprināja uzņēmumu 1995.gada naftas produktu pārkausšanas tarifus un piemērojamās atlaides. Tarifos nav principiālu atšķirību no VN padomes izstrādātajiem tarifiem un atlai-

dēm, *Dienai* teica LR ekonomikas ministrs Jānis Zvanītājs. Pēc abu uzņēmumu apmeklēšanas EK piekrita VN padomes domām, ka tūlītēja atlažu likvidēšana varētu samazināt VN pārkausšanas apjomus, tāpēc atlaides pusegu saglabāsies. Lai palādotu tarifu un pielietotu auditori efektivitāti, EM uzdevusi abu uzņēmumu padomē līdz šā gada 15.jūlijam iesniegt EM atskaitei par uzņēmumu finansiālo stāvokli un esošās norēķināšanās sistēmas analīzi. ♦

Šodien Latvijā mākoņains laiks, rietumu rajonos slapjš sniegs, neliels putenis. Uz ceļiem — apledojums. Pūtis dienvidu vējš ar ātrumu 7 — 12 m/s (vietām brāzmas 15 — 18 m/s). Gaisa temperatūra dienā no 0° līdz -5°C, naktī no -2° līdz +3°C. Medicīniskais laika tips — III (nelabvēlīgs).

KOMENTĀRI UN VIEDOKĻI

SKATS

Drakoniskākais prettabakas likums? Tādi kā Milbergs

Jānis Straziņš*

Pēdējā laikā presē arvien biežāk parādās publikācijas, kuru autori apgalvo, ka Latvijas Republikas Saeimas likumprojekts «Par tabakas izstrādājumu ražošanas, realizācijas, reklāmas un smēķēšanas ierobežošanu» ir stingrāks Eiropā un ka mūsu sabiedrība nav gatava tādu pieņemt. Tiek mēģināts piedāvāt tādus labojumus likumā, kas padarītu tā pieņemšanu bezjēdzīgu. Visas šīs uzbrukumi ir pret reklāmas ierobežojumiem, par bez filtra cigarešu ražošanas pārtraukšanu un par tabakas izstrādājumu realizācijas ierobežojumiem bērnu iestādēs, skolās, jaunatnes centros, audzināšanas un izglītības iestādēs un 100 m rādiusā ap tām. Īpaši intensīvi tiek pārmēti Vecrīga, lai pierādītu, ka tur tad nepalikst nevienas vietas, kur tīrīt cigaretes, un ievērojami tiksot aizskartas tirgotāju intereses. Rīgas tabakas fabrikā 150 strādnieku zaudēto darbu, reklāmas firmas zaudēto izdevumus pasūtījumus un Latvijas ekonomika cietīs milzīgus zaudējumus. Pats interesantākais ir tas, ka visās publikācijās tiek minēti vieni un tie paši argumenti, kurus jau pašā sākumā izvirzīja Dānijas un Latvijas kopuzņēmums *House of Prince-Riga* un kuriem vēlāk pievienojās reklāmas aģentūras.

Diemžēl šajās publikācijās tiek aizmirsts tāds sīkums kā Latvijas iedzīvotāju veselība un tas, ka ik gadus Latvijā no elpošanas ceļu ļaundabīgiem audzējiem un sirds infarkta vien mēs zaudējam līdz 2500 iedzīvotāju, bet 1990.gadā, pēc Pasaulē veselības organizācijas apkopiem, no visām smēķēšanas izraisītām slimībām Latvijā nomira līdz 5000 cilvēku un ka Latvijā arī smēķēšanas ziņā Eiropā ir viena no līderēm.

Es negribētu šeit iestrēgt atsevišķas likuma detaļas, jo tās jau apsprieda un apstiprināja daudzas mūsu ierestētās ministrijas un Latvijas Republikas valdība, bet mūsu Saeimas deputātiem būs vēl iespēja tālākos lasījumus apskatīt un pieņemt katru likuma pantu atsevišķi.

Cienītajiem lasītājiem es gribu tikai paskaidrot, ka likums pēc sava satura pilnīgi atbilst pasaules valstu jau pārbaudītai pieredzei, kā

Vai un ko smēķēs? Foto — Normunds Mežiņš, A.F.I.

reāli ierobežot smēķēšanu un tās izraisītos zaudējumus, tajā pašā laikā neievēdot valsts tabakas «sauso likumu», ko tā mil apgalvot likuma ienaidnieki, kas likumu pat kārtīgi nav izlasījuši. Likums pat pilnīgi neaizliedz reklāmu, atļaujot to tabakas izstrādājumu tirdzniecības vietās.

Bet, lai tie nebūtu tikai mani apgalvojumi un lai jūs redzētu, ka tieši tādu pašu ceļu ir gājusi lielākā daļa Eiropas un pasaules valstu, gribu jums sniegt informāciju no Pasaules veselības organizācijas Eiropas reģionālā biroja publikācijas *Likumsdrošības stratēģija, lai atbrīvotu Eiropu no smēķēšanas*.

Sajā interesantajā publikācijā ir teikts: «Likumsdrošība pati par sevi nav spējīga ierobežot smēķēšanas epidēmiju, tomēr likumsdrošība var: — būt stingra valsts politika attiecībā pret tabakas ražošanu, reklāmu, realizāciju un smēķēšanu; — demonstrēt valdības rūpes

par smēķēšanas apkarošanu;

— izdalīt attiecīgus fondus noteiktu efektīvu programmu īstenošanai cīņā pret smēķēšanu;

— veicināt valdības un brīvprātīgo organizāciju pasākumus cīņā pret smēķēšanu;

— veikt pasākumus, lai neveidotu jauni potenciāli smēķētāji, it īpaši jaunatnes vidī;

— aizsargāt nesmēķētāju tiesības elpot tīru gaisu un veidot negatīvu attieksmi pret pasīvo smēķēšanu;

— veicināt tādas sabiedriskās domas veidošanos, kas panāktu, lai smēķēšana tiktu uzskatīta par nepieņemamu».

Manuprāt, minētajā darbā ir ļoti interesantas dažādu valstu prettabakas likumsdrošības salīdzinošās tabulas. Piemēram, tabakas reklāmas pilnīga aizliegums ir Bulgārijā, Čehijā, Somijā, Ungārijā, Islandē, Itālijā, Norvēģijā, Po-

lijā, Portugālē, Rumānijā, Spānijā un bijušajā Dienvidslāvijā.

Gandrīz visās valstīs tiek iespīesti brīdinājumi uz tabakas izstrādājumiem par to bīstamību veselībai un nikotīna un darvas saturu tajos.

Ierobežojumi smēķēšanai sabiedriskās vietās (valdības iestādēs, medicīnas un izglītības iestādēs, sabiedriskajā transportā, kultūras un mākslas iestādēs, sabiedriskās ēdīšanas iestādēs) ir Belgijā, Francijā, Vācijā (izņemot valdības iestādes), Spānijā, Islandē, Irījā, Izraēlā, un Itālijā (izņemot restorānus), Norvēģijā, Polijā, Portugālē, Rumānijā, Spānijā, Zviedrijā.

Darba vietās ir aizliegts smēķēt Austrijā, Belgijā, Bulgārijā, Čehijā un Slovākijā, Francijā, Vācijā, Islandē, Norvēģijā, Polijā, Rumānijā, Spānijā, Zviedrijā.

Tabakas automātos cigaretes nepārdod Belgijā, Somijā, Islandē, Irījā, Spānijā.

Aizliegums smēķēt un tirgoties ar tabakas izstrādājumiem pie izglītības un audzināšanas iestādēm ir Belgijā, Bulgārijā, Somijā, Francijā, Rumānijā un Zviedrijā.

Ierobežojumus smēķēt sabiedriskās vietās ir ieviesušas 48 valstis, 14 ir ierobežojušas smēķēšanu darba vietās, bet smēķēšanu jaunatnes vidī ierobežo 18 valstis. Sešas valstis ir likumi, kas aizliedz košļājamo un šņaucamo tabaku, bet 25 valstis ir ieviesta vispārēja sanitārā izglītība šajos jautājumos.

Interesanti, ka iepriekš sniegtajā informācijā ļoti maz tika minēta Dānija. Varbūt arī tādēļ mūsu izstrādātais likums ir tik nepieņemams *House of Prince Riga* fabrikai, tās juristiem un reklāmas aģentiem.

Noieņemam man gribētos izteikt savu pārliecību, ka kopumā izstrādātais likumprojekts ir pilnīgi pieņemams un tas nebūt nav radikālais kais Eiropā. Beidzot arī mūsu valstij vismaz vienā jomā ir iespēja ieviest Eiropas savienībā kā līdzvērtīgai valstij, nevis kā valstij, kuru vajā kaut kāds mazvērtības komplekss. ♦

*J.Straziņš — Valsts narkotiku gaiskā aprūpes un veselības centra direktors

Roberts Milbergs*

24. janvārī radiointervijā *Latvijas ceļā* deputāts Aivars Endziņš un frakcijas *Tēvzemei un brīvībai* priekšsēdis Māris Grinblats apstiprina, ka 6.Saeimas vēlēšanu likumā tiek iekļauta norma, ar kuru noteiks, ka agrāk tiesātie, pat ja viņiem sodāmības dzēstas, nedrīkstēs kandidēt par deputātiem, un atklātā tekstā: «Lai par deputātiem nekļūtu tādi kā Milbergs».

Kādi tad ir tie — «kā Milbergs»? Vai tie nav tādi, kas, darbojoties LTF valdē, jau 1990.gada beigās izveidoja Nacionālo ierēdņu aizsardzības darba grupu, lai sāktu konkrētu pretdarbību tautas ierēdņu masveida izlaušanās? Vai tie nav tādi, kas kopā ar LTF valdes dalībniekiem Ilzi Cielavu, Juri Stripnieku, Ivaru Redisonu un LTF priekšsēdētāju Romualdu Ražuku organizēja 1991.gadā janvāra barikādes Rīgā? Vai tie nav tādi, kas tai laikā organizēja un vadīja LTF valsts aizsardzības darba grupu, kas lika pamatus LR aizsardzības koncepcijai, lēmumam par zemessardzi un valsts nemilitārās aizsardzības koncepcijai? Vai tie nav tādi, kas organizēja un vadīja LTF domes darba grupu, kas izstrādāja likumprojektu «Par ierobežojumiem ieņemt amatus komunistiskās partijas nomenklatūras un okupācijas varas represīvo iestāžu darbiniekiem»?

Vai tie nav tādi, kas, ievērojot šo likumprojektu, godīgi nogāja politiskās konfrontācijas ceļu LTF līdz 5.kongresam, kura pamatā bija nesamierināmas ideoloģiskas domstarpības? Vai tie nav tādi, kas kopā ar Andreju Ruču un citiem domubiedriem, aizņēmo LTF, izveidoja LNA *Tēvzeme*, kara iekļāvās vairāk nekā 1200 dalībnieku? Vai tie nav tādi, kas kopā ar partijās 18.novembra savienībā līderiem izveidoja vēlēšanu apvienību *Tēvzemei un brīvībai*, kas guva tautas uzdevu 5.Saeimas vēlēšanās? Vai tie nav tādi, kas pirms vēlēšanām soļā izveidot Saeimā izmeklēšanas komisiju LR AP un MP darbības izvērtēšanai un to arī izbrīdina un vajā šo komisiju līdz brīdim, kad ar antikonstitucionālu lēmumu tika apturēta deputāta mandāta darbība?

Valdosa grupējums, kurš acīm redzami tikai imitē cīņu ar noziedzību, nekad neuzskatīs kādreiz sodītu cilvēku par pilnīgu sabiedrības locekli, jo tā zaudēs fonu, aiz kā slēpties tiem, kuri noziedzumus izdara nesodīti. Tai viņi noliedz pašas tiesību sistēmas pastāvēšanas jēgu, soda jēgu un nozīmi. Un tas notiek laikā, kad kriminogēnā situācija valstī ir tāda, ka tās vērtēšanai tiek vērtēta Saeimas ārkārtas plenārsēde. Kā to saprast?

Tā vietā, lai pretstatītu kriminālās pasaules nozīmībai to, ka pat divreiz krievu celtumus izgājis cilvēks spēj kļūt par deputātu valsts parlamentā un sekmīgi vadīt izmeklēšanas komisiju ar ļoti sarežģītiem uzdevumiem, izmantojot to kā nepaņemamu pierādījumu, ka cilvēks spēj izstrādāt un mainīt dzīvi un varbūt pat likteni — viņi to noliedz, un pat iestrādā likumos normas, ar kurām šādu cilvēku politiskās tiesības ierobežo uz mūžu. Tāds ir mūsu «demokrātijas» augstākais sasniegums!

Neviens jau nav pētījis, vai šis Roberts Milbergs patiešām ir bijis noziedznieks, vai par tādu viņu «nokrītušas» okupācijas varas iestādes un tiesu sistēma. Nevienam no šīs «demokrātijas» pilāriem neinteresē, ka tādu kā Milbergs — nepatiesi noteikto primitīvi inscenētais kriminālities — ir daudzi tūkstoši, no kuriem vairākums ir LR pilsoņi, viņu pēcnācēji un, protams, latvieši. Par vāciešu likteņiem PSRS okupācijas gados vispār nav jārunā, jo VDK par šīs tautības visiem cilvēkiem Latvijā bija ierobežojumi. Pagaidām nevienam uzties, kāpēc, kādēļ mērkim tika veikta šī uzskaitē. Tūkstosiem šādu okupācijas varas upuru gaidīja un vēl tagad gaida, ka sabiedrības demokrātijas process vērsīs par labu viņu likteņiem, taču nu ir sagaidījuši, ko likumiski neiedrošinājās izdarīt pat okupācijas vara un totalitārais režīms — politisko tiesību ierobežojumu uz mūžu.

Vai es, ieklaudamies politiskajos procesos, rēķinājos ar šādu rezultātu? Gan jā, gan nē. Rēķinājos, apzinādamies, ka demokrātija var arī neuzvarēt, un nereklinājos, ja tiecīs tās uzvarēt un tad šie argumenti zaudētu jēgu.

Diemžēl ir noticis tā, kā ir noticis. Demokrātija nav uzvarējusi un pastāvīgajai reālajai varai — kriminālpolitiskajai mafijai, kuras kodolu veido komunistiskās nomenklatūras un VDK pārstāvi — esmu nāvēģis ienaidnieks. To viņi konstatēja, kad mani nespēja iebaidīt ar draudiem, nespēja pievērst sadarbību ar viņiem un nespēja kompromitēt manu pašreizējo darbību. At-

lika viens — iznīcināt vai nu politiski, vai, ja tas neizdodas, tad fiziski. Pagaidām politiskā līka variants viņiem izdodas lieliski.

Tas neapšaubāmi ir panākts ar «čēkas aģentu» lietu. Taču, redzot, ka šīs lietas izjūk, darbā tiek laistas manas agrās jaunības sodāmības. Iestrādājot šādu normu likumā par vēlēšanām, jautājums par mani ir nokārtots galīgi un attaisnojot spriedums «čēkas» lietā vairs nav bīstams. Un nav arī jārisē, palaujoties uz tautas izvēli vēlēšanās. Tā, lūk, tādu ekvilibristisku spēji realizēt tikai komunisti. Cepuri nost viņi priekšā, un atliek tikai konstatēt, ka mūsu tauta vēl ir visai tālu no katra cilvēka apziņas brīvības, tā dodot iespēju sevi nežēlīgi muļķot. Tomēr tas ir jāpārdzīvo un jāsaplābā spēks, kuru man ir devis dzīves rādījums. Pagaidām daļēji ierobežoti tiesības (politiskajās) ir tikai vienas totalitārā režīma represīvās struktūras — VDK pārstāvi. Kā ar pārējiem? Prokurori, tiesneši, milicanti, no kuriem daudzi joprojām ir prokurori, tiesneši un tagad policisti, kaut arī viņi tieši ir piedalījušies režīma organizētajā genocīdā pret mūsu tautu. No 1945.gada līdz 1953.gadam Latvijā represēti 119 000 cilvēku, 46 350 ir uz milicijas un prokuratūras sirdsapziņas. Un vēl kā viņu darbība? Kas to ir vērtējis un kas vērtēs? Pie kā tad šāda situācija griezties rehabilitācijas lietās? Pie tiem, kas mūs tiesājuši? Rezultātu nav grūti prognozēt.

Tāpēc gribu izteikt savu viedokli par centrisko partiju foruma sabiedrības izglābšanas iniciatīvu. Kam tad ar ko ir jāizjūst? Ja nu vienīgi abizotajiem čekistiem ar partijas nomenklatūru. Nekāda konflikta sabiedrībā tācu nav. Tie paši cilvēki, kas pārdāvāja valsti totalitārajai iekārtai, pārdāvāja valsti arī tagad gan politiski, gan ekonomiski. Konflikts gan birst starp aplaupīto nabagu masu un valdoso bagāto grupējumu (skolotāju un medicīniskā u.c.). Taču līdz tam vēl ērkšāms atziņu celš ejams. Ja runa ir par ierobežojumiem ieņemt amatus kompartijas nomenklatūrai un represīvo iestāžu darbiniekiem, tad es gribu atgādināt, kādus divus mērķus bija jāsasniedz šim likumam. Tas nekādā ziņā nebūtu soda vai atbēdības akts. Par izdarītajiem noziegumiem ir jātiesā, un tam atsevišķs likums nav nepieciešams. Tāpat pirmās mērķis — saraut vecās sistēmas valdosa grupējuma koruptīvās saites un dažādas savstarpējo saistību sistēmas, lai pārveidotu sociālistiskās ekonomikas uz brīvā tirgus ekonomiku notiktu ar iespējami mazākiem zaudējumiem tautsaimniecībai. Otrs mērķis — valsts drošība, demokrātiskā pārkārtojuma aizsardzība gan no iekšējās reakcijas, gan no ārvalstu spēcīgu ietekmes.

Sodien var konstatēt, ka pirmās mērķis tā arī palika nesasniegts, jo tā realizācija nenotika ne AP, ne arī 5.Saeimā. Ierobežojumi visā pilnībā saskaņā ar minēto likumprojektu netika pieņemti, un tie pieci sabiedrības pārveidojuma gadi, kuros minētie apsvērumi bija aktuāli, ir pagājuši. Tagad jau ir jāizstrādā cita rakstura un satura likumsdrošības akts, kas noteiktu to personu ierēdņu deklarēšanu, kuras pēc 1990.gada 4.maija iegādājušās kustamo un nekustamo īpašumu vismaz par Ls 5000. Ir jānosaka likuma norma, saskaņā ar kuru, ja netiek pierādīts likumīgais ierēdņu avots, iegādātais īpašums jāreālizē par labu valsts sociālajam budžetam, kas visvairāk aplaupīts šajos gados.

Otrā mērķa sasniegšana ir aktuāla, taču tā realizācijai nepietiek tikai ar statistiku amatu ierobežojumu normu, bet jāvērtē konkrētas personas konkrēta darbība. Tam savukārt ir nepieciešamas attiecīgās izmaiņas likumsdrošības aktos, kas paredz šos ierobežojumus.

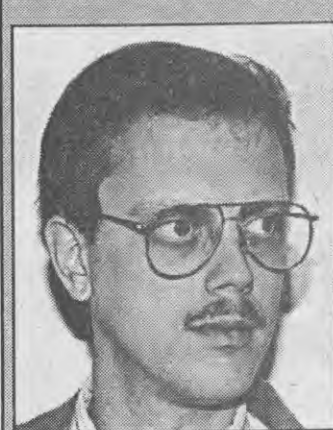
Domāju, ka tikai ar šādu likumu palīdzību mēs spēsim veikt to radikālo pagrieziena demokrātiskās sabiedrības atjaunošanā, bez kura nav iespējama latviskas Latvijas valsts atjaunošana. Bez tā mēs esam tur, kur mēs esam. Un laiks negaida. Tautas iznīcināšanas process, kriminālpolitiskās mafijas vadīts, sekmīgi turpinās un attīstās.

Ja tas netiks pārtraukts ar likumu, ierobežojot šī grupējuma pārstāvju darbību valsts varas institūcijās, tad mēs būsim tāda situācijā, kā «čēkas aģentu» procesos, kur prokurors, kurš tieši sadarbojies ar VDK, pildīdams šīs uzdevumus kā amatpersona, tagad uztur atzinumu pārbaudes lietā par sadarbību ar VDK.

Un tā tas ir sabiedrībā visā tās šķērsgrīzumā. Absurda laiks, ko pārtraukt mums visiem ir reālas iespējas 6.Saeimas vēlēšanās, balsojot par tiem, kuru vārdi saskan ar darbiem tautas labā. ♦

* R.Milbergs — 5.Saeimas deputāts, *Tēvzemei un brīvībai*

Par «trimdiniekiem»

Kārlis Streips, RBS TV ziņu dienesta vadītājs. Foto — Uldis Briedis, Diena

mām kārtām viņš paziņoja, ka uzrunāšot mani ar *tu*, turklāt ar mazo *t*, jo nekas labāks man nepienākoties. Sekoja gara manis sunīšana par to, ka es nevienu Latvija neesot vajadzīgs, mani te neviens nav aicinājis u.t.t.

Lai nu ko var teikt par latviešu izglītošanu ārzemēs, es tomēr esmu pieteikams ļoti audzināts, lai zinātu, ka nepazīstamus pieaugušus cilvēkus mēs uzrunājam ar *jūs* arī tad, ja mēs nepieņemam viņu viedokli tajā vai citā jautājumā. Es uz brīdi vēlējos tik ļoti saniknotajam ridiniekam uzrakstīt vēstuli, kurā būtu teikts: «Atšķirībā no jums es esmu ļoti audzināts un zinu, ka cilvēki jāuzrunā ar *jūs*. Tāpēc — ejiet pupās.» Bet to, būdams tiešām ļoti audzināts, es neizdarīju.

Taču vēstule mani kārtējo reizi izraisīja pārdomas, kāpēc tajā pašā laikā, kad valsts strādā pie latviešu repatriācijas programmas, vienā sabiedrības daļā valda ļoti izteikts «antitrimdinieku», ja to tā varētu saukt. Lai nu paliek neiztirzāts tas, ka abas reizes, kad es esmu atbraucis uz Latviju, tas ir bijis kāda (pirmo reizi — Latvijas Universitātes, otro — Latvijas Ārlietu ministrijas) ielūgums, un tātad vēstules autoram tajā ziņā samīšies ar faktiem. Taču es nevaru pieņemt viedokli, ka mēs, Rietumos augušie latvieši, vienkārti seš neesam vajadzīgi.

Būtu muļķīgi no manas puses noliegt, ka man, salīdzinot ar tiem cilvēkiem, kuri ir auguši un izglītojušies Padomju Savienības okupētajā Latvijā, ir viena vai divas priekšrocības. Ciktāl tas attiecas uz to, vai es Latvijā esmu «vajadzīgs», tad pirmām kārtām šo priekšrocību vīdī ir jāmin tas, ka es angļu valodu esmu mācījis no bērna kājas un runāju tajā labāk par gandrīz visiem Latvijas pamatizglātajiem (izņemot Jāni Jūrkaņu un Karinu Pētersoni). Tas, cik daudz darba piedāvājuma sludinājumos Latvijas laikrakstos joprojām tiek meklēti darbinieki ar angļu valodas zināšanām, liecina, ka šīs zināšanas nav zeme metamas. Es šo angļu valodas zināšanu dēļ pelnu diezgan labu iztiku. Ja kāds man grib ieteikt, ka man šīs zināšanas vajadzētu slēpt zem pīru, tad, atvainojoties, es nepiekrītu.

Otrkārt, neizbēgams ir fakts, ka mana žurnālista izglītība Amerikas Savienoto Valstu universitātē bija radikāli citāda nekā izglītība, kuru guva ar Darba Sarkanā Karoga ordeni apbalvotās Pēteris Stučka Latvijas Valsts universitātes Žurnālistikas katedras studenti. Varat mani saukt par amerikāņu šovinistu, bet saukt to, ko okupācijas laikā (vai vismaz līdz 1980.gadam beigām) darīja lielākā daļa Latvijas PSR avīžu darbinieku, par žurnālistiku nozīmi ļoti pamatīgi stept jēdzienu «žurnālistika». Līdz ar to es, ierazdamies Latvijā, varēju žurnālistikas pasaulē ienest vienu otru varbūt vēl nepārdomātu vārdu. Arī tas nav nekāds slukts.

Treškārt, tie no mums, kas Latvijā esam ieradusies no citām zemēm, šīs valsts notikumos varam saskatīt ar citām acīm. Ne labākām acīm, ne redzāmākām acīm, tomēr citām. Mūsu acis redz ar citā sistēmā attīstītu saprašanu par pasaules notikumiem. Nav jau tā, ka mēs visi būtu vienādi domājoši: trimdas latvieši piedalās plašā politiskā spektra diapazonā. Bet mēs piedāvājam viedokļu daudzpusību, un tā, bez šaubām, ir laba lieta. Tiesa, daži no mums, to skaitā arī es, reizēm esam Latvijā iedzīvotājus uzrunājuši no augšas vai pamācošā tonī. Šādu toni vēstules autors laikam saskatīja manā rakstā par *McDonald's*. Es nekad neesmu vēlējis kādu aizvainot. Bet, ja runa ir par teiksmi, to, ka angļiski vislabāk sāka «politiskā spektra diapazonos», es varu kādam iemācīt, kā to sāka angļiski. Un tā nebūs sliktā mācība.

Latvijas attīstība demokrātijas un turības virzienā būs daudz lēnāka, ja latvieši tiešām nolem, ka šīs attīstības process ir veicama viņiem vien, bez palīdzības no ārpusē. Nav šaubu, ka daži no t.s. «ekspertiem», kuri pēdējos gados ir ieradusies Latvijā, ir bijuši planā galdina urbēji. Taču ļoti daudzi no šiem ekspertiem ir nākuši ar patiesu vēlēšanu palīdzēt šai valstij celties uz augšu. Droši vien Rīgā, piemēram, varētu uzlabot savu ūdens un kanalizācijas sistēmu bez ārzemnieku palīdzības. Tomēr ne tik ātri un, iespējams, ne tik kvalitatīvi. Droši vien, ka Latvijā varētu attīstīties bez daudzajiem grāmatu ziedojumiem no ārvalstīm, kādus bibliotēka pēdējos gados ir saņēmusi. Tomēr ne tik ātri un, domājams, ne tik plaši. Droši vien Latvija turpinātu attīstīties, ja tā uzbūvētu lielu sētu ap savām robežām un nevienam vairs nelaiotu iekšā. Bet ne tik ātri un noteikti ne tik labi.

Ja jautājums skar mūs, trimda augušus latviešus (lai kā daži vēlētos to noliegt, es tomēr esmu latvietis), tad runa vairs nav par bezpersoniskiem ekspertiem, bet gan par šīs valsts tautiešiem. Daudzi trimdinieki Latvijā strādā vadošos amatos. Tā ir taisnība. Dažos atsevišķos gadījumos (manā ne) tas ir tāpēc, ka attiecīgo darbu vislabāk var veikt tieši tas un ne cits cilvēks.

Bet lielākā daļa trimdinieku ir atgriezušies vai ieradusies Latvijā savas tēvzemes ballis aicināti. Es pazīstu veselu baru savu vienaudžu, kas šurp atbrauca, īsti nezinādami, ko viņi šeit iesāks. Protams, katrs no viņiem atrada labāko darbu, kādu varēja samēklēt. Vai viņus var par to vainot?

Tas, vai trimdinieki šeit ir vajadzīgi, patiesībā nav īstais jautājums. Jautājums ir par to, ka mums, latviešiem (un Latvijas pilsoņiem), ir tiesības būt un te veidot savu dzīvi. Tai skaitā tas ir arī mūsu tiesības izteikt viedokli par šajā valstī notiekošo. Es nebut negribu liecības, ko es esmu vai neesmu paveicis. Bet nevienam dienu es neesmu nožēlojis, ka pametu savu ierasto un iemīļoto dzīvi Amerikā, lai ierastos šeit. Tie, kas mani pazīst, labi zina — es nekad neesmu nevienam solījis, ka Latvijā pavadīšu visas savu mūža dienas. Bet, tāpat kā es nekad nekaitējos piedalīties Amerikas dzīvē, zinādam, ka kādreiz es varbūt pārcelsos uz Latviju, es nekaitējos piedalīties Latvijas dzīvē, zinādam, ka kādreiz es varbūt došos atpakaļ.

Cienjamo korespondent no Rīgas, Jūs savā vēstulē apšaubījat to, vai man pietiks drosmes jums atbildēt. Te nu ir mana atbilde. Jūs esat Latvijas iedzīvotājs, es arī.

Centīsimies sadzīvot. ♦

Diena

Galvenā redaktores Sarmīte Eļerte

Redakcijas adrese: Pils ielā 12, Rīga, PDP, LV-1963. Tālrunis 220019.

Iznāk kopš 1990. gada 23. novembra.

Datorslikums. Ofsetspiedums 6. uzsk. iespiedloksnes.

Iespēstais a/s Preses nams tipogrāfija Balasta dambī 3.

Konta nr. 00467737 Latvijas Industriālajā bankā.

Izdevējs — a/s Diena.

Reģistrācijas apliecības nr. 1046.

Laikraksts iznāk katru dienu, izņemot svētdienas.

The Newspaper of the Republic of Latvia Diena (The Day), 12 Pils St., Rīga, PDP, LV-1963, Latvia.

Metiens latviešu izdevumā 59 700. krievu — 17 300.

© Par publicēšanu un citēšanu gadījumā atsauc uz Dieniu obligātu Sludinājumu Dienai pienēm Skūpi ielā 12/14; tālr. 221133

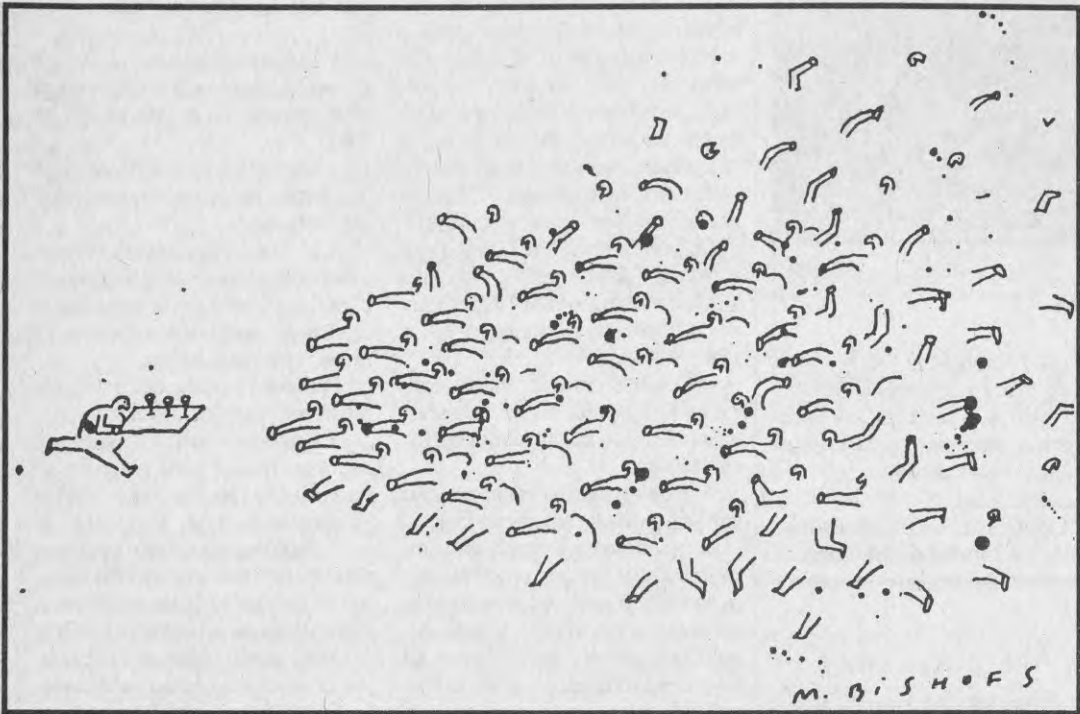
Pasūtījuma indekss 68116.

Manuskripti iesniedzami divos eksemplāros mašīnrakstā, tos nerecenziē atpakaļ neizsniedz.

PRIVATIZĀCIJA

Ej uz banku un iegādājies valsts uzņēmumu par sertifikātiem

Anita Smolenska

Privatizācijas piedāvājums. Zīmējums — Māris Bišofs

No pirmdienas Latvijas iedzīvotāji laukos un pilsētās var doties uz savām *Krājbankas* un Sakaru bankas nodaļām un pieteikties privatizēt valsts uzņēmumus par sertifikātiem. Tā ir pirmreizēja iespēja — pēc ilggadējas dažādu likumu un noteikumu izstrādes, pārstrādes un pieņemšanas, vairāktārtējas šī datuma pārceļšanas uzskatāms, ka Latvijā beidzot sākusies masu privatizācija.

Pagaidām var pirkt trīs valsts uzņēmumu akcijas. Šodien ir tikai trešā diena, kad tas iespējams, bet sertifikātu īpašnieki bankās jau lūko slēgt līgumus par akciju iegādi. Šķiet, ka pirmais cilvēks, kas izdaris šo vēsturisko izvēli, būs Saldū, un tas ir loģiski, jo viens no privatizējamiem uzņēmumiem ir Saldus naftas bāze. *Latvijas krājbankas* Saldus filiālē *Dienu* informēja, ka banku apmeklējusi vairāki interesenti un soliņus šodien slēgt līgumus. *Latvijas krājbankas* un Sakaru bankas Rīgas filiālēs otrdien vēl nebija informācijas par kādu noslēgtu darījumu.

Var privatizēt Kaiju, Latinterauto un Saldus naftu

Latvijas Privatizācijas aģentūras (LPA) sludinājumos šo procesu sauc par publisko piedāvājumu valsts uzņēmumu akciju iegādei par privatizācijas sertifikātiem. Tas nozīmē, ka jebkurai fiziskai un juridiskai personai, kurai ir atvērts sertifikātu konts, ir iespēja kļūt par valsts uzņēmumu līdzīpašnieku, pērkot to akcijas. Pašlaik LPA piedāvā trīs uzņēmumus — Rīgas zivju konservu kombinātu *Kaija*, valsts uzņēmumu *Latinterauto* un Saldus naftas bāzi. Lai iegūtu šo uzņēmumu akcijas, var pieteikties līdz 28.februārim.

Publiskajā piedāvājumā pārdos no 23,5% līdz 30% akciju, mazāka daļa — uzņēmumu darbiniekiem un pensionāriem, 3% tiks atstāti rezervē. Visiem šiem uzņēmumiem jau ir nopirktas akciju kontrolpaketes (60% akciju), kas nozīmē, ka tās īpašnieks būs istais uzņēmuma saimnieks un viņam būs lielākā atbildība. Saldus naftas bāzē tā būs akciju sabiedrība *Kurzemes nafta, Kaija* — *SIA Axelux* un *Latinterauto* — firma *Visbijs*. Potenciāliem privatizētājiem būtu vērts pievērst uzmanību tam, kas noticis vai notiek ar kontrolpaketi. Pirmkārt, pats par sevi pozitīvs jau ir fakts, ka ir kontrolpaketes īpašnieks. Tas nozīmē, ka kāds ir bijis ar mieru ieguldīt prāvus līdzekļus un uzņemties atbildību par uzņēmumu. Otrkārt, ja nevar saprast, kuru uzņēmumu privatizēt, tad kā sava veida katalizators varētu būt cena, par kādu nopirka kontrolpaketi. Šajā gadījumā — Saldus naftas bāzes un *Latinterauto* akciju cena izsoles gaitā ir dubultojusies, bet *Kaija* nopirka par sākmcenu. Tātad biznesa aprindās (jo kontrolpaketi visdrīzāk pērk biznesa cilvēki) pirmo divu uzņēmumu perspektīvas vērtē augstāk nekā *Kaijas*. Tātad arī jums par šo uzņēmumu akcijām domājams būs jāmaksā dārgāk.

Privatizēsiet, iegriezoties vienīgi bankā

Ja ir radusies interese par privatizācijai izsludinātajiem uzņēmumiem, vislabāk uzreiz iet uz *Latvijas krājbanku* vai Sakaru banku, kur atvērts sertifikātu konts. Privatizācijas aģentūra sola, ka šo banku nodaļās varēs gan iegūt detalizētu informāciju par privatizējamiem uzņēmumiem, gan oficiāli pieteikties privatizācijai. Bankā jābūt uzņēmumu aprakstiem, finansu informācijai, kur noteikti jāpievērš uzmanība uzņēmuma peļņai, zaudējumiem, parādiem u.tml.

Tiem, kas nolēmuši pirkt kāda uzņēmuma akcijas, bankā jāaizpilda speciāla veidlapa. Ieteicams būt ļoti uzmanīgam, jo par katru veidlapu jāmaksā: 20 santimi par pašu veidlapu un divi lati par bankas pakalpojumiem par katru aizpildītu un iesniegtu veidlapu. (Šāda likme būs gadījumos, ja izmantosiet mazāk par 20 sertifikātiem. Ja privatizācijai izmantosiet vairāk sertifikātu, maksa būs vēl lielāka. Juridiskām personām likme ir 20 lati par 100 sertifikātiem.)

Tātad, ja kļūdisieties, maksāsit vairāk. Ejot uz banku, līdz jāņem pase un privatizācijas sertifikātu grāmatina; tiem, kuri pārstāv juridiskas personas, — arī pilnvara parakstīt līgumu ar banku.

Protams, izvēlēti uzņēmuma privatizācijai nav jāizmanto visi jums piešķirtie sertifikāti un varat pieteikties arī uz vairāku uzņēmumu akcijām. Solītie sertifikāti no brīža, kad veidlapa iesniegta bankā, līdz brīdim, kad kļūst zināmi privatizācijas rezultāti, tiek iesaldēti, un citur tos izmantot nevar.

Sertifikāta vērtība valsts uzņēmumu privatizācijā būs likumā noteiktie 28 lati. *Kaijas*, *Latinterauto* un Saldus naftas bāzes akciju nominālvērtība ir 1 lats.

Tas nozīmē, ka par vienu sertifikātu iespējams nopirkt 28 akcijas. Taču jūs par akciju varat solīt vairāk. Veidlapās būs jānorāda, par kādu cenu esat ar mieru konkrēta uzņēmuma akcijas pirkt par jebkuru cenu (kādu noteiks pieprasījums) vai norādīsiet augstāko cenu, pēc kuras pārsniegšanas jūs no akcijām atsakāties.

Ja būsiat soliņus pirkt par tirgus cenu (oficiāli to sauc par atlases cenu), akcijas dabūsiat noteikti, ja vien piedāvāto sertifikātu pietiks

vismaz vienas akcijas iegādei. Ja pēkšņi izdomāsi, ka akciju cenu ir pārāk augsta un tās vairs nevēlaties, atteikties nevarēs. Akcijas varēs pārdot vienīgi otrreizējā tirgū.

Kad pieteikšanās termiņš būs beidzies, Rīgas Fondu birža pēc noteikta algoritma aprēķinās cenu, par kādu akcijas tiek pārdotas, un atkarībā no tā noteiks, kuri pretendenti ir kļuvuši par akciju īpašniekiem.

Ne uz biržu, ne Privatizācijas aģentūru akciju pirkšanas laikā nav jāiet; visas formalitātes var nokārtot bankā. Atlases rezultāti tiks publicēti presē un būs pieejami Sakaru bankas un *Latvijas krājbankas* nodaļās.

To pretendentu solītos sertifikātus, kuri nav ieguvuši tiesības uz akcijām, banka atsaldēs, bet jaunā akcionāra piedāvātos sertifikātus pārskaitīs uzņēmuma sertifikātu uzkrāšanas kontā. Akciju īpašnieks no bankas saņems dokumentu, kas apliecinās viņa tiesības uz noteiktu akciju skaitu.

Kad tiks izziņota akcionāru kopsapulce, jaunajiem īpašniekiem būs jānododas uz kopsapulci iepazīt vaigā pārējos līdzīpašniekus un jāspriež par jūsu uzņēmuma nākotni. Kļūšana par akciju īpašniekiem negarantē automātisku peļņu vai dividendes — tas atkarīgs no uzņēmuma ekonomiskajiem panākumiem. Būt akcionāram nozīmē uzņemties arī ar uzņēmējdarbību saistīto risku.

Nākamā privatizācijas kārta aprīlī

LPA privatizācijas procesa vadītājs Andrejs Tīkuss *Dienai* teica, ka nākamie uzņēmumi masu privatizācijai tiks piedāvāti aprīlī. To būs vairāk nekā trīs, starp tiem *Rīgas raugs*, Lauksaimniecības mašīnu rūpnīca u.c. 1995.gadā LPA plāno šādi privatizēt ap 50 uzņēmumu.

Pašlaik grūti spriest, vai ir vērts pirkt *Kaijas*, *Latinterauto* un *Saldus naftas* akcijas, gaidīt nākošo vai aizņākamā kārtu, jo nav zināms, kādi uzņēmumi vispār tiks piedāvāti publiskai privatizācijai par sertifikātiem.

A.Tīkuss sacīja, ka arī LPA to nezina un nevar publicēt šādu uzņēmumu sarakstu, jo jautājums nav izlēmts valdībā. «Varu vienīgi pateikt, ka jau tagad nepiedāvājam sluktus uzņēmumus. Cilvēkiem jādomā pašiem, kā rīkoties,» sacīja A.Tīkuss.

Jātagadina, ka tagad nebūt nav jāmetas visiem individuāli pirkt valsts uzņēmumu akcijas, — sertifikātus iespējams ieguldīt arī pensiju fondos, ieguldījumu fondos, kuri valsts uzņēmumu akcijas pērk un saņemtiņos jūsu vietā. Ir solīts, ka par sertifikātiem varēs privatizēt dzīvokļus. Noteikti nav jāsteidz sertifikātus pārdot, jo līdz ar to izmantošanas iespēju paplašināšanos sagaidāma cenu celšanās. ♦

Aiz kokiem ir vēl arī otrs mežs

Akvilina Liepiņa

«Viszālākais» ministrs tagadējā valdībā ir nupat iecelts mežu valsts ministrs **Arvids Ozols** — viņam ir 35 gadi, mežsaimnieka profesija, zinātnieka domāšana, ministrijas darba pieredze, un viņš nāk no Zaļās partijas.

Vai, stājoties ministra amatā, jums bija vēlēšanās kaut ko būtiski mainīt mežu nozarē?

Tas ir jautājums: kad Rīga būs gatava?

Jums patīk būt par mežu ministru?

Man grūti pateikt. Mežkopja darbs man patīk. 1983.gadā beidzu Mežsaimniecības fakultāti, pēc tam strādāju zinātniskajā ražošanas apvienībā *Silava* par jaunāko zinātnisko līdzstrādnieku, vēlāk biju sektora vadītājs. Pirms Šļakotas kungs uzaicināja uz Mežu ministriju par valsts sekretāru, biju Mežsaimniecības problēmu institūta direktora vietnieks zinātniskajā darbā. Es ļoti ceru, ka arī pēc tam, kad vairs nebūšu ministrs, būšu noderīgs kā profesionālis.

Šķiet, pēc politiskā spektra jūs isti neiederaties šajā valdībā.

Partijas piederība laikam nav būtiska, svarīgāka ir vispārējā pieeja, un tā mums ir līdzīga. Mani uzskaiti sakrīt ar koalīcijas uzskatiem, ka valdībai jānorobežo funkcijas, kas veicamas uzņēmējām, no valdības funkcijām. Tai ir jārada nosacījumi, lai vēlamais varētu notikt, un tas ir visgrūtākais.

Vai mežu politikā pēdējos gados ir pieļautas rupjas kļūdas?

Nē, mežu struktūrā būtiskākas pārmaiņas notikušas nevis pēdējos gados, bet gan pēdējā gadsimtā, pēc diviem pasaules kariem. Turpretim ekonomiskā situācija ap mežu patlaban ir ļoti dinamiska. Mežu attīstības tendences ir diezgan daudzsoļošas. Latvijā izmaiņas notiek strauji — veidojas jaunas īpašuma struktūras, līdz ar to mainās arī pienākumi un atbildība. Taču mežu sektors ir ļoti atkarīgs arī no kopējās situācijas un mežu politikas Eiropā. Jo kāpēc gan visiem pēkšņi

tik ļoti gribas darboties ar mežiem? Tāpēc, ka mežs rada produktu, ko var pārdot.

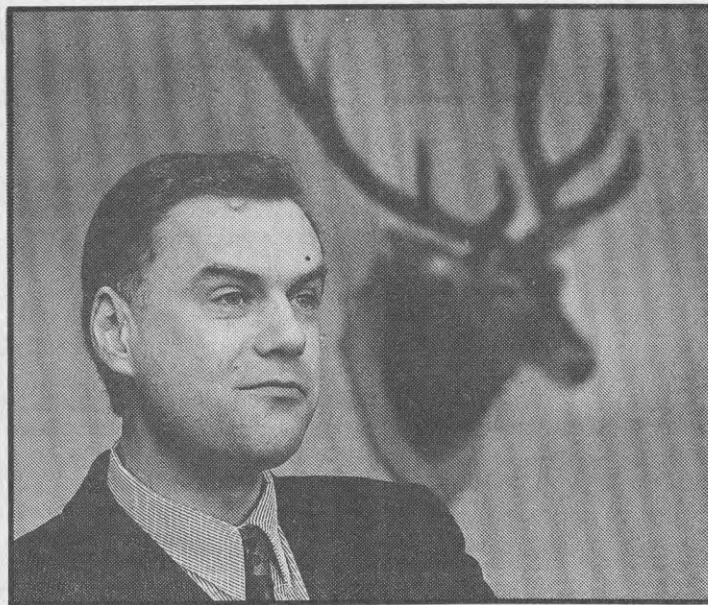
Ja jau mežu nozarē ir tāda rosība, tad varbūt iznākums vairs nav tik ļoti atkarīgs no tā, kurš ir ministrs?

Tas būtu ideāls variants, ja ekonomika varētu virzīties uz priekšu neatkarīgi no pārmaiņām valdībā. Ekonomiskā spēle notiek starp uzņēmējiem un uzņēmēju asociācijām, nevis starp valdībām. Lai veidojas vides aizsardzības organizācijas, mežu īpašnieku, mežrūpnieku asociācijas, koksnes eksportētāju asociācija — tad arī Latvijas valdība varētu strādāt tā, kā strādā Eiropas valstis, tas ir, ar interešu grupām.

Vai esat domājis par kādu ilglaicīgu programmu, ko gribētu realizēt?

Ministra amatā strādāju pārāk īsu laiku, lai varētu apspriest šo jautājumu detalizēti. Neatkarīgi no ministru maiņām mežu politikai jābūt sabalansētai, jo mežs un ar to saistītie procesi ir ilglaicīgi — mežu galvenajai bagātībai priedei aprīte ir simti gadu. Rupjas kļūdas mežu apsaimniekošanā nevar izlaist ar 100 gados. Jāņem vērā, ka mežs ir ļoti specifisks īpašuma objekts. Mežu apsaimniekošanā svarīgi ir ekoloģijas, vides un arī sociālā rakstura jautājumi, kuru risināšanā ieinteresēta visa sabiedrība.

Tā ir nacionāla bagātība neatkarīgi no tā, vai mežs pieder valstij vai tas ir privātpašums. Aiz kokiem vēl ir otrs mežs, kas dod pārējās vērtības, un ar to nevar rīkoties, kā kuram ienāk prātā. Mūsu mežu dienests iepazīstinās sabiedrību ar ierosinājumiem par aizsargājamo teritorijām, par aizsardzības režīmiem. Tas attiecas uz visiem mežu īpašniekiem, ne tikai uz valsti, jo nav tā, ka dabas vērtības iz-

Arvids Ozols. Foto — Uldis Briedis, Diena

vietotas tikai valsts mežos, turpretim privātajos vienīgi cērtama koksnē. Lai ierobežotu valsts mežu apsaimniekošanu, pietiek ar rīkojumu, bet lai ietekmētu privāto īpašnieku, vajadzīga harmoniska likumdošana.

Vai jau saskatāt privāto īpašnieku interešu un valsts interešu pretrunas?

Jā, tā bija Krustkalna rezervātā, tāpat ir arī ar mežsaimniecības subjektu — sēkļu plantācijām, kokaudzētāvam, kas ir uz privātām zemēm. Šīs platības nevar atdot bijušajiem īpašniekiem, jo valstij tās ir ļoti svarīgas.

Kādus ierobežojumus jūs gribētu ieviest?

Nav tik būtiski, kādiem jābūt ierobežojumiem, jo ierobežojums ir tikai instruments, ar ko panākt noteiktus mērķus. Kad Saeimā apsprieda pēdējo mežu likuma redakciju, vislielākās diskusijas bija par to, ka mežs, to skaitot privāto, ir pieejami sabiedrībai.

Vai jūs atbalstītu ideju izsludināt kādu iespaidīgu kampaņu, piemēram, 1995.gadu pasludināt par mežu stādīšanas

gadu?

Man nav iebildumu pret mežu stādīšanu — katru gadu ir mežu dienas, un tas ir visnotaļ atbalstāmi. Bet kur mēs tos mežus stādīsim? Vissprieš lai atbild lauksaimnieki, cik lielām jābūt platībām, lai varētu sarāžot Latvijā nepieciešamo lauksaimniecības produkciju, un cik zemes vajag potenciālās eksporta produkcijas saražošanai. Lauksaimniecības stratēģija paredz, ka nerentablas platības, kā arī rūpnieciski vai citādi degradētu zemi var atgriezt normālā ekonomiskā un ekoloģiskā aprīte, tās apmežojot.

Uz lauksaimnieku nelaimi mežsaimnieki izstiepjas?

Tā es negribu teikt, tomēr jābūt reālistiem. Salīdzinājumā ar pirmskara laiku Latvijā ir aptuveni par miljoni hektāru mežu vairāk, veidojas lielāks privāto mežu īpatsvars. Mums ir citāda situācija nekā Eiropas savienībā, kur dotācijas lauksaimniecībai kopā ar dotācijām šīs zemes apmežošana ir viena no nozīmīgākajām valsts budžeta izdevumu ailēm, — tikai pēc tam nāk aizsardzība un viss

pārējais. Diemžēl mūsu sabiedrība pagaidām spiesta vairāk domāt par to, kā nodrošināt sev normālu eksistenci. Meži pašlaik dod vairāk nekā piekto daļu Latvijas eksporta. Tas liecina, ka pārējā tautsaimniecība ir ļoti zemā līmenī. Tāpēc iesaistīgas ekonomiskās intereses ir dominējošas, bet Eiropā mežu politikā dominē vides un ekoloģiskais faktors.

Vai esat mednieks?

Esmu. Sakarā ar īpašuma tiesību maiņu uz zemi un mežu mežu likuma projektā ir ļoti būtiskas pārmaiņas. Īpašnieka tiesības, protams, jāņem vērā, taču arī viņam jāsaprot, ka dzīvnieki nav piesieti vienai vietai un ka ir minimālas platības, uz kurām lieli dzīvnieki ir izdzīvot. Ja mazu platību īpašnieki nevarēs vienoties izveidot kādu mežu klubu vai ko tam līdzīgu, viņi šos lielos dzīvniekus medīt nevarēs, kaut arī tie staigās pa privātu mežu. Un arī cits mednieks nevarēs tur nākt iekšā, ja īpašnieks tam nepiekrīt.

Kādi jāveidojas situācijai, lai jūs demisionētu?

Es demisionētu, ja kaut kādu iesaistītu interešu labad politiska spiediena rezultātā būtu jāskaidro cērtšana un es nevarētu pret to efektīvi vērsties. Pašlaik mūsu likumdošana to nepieļauj, un es neredzu tādas interešu grupas, kas uz to tiektos.

Vai mūsu parlamentā ir meža lobijis?

Domāju, ka var palauties uz parlamenta saprāti.

Vai netaisnīties cīnīties par ļētiem valdības garantētiem ārvalstu kredītiem?

Valdība var investēt līdzekļus tikai tadā pašakumā, kas ir ekonomiski pamatots un drošs. Līdz šim skolas maksa bijusi ļoti dārga. Drīz pabeigsim mežu nozares attīstības programmu, un tajā ir arī investīciju apjoma novērtējums. Vislabāk būtu radīt nosacījumus, lai Latvijā tiktu uzskatīta par biznesa riska ziņā drošu zemi un lai te varētu nākt iekšā ārzemju investori. ♦

REKLĀMA/SLUDINĀJUMI Reklāmas nodaļa: Rīgā, Šķūņu ielā 12/14. Tālr. 221133

ATVESEĻOŠANĀS UN MEDICĪNAS CENTRĀ **Vārds**

jums sniegs palīdzību augsti kvalificēti ārsti—speciālisti (diagnostika, konsultācijas, profilakse, ārstēšana):

Rīga, K. Valdemāra ielā 36 (ieeja no sētas).	ginekologs, stomatologs, protēzists, terapeits, kardiologs, pulmonologs, LOR ārsts,	akušieris—perinatologs, endokrinologs, imunologs, acu ārsts, artrologs—vertebrologs, pulmonologs—bronhologs, manuālais terapeits,	dermatovenerologs, urologs—nefrologs, seksopatologs, psihoterapeits, narkologs, adatu terapeits, ārsts—laborants.
--	---	---	---

Veicam laboratorijas analīzes, procedūras (t.sk. fizioterapeitiskās, kā arī masāžu, krioterapiju). Nodrošinām medicīniskās apskates, lai iegūtu tiesības vadīt autotransportu un elektrotansportu, iegādāties šaujamieročus, izsniedzam pagaidu darba nespējas lapas. Apkalpojam ātri, kvalitatīvi, ar labiem rezultātiem. Cenas — pieņemamas. **PENSIONĀRIEM — ATLAIDE 50 %.** **Tālr. 261639. Mēs vēlamies rūpēties par jūsu veselību! Mēs gaidām jūs!**

PIEDĀVĀJAM biroja telpas sešstāvu administratīvajā ēkā pilsētas centrā. Ir vairākas telefona līnijas, starptautiskais tālrunis, lifts, attīstīta infrastruktūra.

Uzziņas pa tālr. 292885, 273290.

GUMIJAS ZĪMOGI

FIRMA L.G.V.

VEIDLAPAS, VIZITKARTES

287540
285560

RĪGA, BLAUMAŅA IELĀ 38/40, 3.stāvā, 39.k.

Starptautiskais Praktiskās Psihologijas institūts

IZSLUDINA UZNĒMŠANU

TRIS UN SEŠU MĒNEŠU SAGATAVOŠANAS KURSOS.

Kursu beigušie tiek uzņemti institūtā bez konkursa. Informācija pa tālr. 226990, 227551, 628936.

Nozaudēto firmas **Alfa Trad** kravas starptautisko pārvadājumu licenci nr. 00183 uzskaiti par nederīgu.

FIRMA **Auxilium**

izsludina konkursu uz tirdzniecības mēdžera vietām DAUGAVPILĒ UN LIEPĀJĀ.

Nepieciešama augstākā izglītība, pieredze biznesā, ieteikuma vēstule.

CV un pieteikumus sūtīt uz firmas Auxilium Tirdzniecības departamentu līdz 17.02.95.

RĪGĀ, LV 1050, AUDĒJU IELĀ 11

SPĀNIJA-CEĻOJUMS PA EIROPU

Prāga—Barselona—Granāda—Malaga (1 diena Āfrikā)

—Sevilja—Lisabona—Toledo—Madride—Barselona—Parīze.

18 dienas. 18.03., Ls 475.

Anglijā — skolēniem mācību un kultūras programma (ar autobusu, lidmašīnu), 11.05., 08.06.

Noformējām izbraukšanas dokumentus uz Angliju, Krieviju, Baltkrieviju.

Skolas ielā 11, 503.istaba.Tālr. 217768.

ANNO 1870

Laima

Ceļojiet kopā ar mums

13 DIENAS TAIZEMĒ — Bangkoka, Pataija. Jūs gaida tropu saule, kristāltīra jūra, plaša ekskursiju programma (senā pilsēta, Zelta Budas templis, Paradīzes sala, krokodilu audzētava, peldošais tirgus utt.).

Dokumentu pieņemšana līdz 8.02.95. Rīgā, Gertrūdes ielā 50. Tālr. 275400, 272075.

BALTBUVE piedāvā:

- Laminētās plāksnes mēbeļiem un celtniecībai.
- MDF plāksnes.
- Izstrādājumi no koksnes:
- ★ grīdas dēļi,
- ★ profilētas listes.

ADRESE: Brīvības ielā 54, Rīga, LV 1050. Tālr. 201678, 433065. Fakss 347926.

FIRMA AR—TUR PIEDĀVĀ ATPŪSTIES:

- Egiptē. Izlidošana no Rīgas 20.februārī, cenas sākot ar \$ 740.
- Turcijā (Antalja). Izlidošana no Rīgas 15.februārī, cenas sākot ar \$ 560.
- Prāgu. Atpūta un komercija, autobuss no Rīgas, cenas sākot ar Ls 110.

Ārstēšanās sanatorijās Karlovičaros, Rumānijā (Ieti). Kalnu slēpošana — Austrijā, Slovaikijā, Rumānijā, Polijā (Zakopane). Komerbraucieni uz Turciju (Ildmašina), Grieķiju (Ildmašina). Izbraukšanas dokumentu noformēšana uz Vāciju, Krieviju, Baltkrieviju, Dāniju, Benlisku valstīm. **MŪSU ADRESE: MASKAVAS IELĀ 58. TĀLR. 229557, 224161.**

KREDĪTS pret automašīnu un nekustamā īpašuma ķīlu. Tālr. 377906

A/s "LAIMA" vārda dienas "Lielā balva"

Akciju sabiedrība "LAIMA"aicina savus pircējus piedalīties *akcijā "LAIMAS" vārda dienas Lielā balva* laikā no 1.līdz 7.februārim. Līdz ar saldumu pirkumu "LAIMAS" firmas vai kopsadarbības veikalā Jūs saņemsiet īpašu talonu. Tas jāieliek aploksnē, jāuzraksta salasāmi vārds, uzvārds, sava adrese un tā jāatsūta vai jānogādā a/s "Laima", Miera ielā 22, LV-1136, Rīgā.

Ja Jūsu aploksne tiks saņemta līdz 10.februārim, tad tā piedalīsies a/s "LAIMA" vārda dienas Lielās balvas (videomagnetofons "PANASONIC", televizors "PANASONIC" un veļas mazgājamā mašīna "ELECTROLUX") izlozē. Rezultātus paziņosim 11.februārī Latvijas televīzijā pēc vakara "Panorāmas". **VĒLAM VEIKSMI!**

REKLĀMA

FIRMA
Auxilium

izsludina konkursu uz
FINANSU DAĻAS
DIREKTORA VIETU.

Nepieciešama augstākā izglītība,
pieredze finansu darbā, teicamas
organizatora spējas, pieredze darbā ar
PC, ieteikuma vēstule.

CV un pieteikumus sūtīt firmas Auxilium
direkcijai līdz 15.02.95.

RĪGĀ, LV 1050, AUDĒJU IELĀ 11

FIRMA EKOBANA, KURGĀNAS ARMATŪRAS
RŪPNĪCAS PĀRSTĀVĪS, PĒC PASŪTĪJUMA
PĀRDO KRIEVIJĀ UN ČEHIJĀ RAŽOTU
NOSLEDZOŠO ARMATŪRU.

Sniedzam informāciju par piedāvājamo produkciju (ar katalogus).
Lietuva, tālr. (22) 677844, 677847, tālr./fakss (22) 678721.

Akciju pārdošana un akciju pakešu formēšana:

"Latvian Supermarket Company" 2. emisija (Latvija)
"Bonus Incorporated" 3.—6. emisija (Latvija)
"Автомобильный Всероссийский Альянс" 2. emisija (Krievija)
"Тверьинтербанк" 4. emisija (Krievija)

Katra "LSC" un "Bonus"
21. akcija par brīvu;
Pērkot 10 "Bonus" akcijas,
 tiek dāvināta "Bonus Card" kredītkarte;
"LSC" akcijas iespējams apmaksāt **pa daļām;**
Akcijas var iegādāties par
privatizācijas **sertifikātiem;**
Līdz 15.02.95. "LSC" akcijām
emisijas uzcenojuma **atlaide.**

"Bonus Trust" adrese:
Rīgā, Raiņa bulv. 25, 6. stāvs,
tālr. uzziņām 223613, 210238

KATRAM SAVS PORTFELIS

BALTIC AUSTRA MÖBEL MANUFAKTUR GmbH

piedāvā:

- ❖ vācu firmas HÄFELE furnitūru mēbelēm (arī furnitūru bidām durvīm, jebkura veida eņģes mēbelēm),
- ❖ itāļu firmas MAGIC kokapstrādes darbagaldus; **izgatavo**

augstas kvalitātes logus, durvis un mēbeles,
kā arī koka taru un paliktnus.

Adrese: Ganību dambis 31, Rīga, LV-1005, a/k 63.
Tālr. 382078, 381514.

LATVIJAS UNIVERSITĀTE GRĀMATVEDĪBAS UN DATORU

KURSI GRĀDA
- Bilancespējīgu grāmatvežu sagatavošana
- Strādājošo grāmatvežu pārkvalifikācija
- Personālo datoru lietotāju sagatavošana
- WINDOWS, Word for WINDOWS, EXCEL, Corel DRAW!
Programmu izstrādāšana un pārdošana **213206**

Pazuduši **Paula Zabarovska**
dokumenti. Tālr. 366893.

Maina Ford Transitz (80.g.), benzīns,
pagarinātais, duburītiņi pret vieglo
automašīnu, kas izgatavota līdz
1984.gadam, ar piemaksu vai pārdod
par \$ 3000. Tālr. 8-236-65618.

IZSTĀDE

Konjunktūra

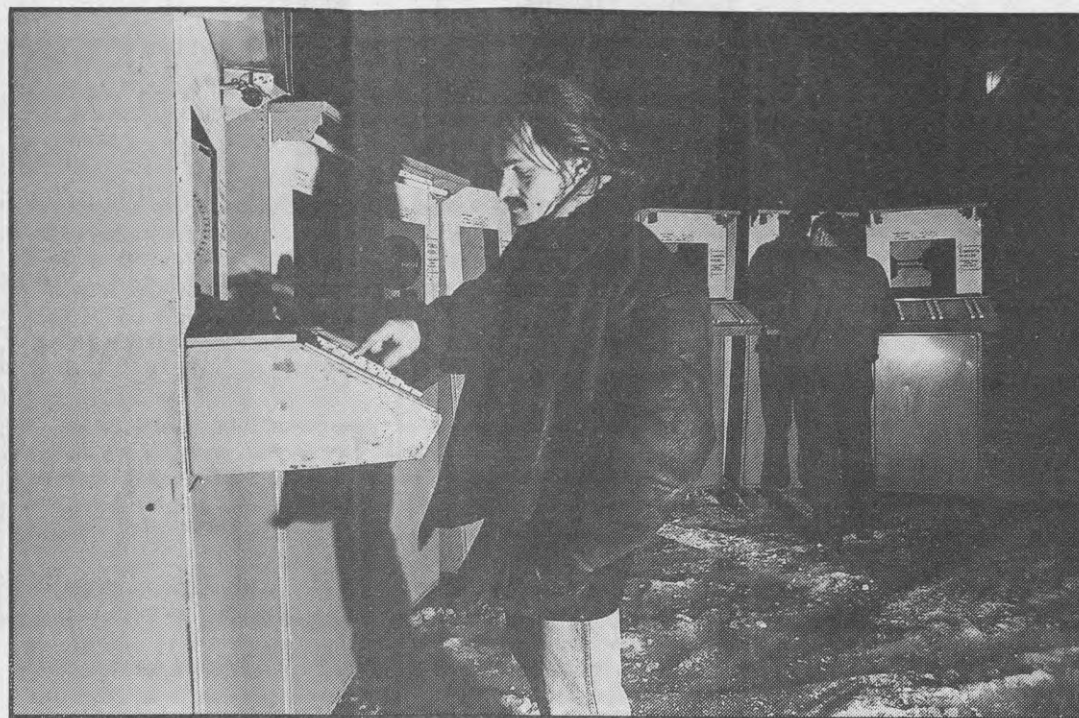
Ingrīda Peldekse*, pēc *Etelā-Saimaa*

1994.gada ARS Fennica laureāta Oļega Tilberga izstāde *Konjunktūra* turpina turneju pa trim Somijas pilsētām. Pagājušā gada decembrī tā bija skatāma Oulū — pilsētā, kas atrodas pašos Somijas ziemeļos. No 21.janvāra Dienvidkariļas mākslas muzejā arī Lapēnranas mākslas cīnītājiem bija iespēja apskatīt un ieskatīties instalācijās, lautes apbrīnai un mulsumam. Martā izstāde būs Helsinku Mākslas muzejā.

Lai iepazītos ar Hennas un Perti Niemisto mākslas fonda iedibinātās godalgas laureāta mākslu, 220 km no Helsinkiem mēroja daudz mūsdienu mākslas cīnītāji un atbalstītāji. To vidū arī Somijas parlamenta priekšsēdētāja Rīta Uosukainena. Atklājot izstādi, viņa izteica prieku par to, ka ikgadējās godalgas saņēmēja izstāde apceļo Somiju un kļūst par ievērojamu notikumu dažādos valsts novados. Viņa atzina, ka daudzām tā ir iespēja redzēt augstas klases mākslu savā pilsētā.

Rīta Uosukainena uzsvera, ka īpaši labprāt atklāj šo izstādi, jo februārī dosies vizītē uz Latviju. Viņa izteica nozēlu, ka arī Somijā Baltijas valstīs bieži vien tiek uzvertas kā viens veselums, lai gan tā ir ļoti atšķirīga, savdabīga valstis.

Rīta Uosukainena izteicās, ka personiski viņai Oļega Tilberga izstāde ļoti patīk, jo tā ir gan iespai-

Oļegs Tilbergs gaidot Berlīnes vilcienu. Foto — Jānis Buls, *Diena*

dīga, gan skaista.

«Gadsimta sākumā Somija no Baltijas uzņēma daudzas jaunas ietekmes. Padomju Savienības laikā tas apstā, bet nu sadarbība atkal paplašinās un ievērojams, cik daudz kopīga ir Baltijas jūras krastā dzīvojošajām tautām. Šajā izstādē re-

Oļega Tilberga izstāde turpina
turneju pa Somijas pilsētām

dzētais atsauc atmiņā Pērnavā redzēto, to, kas tur tika izveidots uz dabas fona. Izstādē ietverta visnotaļ spēcīga simbolika.»

R. Uosukainena ļoti atzinīgi novērtēja Hennas un Perti Niemisto mākslas fonda ARS Fennica godalgas piešķiršanas procedūru — tās

laureāta noteikšanu fonda vadās pēc starptautiskā mēroga kvalitātes mākslas kritērijiem, tas atbilsta jaunai, nākotnes mākslu un ar to saistītās izstādes. ♦

*I.Peldekse — Ziemeļvalstu informācijas biroja līdzstrādniece

PRESE

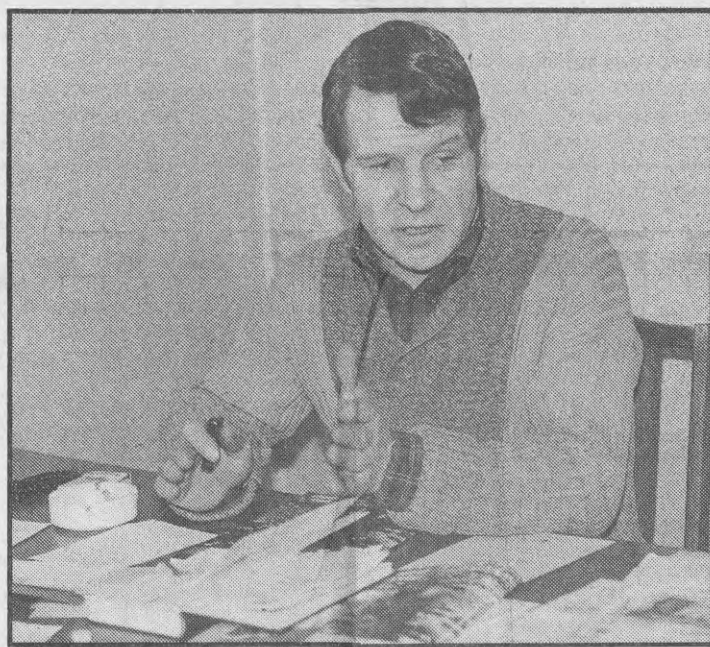
Nopietns žurnāls vīriem

Agita Bērziņa

Pagājušā gada nogalē iznāca žurnāla *Vīri* pirmais numurs. Pēc tā redaktora Jāņa Lejiņa teiktā, vīriešu žurnāli tradicionāli aptverot četras tēmas — sievietes, auto, sportu un ieročus. Tieši pēdējā tēma, tikai daudz plašāk, būs atspoguļota žurnāla gandrīz simt lappusēs.

Kāda ir žurnāla pamatideja? Žurnāls būs nopietns. Tagad mēs visi kopā veidojam valsti, ko esam ļoti gribējuši. Savā zemē pilsoņiem jābūt droši — tas ir pats galvenais. Taču palauties, ka kāds cits mūsu vietā veidos policiju un aizsardzības spēkus, ir naivi. Būdam zemessargi no pašiem pirmās sargu vienības un laiku pa laikam pārlapodams līdzīgu ārzemju izdevumus, sāku domāt, ka varu lietderīgi izmantot savu žurnālista profesiju. Tā radās doma par žurnālu, kura pamatmērķa būtu nacionālās aizsardzības un kārtības spēki, par biežu, pamatīgu un piesātinātu žurnālu, kurā koncentrētos un notiktu domu un ideju apmaiņa par šim lietam.

Latvijā savulaik bija žurnāls *Aizsargs*, kas bija otrs populārākais žurnāls pēc *Atpūtas*. *Aizsargā* bija divas tēmas — militārās lietas un kultūras nodaļa. Man gribējās ko vairāk. *Vīros* ir piecas vai sešas pamatnodaļas — ārējā aizsardzība, iekšējā drošība, tautsaimniecība, izdzīvo-

Žurnāla *Vīri* redaktors Jānis Lejiņš. Foto — Dainis Ormanis

šanas skola, militārā vēsture, literatūra un kultūra.

Vēl nav paguts, bet gribam izveidot sporta nodaļu. Izdzīvošanas skolā rakstusim par pašizsardzību. Gribam to darīt izvērsti — sākt no pamatiem un turpināt no viena numura uz otru, lai cilvēki zinātu, kā viņiem uzvesties dažādās nelabvēlīgās un ekstremālās situācijās.

Sodien var redzēt, kas notiek Čeknijā: maza tauta visai veiksmīgi cīnās pret lielo monsturu — Krievijas armiju. Ja kāds saka — nu ko tad mēs, es atbildu, ja tu dzīvo šajā zemē, esi gatavs to aizstāvēt. Vai mēs vēlreiz atdosim savu valsti? Dzīve ir nemīlīga ciņa, un mums tā jāpiedalās.

Vai žurnāls domāts vīriem? Tāpat kā dāmas interesē receptes un piegrieztnes, vīrus interesē jautājumi par aizsardzību un kārtību. Tā ir vesela pasaule, un vīri ta-

cinās pret lielo monsturu — Krievijas armiju. Ja kāds saka — nu ko tad mēs, es atbildu, ja tu dzīvo šajā zemē, esi gatavs to aizstāvēt. Vai mēs vēlreiz atdosim savu valsti? Dzīve ir nemīlīga ciņa, un mums tā jāpiedalās.

Vai žurnāls domāts vīriem? Tāpat kā dāmas interesē receptes un piegrieztnes, vīrus interesē jautājumi par aizsardzību un kārtību. Tā ir vesela pasaule, un vīri ta-

cinās pret lielo monsturu — Krievijas armiju. Ja kāds saka — nu ko tad mēs, es atbildu, ja tu dzīvo šajā zemē, esi gatavs to aizstāvēt. Vai mēs vēlreiz atdosim savu valsti? Dzīve ir nemīlīga ciņa, un mums tā jāpiedalās.

Vai žurnāls domāts vīriem? Tāpat kā dāmas interesē receptes un piegrieztnes, vīrus interesē jautājumi par aizsardzību un kārtību. Tā ir vesela pasaule, un vīri ta-

jā dzīvo. Vīri — šajā vārdā ir istā jēga iekšā: vīra vārds, vīra gods, vīra darbs; tāds ļoti stabils un pamatīgs. Sievietēm jābūt par skaistumu un mājīgumu, bet vīriem jābūt, tiem, kas sagādā šo māju un atbild par tās drošību. Tas attiecas gan uz ģimeni, gan valsti.

Vai žurnālu pašķīrīs būs interesanti arī sievietēm?

Bez šaubām. Žurnāls būs vīriem, kuriem blakus jūsim jūtīties drošas, un tas būs arī jums. Jo runa ir par to, ka katram savā zemē jābūt droši.

Šajā laikā, kad daudziem preses izdevumiem neklājas viegli, jums nebija bail izdot vēl vienu žurnālu?

Tiešu konkurentu *Vīriem* nav. Tas ir mūsu trumpis. Nebaidos apgalvot, ka kārtība, drošība, ieroči un viss, kas ar to saistās, interesē katru otro vai trešo vīrieti. Jauztraucas vienīgi par pirkstspēju. Lai gan žurnāla cena ir tuva pašmaksai.

Generālsponsors mums nav. Naudu ir devuši daudzi, kas bija pārliecināti ka šāds žurnāls ir nepieciešams. Redakcijā pašlaik strādā kādi pieci seši žurnālisti. Man ir prieks, ka cilvēki, kam mēs nevaram atļauties maksāt tik lielas algas kā plaustosie uzņēmumi, saka, ka te nestrādājo naudas dēļ. Līdz *Vīru* pirmajam numuram mēs gājām gadu, un es rēķinājos ar to, ka būs grūti. Mana darba diena tagad ilgst divpadsmit stundas. Brīvdienā nav. ♦

KULTŪRA

Valsts kultūras projektu konkurss

Saskaņā ar Saeimas apstiprināto 1995.gada valsts budžetu Kultūras ministrija izsludina ikgadējo kultūras projektu konkursu (ar kopējo summu Ls 180 000).

Pieteikumi kultūras projektu konkursam iesniedzami līdz 1995.gada 1.martam Kultūras ministrijā Rīgā, K.Valdemāra ielā 11a.

Iepriekšējā kultūras projektu konkursā līdzekļus ieguvušajiem projektiem autoriem, kas vēl nav iesnieguši pārskaņus par paveikto, tas jāizdara līdz 1995.gada 20.februārim.

Kultūras projektu konkursa nolikums

I
1. Kultūras projektu konkurss notiek katru gadu.
2. Konkursam izvirzītajiem projektiem jābūt nozīmīgiem Latvijas kultūras mantojuma saglabāšanā, kultūrvides veidošanā, latviešu kultūras identitātes stiprināšanā mūsdienās un perspektīvā, kultūrturā attīstības procesa nodrošināšanā, tautas morāles un ētikas stiprināšanā, Latvijas kultūras veicināšanā ar citām pasaules valstīm, Latvijas kultūras savdabības iezīmēšanā citu kultūru vidū un otrādi — jāapliecinās kopība un pieredze pasaules kultūrvērtībām — u.tml.

3. Kultūras projektu atlase veido valsts kultūrpolitiku, kuras galvenais mērķis — tautas garīgā spēka saglabāšana.
4. Konkursam izvirzītie projekti var būt pastāvīgi vai vienreizēji.
5. Konkursam izvirzīto projektu pieteikumā ir jāietver: projekta saturs izklāstā, tā nozīmes pamatojums, aptuvenā nepieciešamo līdzekļu ieguldījuma apmērs un atšķirīgums, kā arī projekta realizācijas laiks un izejotājs (iestāde, organizācija vai personas vārds, uzvārds, adrese).

Līdzīgā kārtībā katru gadu konkursam piesakāmas jau pieņemto pastāvīgo projektu ietvaros atsevišķas to daļas.

6. Projektus konkursam var iesniegt radošās savienības, radošo savienību Kultūras padome, Nacionālo kultūras biedrību asociācija, Kultūras ministrija, mākslas augstskolas, citas kultūras iestādes, kā arī individuāli pretendenti.
7. Kultūras projektu pieņemšanas termiņu izsludina, projektus pieņem un apkopo Kultūras ministrija.

Pēc noteiktā termiņa kultūras speciālistu padome nekavējoties sniedz informāciju par visiem projektiem masu informācijas līdzekļos.
8. Visus pieteiktos projektus izskata un izvērtē kultūras speciālistu padome.

Katru gadu pirms jaunpieteikto projektu izskatīšanas padome analizē iepriekšējā konkursā atlasīto projekta realizācijas gaitu vai izpildi un lemj par šo projektu turpmāko realizāciju.

9. Pēc darba pabeigšanas padome sniedz informāciju masu informācijas līdzekļos par projekta atlaides motivāciju un konkursa rezultātiem.
10. Kultūras speciālistu padomes lēmumu apstiprina kultūras ministrija.

11. Autoram, kura projekts nav izvērtēts konkursā, ir tiesības to pieteikt atkārtoti.
Kultūras speciālistu padome ir tiesīga atsevišķus konkursu neizvērtējus projektus ieteikt realizācijai ministrijām, pašvaldībām, organizācijām u.c.

II
1. Kultūras projektu konkursa fondus veido:
1) no valsts budžeta iedalīta summa,
2) sponsoru ziedojumi.

2. Kultūras projektu konkursa fonda no valsts budžeta iedalītā summa ir atsevišķi uzrādāma Kultūras ministrijas budžetā.
3. Katru gadu izlietojamo summu un tās sadalījumu konkrtiem projektiem nosaka kultūras speciālistu padome.

Fonda gada atlikumi papildina uzkrājumu nākošajiem periodiem.
4. Līdzekļus konkrtu projektu realizācijai pārskaita vai izmaksā personām, pamatojoties uz kultūras ministra pavēli.

5. Konkursā uzvarējušo projektu autori ir atbildīgi par projekta realizāciju un par pārskaitīto vai izmaksāto līdzekļu izmantošanu.
III
1. Kultūras speciālistu padomē ir 11 locekļi. Padome ir lemtiesīga, ja sēdē piedalās ne mazāk kā 2/3 locekļi.

2. Kandidatūras speciālistu padomei iesaka radošo savienību Kultūras padome.
3. Kultūras speciālistu padomes sastāvu apstiprina valsts ministrs uz 2 gadiem. Vienu un to pašu kandidātūru var apstiprināt ne vairāk kā divas reizes pēc kārtas.

Padomes sastāvs tiek publicēts masu informācijas līdzekļos.
4. Kultūras ministri ir tiesīgs atsaukt padomes locekli pirms termiņa, ja viņš nav ievērojis šā nolikuma III sadaļas 8., 9. un 10.punktus.

5. Kultūras speciālistu padomes vadītājs tiek ievēlēts, aizklati balsot, ar vienkāršu balsu vairākumu. Citus jautājumus (atskaitot kultūras projektu atlasī) izšķir, atklāti balsojot, ar vienkāršu balsu vairākumu.
6. Kultūras speciālistu padome atklāti balsu par katru projektu atsevišķi. Projekts tiek pieņemts 1.kārtā ar ne mazāk kā 2/3 padomes locekļu balsu vairākumu.

7. Visi 1.kārtā pieņemtie projekti otrreiz tiek vērtēti personāli, aizklati balsot, ar ne mazāk kā 2/3 sistēmas. Galīgo atlasi ierobežo vienīgi kultūras projektu konkursa fondā esošie finansu resursi.

8. Kultūras speciālistu padomes darbā galvenie principi ir neatkarība, augsta atbildība un atklātība.
9. Kultūras padomes locekļi iepazīst ar visiem iesniegtajiem projektiem un izsakās par katru no tiem, izņemot 10.punktā paredzētos gadījumus. Balsošanu nedrīkst pārspīdēt padomes locekļu profesionālā pieredze kādai konkrētai kultūras nozarei.

10. Padomes locekļi, kurš ir konkursa projekta autors (vai projekta autors ir kāds no viņa ģimenes locekļiem), nav tiesīgs piedalīties ne diskusijā, ne balsošanā par šo projektu.
11. Padome var uzaicināt ekspertus atsevišķu projektu novērtēšanai. Eksperta slēdziens saņemams ne vēlāk kā 3 dienas pirms sēdes rakstveidā, lai ar to var iepazīties katrs padomes loceklis pirms diskusijas un balsošanas.

Padomes darbā kā novērotāji var piedalīties starptautiskie pārstāvji un Latvijas Kultūras fonda darbināji.
12. Saskaņā ar kultūras projektu konkursa nolikumu padome sniedz informāciju masu informācijas līdzekļos par iesniegtajiem projektiem, to izskatīšanu, atlases motivāciju un rezultātiem, kā arī projektu realizāciju.

Saskaņā ar kultūras projektu konkursa nolikumu kultūras ministri uz diviem gadiem ir apstiprinājis jaunu speciālistu padomes sastāvu:
Verēna Bērziņa, TV žurnāliste un režisore,
Guntars Godiņš, dzejnieks,
Gunārs Janaitis, fotomākslinieks,
Vilnis Kazāks, dizainers un pedagogs,
Arturs Maskats, komponists,
Gunārs Priede, dramaturgs,
Egils Rozenbergs, tekstilmākslinieks,
Juris Rubenis, teologs,
Augusts Sukuts, kinorežisors,
Edvins Vecumnieks, arhitekts,
Andris Vilks, bibliotēku speciālists.

Iso stāstu konkurss

Trīszaigzņu spožumam

Stāstos rosinām apcerēt, ko esam jau paveikuši vai varētu darīt, lai spožāk iemirdzētos mums visiem ļoti zināmās trīs zaigznes Latvijas brīvības simbola rokās. Un tās trīs zaigznes, kas pērn novembrī atdzima pie mūsu tautas atzītu un cienītu cilvēku krūtīm.

Stāstus gaidām gan no Latvija, gan ārzemēs dzīvojošiem latviešu autoriem. Darbiem jābūt ar devīzi. Ar tādu pašu devīzi stāstam pievienojama slēgta aploksnē, kurā norādīts autora vārds, uzvārds, adrese un tālruna numurs.

Stāsta apjoms ir 5 — 6 lappuses mašīnrakstā (jāievēro divu intervālu atstarpe). Žurnāla *Skola un Gimene* redakcijai ir iesniedzami līdz tam nepublicēti darbi trijos eksemplāros. Pēdējā diena — 1995.gada 22.maijs (pasta zīmogs). Adrese: Balasta dambis 3, ab.k. 14, Rīga, LV 1081, Latvija.

Konkursa rezultātus paziņosim līdz 1995.gada 1.oktobrim. Par labākajiem darbiem piešķirs šādas prēmijas: vienu pirmo prēmiju — 150 latu, divas otrās prēmijas — katrā 120 latu, trīs trešās prēmijas — katrā 70 latu.

Žūrijas komisijai ir tiesības sadalīt augstāku prēmiju zemākas. Nepremētos un publicēšanai neieteiktos darbus varēs saņemt žurnāla *Skola un Gimene* redakcijā.

Žurnāls *Skola un Gimene*, Rīgas Komercbanka, Latvijas Rakstnieku savienība

Virietis, kurš nevarēja pateikt nē jeb Jaunumi Kinogalerijā

Maija Line, speciāli *Dienai*

Kinogalerijas pastāvīgajiem apmeklētājiem un arī tiem, kas meklē iespēju noskatīties ko citu, nekā kinoteātros ikdienā redzamo, būs interesanti uzzināt, ka, sākot no februāra, katrā mēneša pirmajā ceturtdienā te tiks demonstrētas Ziemeļvalstu kinokluba piedāvātās filmas. Šis cikls ilgs no februāra līdz decembrim, un skatītāji tajā varēs iepazīties ar somu, dāņu, zviedru un norvēģu kinolentēm.

Jau šodien, 2.februārī (plkst.17.30 ar tulkojumu latviešu valodā) no plkst.20 oriģinālvalodā ar angļu subtitriem), pirmā tiek piedāvāta somu filma *Virietis, kurš nevarēja pateikt nē*, ko 1975.gadā uzņēmis režisors Risto Jarva. Tā ir mīla un viegla komēdija par grēcīgajām cilvēka būtībām ar visām to mazaizīmīgām un kļūmīgajām soļiem. Filmā darbība risinās vecā, ar koka mājām apbūvētā pilsētā kvartālā Stoneridžā, kuru ir iecerēts

rekonstruēt. Kvartāla iedzīvotāju cīņa pret to, ko viņi uzskata par liktenīgu birokrātisku iejaukšanos viņu dzīvēs, dod iespēju arī režisoram Jarvam notēlot savu sociālā krustneša lomu.

Šis virietis, kurš nespēja pateikt nē, ir jauns mācītājs. Viņš atgriežas savās bērnības ielās Helsinku rajonā, kur kokos slēpjas aizgājušā laikmeta senatnīgās mājas. Viņš ir kautrīgs, laipns un naivs, bet, strādājot par laulības konsultantu, iegūst nepelnītu reputāciju kā neatvairāms sieviešu siržu laužējs. Viņa dedzīgā vēlēšanās iepriecināt katru un viņa izpalīdzība noved pie komiskām situācijām, kuras režisors Risto Jarva ataino ar saulainu humoru un neslēptu prieku. Filmā *Virietis, kurš nevarēja pateikt nē* «sīzēts ir tik neticams, ka šķiet — tā nevar būt taisnība». Soneridžas laudis, kuru vecās mājas draud nojaukt, strīdas, mīl, tenko un dzied, sere-

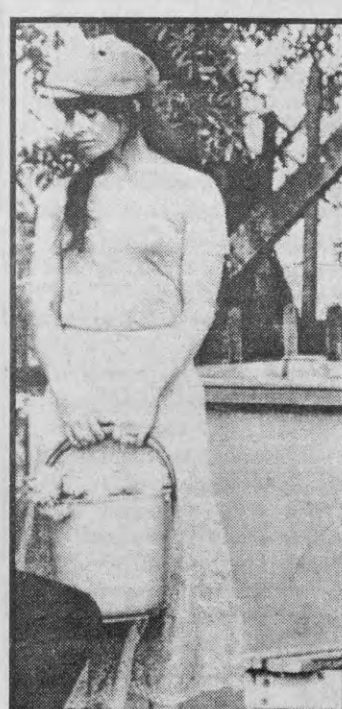
nādes ar atbrūņojošu sirsni. Bēdas viegli pāriet priekā, bailēm ir optimistiska pieskaņa un problēmas rod atrisinājumu tepat aiz stūra. Risto Jarva ir radijs pieaugušo pasaku, sapņu rotālaikumu, kur visam ir laimīgas beigas. Katrs dabū to, ko gribējis, bet skatītāji ļoti izklaidējas...

Savukārt Britu kinoklubs savus skatītājus no 7. līdz 16.februārim aicina uz savdabīgā angļu kinorežisora Dereka Džārmena (kurš pagājušajā gadā mira no AIDS) piemīnītiem filmu retrospektīvu, kurā iekļautas desmit viņa filmas. Kinolentes tiks demonstrētas katru dienu seansos plkst.15.30 krievu valodā, plkst.17.30 latviešu valodā, plkst.20 angļu valodā, sestdien un svētdien plkst.14, 16, 18. ♦

Kāds no filmas

Virietis, kurš nevarēja

pateikt nē

MERILA STRĪPA

filma

MEŽONĪGĀ UPE

No 3. septembra kinoteātri «DAILE» un citur Latvijā.
Seansu sākumi: 11.00; 13.00 — lēti; 16.00; 18.30; 21.00.

VESELĪBA

Arī slimnieki Stradiņos ēdis gaļu

Anija Pelūde

Stradiņa slimnīcas pavāriem slimnieks dienā jāpārdod trīs reizes un par 46 centiem! No tāda «dānuma» parasti tik vien sanāk kā biezputra ar «kaut ko». Vienreiz dienā slimniekiem tiek arī gaļa. Taču, kā apgalvo diētas ārste Vidaga Skuja, P. Stradiņa Valsts klīniskā slimnīca visbiežāk saņem sastāvējušu liellopu gaļu, kurai jau «sejā rakstīts»: neceriet — nekas apetītelīgs no manis neiznāks! Taču, iespējams, ka arī šajā drūmajā virtuvē iespieds kāds saules starpiņš — tā saucamā «sojas gaļa».

Konservatīvajai latviešu namatītei jauno produktu no mūsu ēdienkartes izdosies izņemt tikai ar vienu vienīgo sakrālo apgalvojumu: «Gaļa tomēr paliek gaļa!» Taču nedaudz uzmanības! Jebkuru produktu raksturo trīs lielum: tā labums (vērtība), garša un cena.

Tātad vērtība. To, ka soja pieder pie pākšaugu dzimtas, no skolas laikiem atceras daudzi. To, ka sojas sēklu sastāvā vidēji ir 40% olbaltuma, arī kāds vēl nojauš. Taču «sojas gaļas» labākā īpašība ir tā, ka tā satur proteīnu, kurš ļoti līdzīgs gaļas proteīnam, bet, pretēji pēdējam, nesatur holesterīnu. Sojas produktos ir arī B grupas vitamīni, vispirms jau B₁₂, un provitamīni PP, kalcijs, fosfors, magnijs, dzelzs. Tāpēc šo produktu iesaka lietot arī visādās diētās.

Garša. «Par garšu pārliecinajos pati. Tā ir lieliska!» apgalvoja ārste Vidaga Skuja. Vislabāks atsauksmes visas degustācijas ir par kotletēm un gulašu no sojas. Atzinība tiek arī salātiem un «gaļas» pirādzīņiem. Ļoti garšīgs ir kapatais «šķiņ-

Čehijas firmas **Pragosoja** pavārs Karels Trunečeks Latvijas pavāriem rādīja ne tikai to, kā kotletes no sojas izcept, bet arī kā sakārtot tās uz šķīvja. Starp citu, Čehijā Karels Trunečeks maltītes gatavo dziedātājam Karelam Gotam, kas, uzzinot, ka pāvērs brauks uz Rīgu, pasūtījis, lai viņš atvedot minerālūdeni. Tiesa, ne Ķemeru, bet Boržomi. Foto — Raitis Puriņš, *Diena*

ķis» omletēs. Tikai «sojas gaļas» ēdiena jāmāc pagatavot. Produkts ir sausa veidā, tāpēc sevišķa uzmanība jāpievērš tā uzbrīdināšanai. Tātad sojas granulas, kubciņi, gaubaliņi (atkarībā no tā, kādu ēdiena veidu pagatavot) jāaplej divkārt vai trīskārt ar karstu ūdeni, vai labāk ar karstu buljonu. Kad produkts, piemēram, granulas, pilnībā uzbriedušas, konsistence atgādina maltu gaļu. Garšas uzlabošanai pieliek īs-gaļu, sāli, piparus, olas dzeltenu-

mu, zaļumus, citas garšvielas pēc vēlēšanās. Var pievienot arī sīki sagrieztu tomātu, saldo papriku. Vēlreiz visu ļoti samaisa. Izveidotas kotletes apviļā miltos un apcep no abām pusēm augu eļļā sulīgi brūnas.

Cena. Viena «maltās gaļas» paciņa maksā no 40 līdz 50 centiem. Protams, vajadzīgas piedevas, taču kopumā no tās iznākot četriem cilvēkiem ko dūšīgi paēst — runā, ka pat 18 kotletes.

Sojas produktu košās paciņas, kuras ražo Čehijas uzņēmums *Pragosoja*, pārdod Rīgas Centrālajā universālveikalā, arī veikalā *Tallina*, Pļavniekos, Imantā, Valmierā (lielos daudzumos — Rīgā, Dzirnau ielā 42, tālrunis 289595). Sojas produktu diētisko īpašību, augstās barojošās vērtības un pieejamo cenu dēļ tos var plaši izmantot sabiedriskās ēdināšanas iestādēs — bērnudārzos, skolās, armijā, arī slimnīcā un pansionātā iemītnieku ēdināša-

na. «Sojas gaļas» produkcijas piegādātāju akciju sabiedrības *Gaļas un piena rūpniecības inženiercentrs* piedāvājumu jau izmanto Ākņistes psihiatriskā slimnīca un Liepājas robežsargi. P. Stradiņa Valsts klīniskā slimnīca? «Stradiņos nav tik daudz piemērotu krāšņu, lai visiem 1700, brīžiem pat 2000 slimniekiem vienlaikus izceptu pusdienas kotletes. Taču par salātiem brokastis gan varētu padomāt,» sacīja Vidaga Skuja. ♦

KINO

Kurš filmēs par valsts naudu?

(Sadalītā valsts budžeta līdzekļi kino ražošanai)

Dita Rietuma

Kultūras ministrijas Nacionālā kino padome ir sadalījusi valsts budžeta līdzekļus kino ražošanai 1995.gadam. Sogad kino padome strādā jaunā sastāvā, pārstāvēt visas Latvijas esošās ar kino saistītās organizācijas (R.Pipars, R.Piks, K.Rudzītis — Producentu asociācija, T.Rubene — Kinodemonstrētāju asociācija, A.Pavlovskis — Kinooperatoru gilde, S.Elerte, D.Zinkēviča, D.Rietuma — Kultūras ministrija, V.Freimane, M.Augstkalna L.Zūrgina — Kinematogrāfistu savienība).

Kino ražošanas attīstībai kopumā šogad ir atvēlēti — 350 tūkstoši latu. Ls 80 000 no tiem ir paredzēti kinohronikai Rīgas dokumentālo filmu studijā. Pēc īpašas Kultūras ministra J.Dripes norādes Ls 10 000 ir piešķirti žurnāla *Oskars* finansēšanai, Ls 10 000 — kino muzejam. Nacionālā kino padome gan uzsver, ka, lemjot par kino attīstībai paredzēto valsts budžeta sadalījumu, kultūras ministram savi lēmumi būtu jāsaņemas ar kino padomi. Nacionālā kinocentra darbībai Kino padome piešķir Ls 35 312. Tādējādi iesniegtie filmu projekti reāli varēja pretendēt aptuveni uz Ls 212 000. Jāpiebilst, ka šī summa kino ražošanai ir visai niecīga, jo pašreiz tik daudz maksā vienas ne īpaši komplicētas aktierfilmas uzņemšana.

Jaunajā nolikumā par kino padomes darbību ir ietverts nosacījums, ka kino padome var piešķirt tikai 80% no filmas budžeta. (Simtprocentīgu valsts finansējumu projekts var iegūt tikai tad, ja gadījumā, ja padome ir atbalstījusi vienbalsīgi.) Šim nosacījumam vajadzētu mudināt producentus mērķtiecīgiem sponsori meklējumiem.

Aktierfilmas

Kopumā uz valsts finansējumu pretendēja septiņi aktierfilmu projekti. Izvēle — vai nu sadalīt nelielu naudas summu pa krikstītīm gan animācijas, gan dokumentālajam gan mākslas kino pēdējo gadu laikā ir bijusi liktenīga tieši aktierkino. Arī šogad diez vai kāds no aktierfilmu projektiem iesniedzējiem varēja lolot īpašas cerības, jo vēl nepabeigta ir Aivara Freimaņa filma *Līgda* — vienīgā aktierfilma, kuras ražošanai 1993./1994. gadā no budžeta jau saņemti Ls 47 500. Šīs filmas pabeigšanai šogad tika piešķirti 49 tūkstoši latu.

Divu citu spēles filmu projektu konkurēncē, kuri līdz daļēju finansējumu (režisora Jevgēņija Paškēviča filma *Twice par Groskrivcu* (Studija 2) un režisora V.Braslas *Zirgs bez galvas* (Studija ALKO)), priekšroka tika dota V.Braslas projektam. Tās uzņemšanā piedalīsies vairāki partneri no Rietumeiropas un Krie-

vijas. Projektam tika piešķirts pieprasītais finansējums 15% no kopējās tāmes — Ls 27 000. Pārējiem spēles filmu projektiem būs iespēja piedalīties mākslas filmu projektu konkursā. Tas sāksies pēc mēneša, lai noskaidrotu, kurš tad filmēs to vienu latviešu mākslas filmu, kurai līdzekļus nākamajā gadā ir apsolījis Māris Gailis. Jācer, ka šie solījumi neizkūpēs gaisā un arī spēles kino (līdzīgi kā pirms pāris gadiem kinohronika) iegūs savu «nepārdalāmu» līdzekļu summu, liekot atzīt arī šā žanra tiesības uz eksistenci.

Dokumentālās filmas

Kopumā kino padomei tika iesniegtas 21 dokumentālās filmas projekts. Daudzi autori uzsver, to, ka līdz naudu filmas pabeigšanai. Taču, tā kā lielākā daļa šo filmu ir sāktas filmēt par pašu studiju līdzekļiem, pēc kino padomes uzskatiem, šis fakts nebūt nedeva minētajiem projektiem priekšrocības. Iepazīstoties ar uzfilmēto materiālu, padome piešķir līdzekļus filmas *Lūgšana krustā*, kas vēsta par katoļu biskapa Boleslava Slokānu, pabeigšanai. Visai neizprotama situācija bija izveidojusies ar studijas *Kaupo* filmu *Kurzes cīņi*, kuras nobeigšanai pēc studijas prasības padome piešķir naudu jau pagājušajā gadā. Taču šogad šīs pašas filmas pabeigšanai studija lūdz divas reizes lielāku summu. Šā «paradoxa» dēļ padome prasītos līdzekļus nepiešķir.

9138 latu tika piešķirti režisores Lailas Pakalpiņas dokumentālās filmas projektam *Pasts*, kas kļūs par filmu trilogijas noslēdzošo daļu. Jāpiebilst, ka režisores iepriekšējā filma *Prāms* ļoti intensīvi tiek demonstrēta Eiropas kinofestivālos. Atbalstīta tika režisora Rodrigo Rikarda iecere veidot filmu par pasaulslavenu vijolnieku Rīgā dzimušo Gidonu Krēmeru (Ls 15 000). Ls 30 000 tika piešķirti I.Selecta pilnmetrāžas filmas *Zvejnieki* realizācijai. Kino padome gan rekomendēja 90 minūšu vietā veidot 52 minūšu garu filmu. Daļēji tiks finansēta arī Anša Eņņera filma *Esmu dzimis Rīgā* (Ls 3500), kā arī Pētera Krilova projekts *Leģenda par Jāni Tidemani* (Ls 16 000). Ievērojamajam gleznotājam veiktās videofilmās pietiekams pārliecība ar kultūrvēsturisko piesātinājumu. Filma iecerēta kā dokumentālā un aktierkino sintēze.

Animācijas kino

Animācijas studijas *Dauka* un *AB* patlaban ir vienīgās Latvijas kinostudijas, kuras spēj savu produkciju pārdot ārpus Latvijas robežām. Piemēram, 1994. gadā studija *Dauka* ir noslēgusi 8 līgumus par piln-

metrāžas animācijas filmu *Ness un Nesija* un *Kaķiņa dzirnavas* izplatīšanu ārzemēs. Kino padome atbalstīja Anša Bērziņa vērienīgās pilnmetrāžas filmas *Kurbads* ieceri (Ls 24 000). Filma par ķēves dēlu Kurbadu solās būt gan nacionāla, gan saprotama jebkuras tautības skatītājam. Ls 13 000 tika piešķirti Rozes Stiebras zīmēto filmu seriāla *Rasacīņas* pabeigšanai. Ls 10 000 ir piešķirti studijas *AB* filmu cikla *Resgalības* pabeigšanai. Arī šā gada vienīgā debija ir gaidāma animācija — Ls 2500 ir piešķirti Edmunda Jansona iecerei *Haikas* (studija *Dauka*).

Kino padome ir atbalstījusi arī divus ar kinoražošanu nesaistītus projektus: unikālu agrinā kino teorijas un vēstures skolu, kas vasaras nogalē notiks Jūrmalā, un tradicionālo Eiropas dokumentālo filmu simpoziju. Katram projektam piešķirti Ls 5000.

Subjektīvas piezīmes

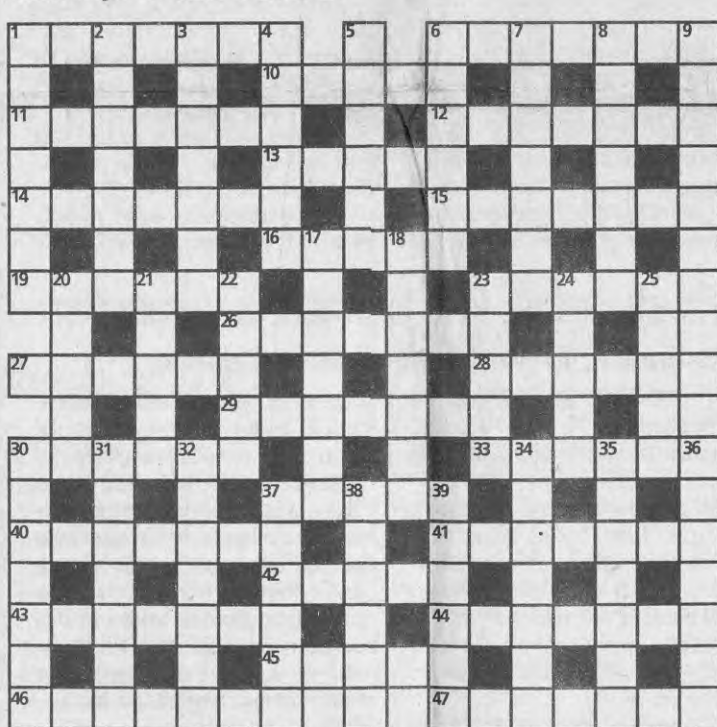
Mēģinot analizēt atbalstītos projektus un aizsviras palikušos, iespējams, var kino padomei pārmest konservatīvismu — tikai viena debija. Taču no gados jauno cilvēku pietiekumiem vēdija monumentālsms. Gan A.Graubas *Min-hauzens*, gan I.Lingas video seriāls par Latvijas roka vēsturi šķiet apšveicamas kā uzdrīkstēšanās, kas uz pašreizējo pieticību neattiecas. Dramaturga L.Gundara debija kino jomā ar projektu *Stipra dzija* būtisks šķērslis bija tas, ka autori neuzrādīja citus iespējamos filmas finansējuma avotus. Nepārliecīgā arī vienīgā «īsta» debianta Kultūras akadēmijas studenta V.Kairiša īpašas pieteikums.

Tādi mēs šobrīd esam. Pārāk nabadzīgi, tādēļ skopi un apdomīgi. Taču šķiet, ka, domājot par to, kas ar latviešu kino notiks rīt, un arī par tiem cilvēkiem, kuri šobrīd vēl tikai mēģina mācīties Latvijas Kultūras akadēmijā — mācību iestādē, kas bezatbildīgi sola šo profesiju, nerūpējoties par normālu procesu nodrošinājumu, vajadzētu rīkot ne tikai apsolīto vienas mākslas filmas projektu konkursu, bet arī debiju konkursu. Bet tā pagaidām ir tikai «neesošas» naudas dalīšana. Esošo kino padome jau ir sadalījusi. ♦

ATPŪTA

Krustvārdu mikla

Sastādījis Pauls Brīvība

Horizontāli. 1.Tirdzniecības kuģu īpašnieks. 6.Tiesnesis sporta sacīkstēs. 10.Apakšējā vīrsma maizes krāsnij. 11.Ostas pilsēta Polijā. 12.Zinātniskās izziņas un paredzējumu pretstats. 13.Kokos parazītējoša sēne. 14.Apdzīvota vieta Limbažu rajonā. 15.ASV un Kanādas robežpse. 16.Sens tīpuma mērs Latvijā. 19.Zirga aizjūga piederums. 23.Slinks, kūtrs. 26.Gājputni, kas mitinās ūdensbaseinu tuvumā. 27.Pilsēta Rīgas līča krastā. 28.Radiolokators. 29.Kādas A.Brīdgeres lūgas varone. 30.Āfrikas valsts galvaspilsēta. 33.Mazākie struktūras elementi mūzikā. 37.Dienvidamerikas kameļu dzimtas dzīvnieki. 40.Vārdu krājums. 41.Sporaus. 42.Indīga čūska. 43.Derīgu izrakstu atklāšanas ierīce. 44.Apdzīvota vieta Preiļu rajonā. 45.Ļoti drīz. 46.Naturālās nodevas Latvijā no XVI līdz XXgs.sākumam. 47.Katoļu klostēris ar tam piederošajiem īpašumiem.

Vertikāli. 1.Transportlīdzeklis. 2.Baznīcas administratīvi teritoriāla pamatvienība. 3.Ēkas sienu apdare ar rupji tēstiem akmeņiem. 4.Mēbele. 5.Īsā stāsta paveids. 6.Darba rīku asā daļa. 7.Janševska romāns. 8.Ļoti labs. 9.Maza zivs ar dzeloņiem. 17.Karavīra sa-

kārtējums kopīgai darbībai. 18.Reģistrācijas forma poligrāfijā. 20.Liktenlēmēja dievība latviešu mitoloģijā. 21.Naudas vienība Kīnā. 22.No kokiem attīrīta joslā mežā. 23.Naudas vienības Itālijā. 24.Daugavas labā krasta pieteka. 25.Kultūvēta sazona forma. 30.Likuma pārkāpums. 31.Metāla nozīme pie cepures. 32.Dienas tauriņi. 34.Dziesma ar aktuālu saturu. 35.Nēģu kāpuri. 36.Garšviela. 37.Dažu augu virszemes daļas. 38.Kustīgs. 39.Sengrieķu pilsētvalsts Lakonijā.

Vakardienas krustvārdu miklas atrisinājums

F	I	T	I	N	G	S		R		P	E	I	L	E	R	S
A	A	I	K	A	A	B		L	P	L						
L	E	I	M	A	N	E		T	J	A	M	A	I	K	A	
S	M	M	P	A	I	J		E	F	F						
T	N	I	E	T	S			K	C	I	N	K	I	T		
T	N	J	E	R	A	T		I	T							
S	A	L	G	A	S			A								
B	A	E	R	S	T	E	S		A							
B	A	F	I	N	S			E	L							
V	D	K	O	T	L	I		J	G							
R	A	L	E	T	S			N	M							
A	A	R	A	E	R	S		L	E	T						
N	E	K	T	A	R	S										
K	T	K	T	A	I	G		S	T	K						
E	R	O	Z	I	K	A		N	R	A	I	T				
T	Z	J	B	A	I	K		K	M	T						
S	M	E	T	A	N	A		S								

APDROŠINĀŠANAS AKCIJU SABIEDRĪBA
DUKĀTS
JAUNĀIS BIROJS
SMILŠU IELĀ 18.
TĀLR.: 228007, 228779.

REKLĀMA/SLUDINĀJUMI

PANEVĒŽAS VALSTS STIKLA RŪPNĪCA

sākusi ražot
stikla pudeles
ar uzskrūvējamiem vāciņiem
alkoholiskajiem dzērieniem.

Tilpums 0,5 l un 1,0 l.
Pudeles ražotas ar importa iekārtām.
Kvalitāti pārbauda elektroniskās ierīces.

Lietuva, tālr. 8-01254-67973.

AUDIO

TEHNIKA

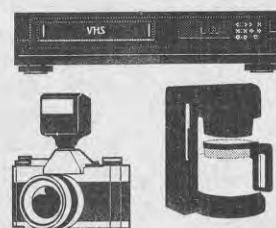
VIDEO

SONY AIWA PANASONIC JVC SHARP

- televizori
- videomagnetofoni
- stereokompleksi
- videokameras
- fotoaparāti
- telefoni, faksi
- sadzīves tehnika

VISPLAŠĀKĀ IZVĒLE

- pieredzējuši darbinieki
- bezmaksas konsultācijas
- zemākās cenas
- drošas garantijas

Veikals - Marijas 15
Tālr.: 286956, 333276
Fakss: (371) - 7830485.

AKCIJU KOMERCBANKA OLIMPIJA

valūtas operāciju daļa visīsākajos termiņos un uz izdevīgiem noteikumiem veic:

- Krievijas rubļu konvertāciju Maskavas un Sankt-Pēterburgas valūtas biržās (komisija no 0.5% līdz 1%);
- Skaidro ASV dolāru izsniegšanu Rīgā (komisija 0.5%) un Maskavā (komisija 0.8%);
- Baltkrievijas rubļu konvertāciju Minskas valūtas biržā (komisija no 2% līdz 5%);
- Ukrainas karbovancu konvertāciju pēc starpbanku kursa vienas bankas dienas laikā;
- Skaidrās un bezskaidrās valūtas pirkšanu-pārdošanu jebkuros apjomos par visizdevīgākajiem kursiem;
- Skaidrās naudas izsniegšanu no norēķinu kartēm *EuroCard* — *MasterCard* un skaidrās naudas izmaksu par *Eurocheque*

Valūtas operāciju daļas tālrunis 280680, 288208
fakss 7821268, 7821269
Adrese: Lāčplēša ielā 70a, LV-1011, tālrunis uzziņām 289861

Firma realizē rūpnīcas "SNAIGE" ledusskapjus, saldētavas un vertikālās vitrīnas, kā arī GRAM horizontālās vitrīnas.

Slēdzam līgumus ar veikalām un citām mazumtirdzniecībām. Iespējama konsignācija. Vairumtirgotājiem un pašizveidotiem klientiem atlaide līdz 18%. Nodrošinām piegādi visā Latvijā. Tālrunis 263028, 8-231-20443.

SIA KASILOVS UN KO
Tukuma raj. (reģ. apl. nr. 920300236) tiek likvidēta. Pretenzijas pieņem trīs mēnešu laikā no sludinājuma publicēšanas dienas.

Pārdod Audi 100 (83.g.), cena \$ 3200; BMW 318 (80.g.), cena \$ 1500. Tālr. 8-236-26804.

PAR LABU SAMAKSU

IRE SAVRUPMAJU.

Plaši pazīstama Skandināvijas kompānija vēlas irēt savam vadītājam labu savrupmāju Rīgā vai tās apkārtnē (Jūrmalā līdz Dubultiem, Babiņē, Mārupē, Baltezerā, Kalngalē, ne tālāk kā 20 km no centra vai 30 min. braucienā no centra).

PRASĪBAS:

- ★ MINIMĀLI 4 ISTABAS.
- ★ EKA LABĀ STĀVOKĻI.
- ★ JAUKA UN SAKOPTĀ APKĀRTNE.
- ★ VELAMA GARĀŽA.

Jā mājās iekšējā apdare neatbilst Rietumu standartiem, iespējama kompānijas piedalīšanās remontā.

ZVANĪT PA TĀLR. 619965 (VAKAROS, ANDRIS).

UZZIŅAS

Pirms iesniegt pieteikumu Latvijas Republikas pilsonības iegūšanai

Eiženija Aldermene*

Šā gada 1.februārī tiek sākti ļoti nopietns un valstij nozīmīgs darbs — pretendenti uz pilsonības iegūšanu naturalizācijas procesā. Visus tos, kuri ir gatavi apliecināt lojalitāti un uzticību Latvijas valstij un vēlas iegūt tās pilsonību, aicinā — vēlreiz pārdomāties, lai jūs patiešām vēlaties kļūt par Latvijas Republikas pilsoni un integrēties tās sabiedrībā!

Bet pirms tam izlasiet Latvijas Republikas Pilsonības likumu un Ministru kabineta Noteikumus «Par naturalizācijas iesniegumu pieņemšanas un izskatīšanas kārtību». Tie publicēti laikrakstos («Latvijas Republikas Pilsonības likums — Dienes pielikumā Saeima/MK (17. VIII 94.), Latvijas Vēstnesis (11. VIII 94.), Neatkarīgās Cīņas pielikumā Likumi un lēmumi (12. IX 94.); MK Noteikumi — Latvijas Vēstnesis (3. XII 94.).

Noskaidrojiet, saskaņā ar kuru Pilsonības likuma panta punktu jums ir tiesības pretendēt uz pilsonības iegūšanu! Ja tādi ir vairāki, izvēlieties vienu! Pārdomājiet, vai varēsiet (un cik ilgā laikā) noformēt Noteikumos paredzētos dokumentus.

Katram no jums ir iespēja tuvākajā pašvaldības iestādē vai naturalizācijas nodaļā saņemt Naturalizācijas pārvaldes sagatavoto informāciju par to, kas jāzina un jā dara, pirms iesniegt pieteikumu teritoriālajā nodaļā vai rajona, kur jūs dzīvojat, teritoriālās nodaļas filiālē.

Turpat varat saņemt arī pieteikuma veidlapu par stāšanās rindā uz naturalizācijas dokumentu iesniegšanu. Šo veidlapu pa pastu nosūtiet uz teritoriālo nodaļu vai jūsu rajonā esošo šīs filiāli. Pieteikumā norādiet precīzu savas dzīvesvietas adresi un tālruna numuru, ja tāds ir. Ne vēlāk kā mēneša laikā jūs saņemsi atbildi, kurā būs norādīta vieta, datums un laiks, kad jūs varēsiet iesniegt dokumentus. Šāda kārtība jums ļaus izvairīties no ilgstošas gaidīšanas rindā.

Ipašos gadījumos iesakām saziņāties ar nodaļu un mainīt pieņemšanas laiku.

Krājbankā (vai tās nodaļā) samaksājiet valsts nodevu un saņemiet kvīti, kuru vajadzēs iesniegt kopā ar pārējiem dokumentiem.

Norādītā vietā un laikā ierodieties ar visiem nepieciešamajiem dokumentiem. Aptuveni pusstundas laikā naturalizācijas nodaļas darbinieka klātbūtnē vai ar viņa palīdzību aizpildīsiet naturalizācijas iesnieguma veidlapu un iesniegsiet dokumentus. Darbinieks izskatīs un pārbaudīs jūsu iesniegtos dokumentus un tajos esošās ziņas.

Darbinieks, kuram būsiet iesniedzis dokumentus, informēs jūs par tālāko rīcību naturalizācijas sakārā.

Gatavojot dokumentus iesniegšanai, esiet uzmanīgi un rūpīgi, jo jūsu dokumentus darbinieks nepieņems, ja vienlaikus netiks iesniegti Ministru kabineta Noteikumos paredzētie dokumenti vai, ja tie neatbilst likuma un noteikumu prasībām. Savukārt tas nozīmē, ka jums būs jāpaskaidro no jauna uz atkārtotu dokumentu iesniegšanu rindas kārtībā. Tāpat būs jānorīkojas, ja noteiktajā laikā neieradīsieties uz dokumentu iesniegšanu.

Aizkraukles nodaļa (Aizkraukles, Jēkabpils un Ogres raj.): Aizkraukle, Rūpniecības ielā 9, LV 5101 Jēkabpils, Draudzības aleja 9, LV 5200

Daugavpils nodaļa (Daugavpils pilsētas un rajons): Daugavpils, Ģimnāzijas ielā 27, LV 5403 Gulbenes nodaļa (Gulbenes, Alūksnes, Balvu, Madonas raj.): Gulbene, Apeļu ielā 2, LV 4401 Balvi, Bērziņu ielā 1a, LV 4501 Madona, Rīgas ielā 4, LV 4801 Jelgavas nodaļa (Jelgavas pilsētas un rajons, Bauskas raj.): Jelgava, Pasta ielā 37, LV 3000 Bauska, Zāļu ielā 12, LV 3900 Liepājas nodaļa (Liepājas pilsētas un rajons): Liepāja, Ropu ielā 1, LV 3401 Rēzeknes nodaļa (Rēzeknes pilsētas un rajons, Preiļu, Ludzas, Krāslavas raj.): Rēzekne, Baznīcas ielā 17, LV 4601

Preiļi, Raina bulv. 19, LV 5301 Ludza, Stacijas ielā 46, LV 5701 Krāslava, Rīgas ielā 159, LV 5600 Saldus nodaļa (Saldus, Kuldīgas, Dobeles, Tukuma raj.): Saldus, Striķu ielā 2, LV 3801 Kuldīga, Pilsētas laukums 2, LV 3301 Dobeļe, Brīvības ielā 15, LV 3700 Valmieras nodaļa (Valmieras, Cēsu, Limbažu, Valkas raj.): Valmiera, Stacijas ielā 26, LV 4200

Cēsis, K.Valdemāra ielā 2, LV 4100 Limbaži, Rīgas ielā 16, LV 4000 Valka, Rūjienas ielā 3, LV 4700 Ventspils nodaļa (Ventspils pilsētas un rajons, Talsu rajons): Ventspils, Annas ielā 13, LV 3600 Talsi, Karēļu ielā 7, LV 3200 Rīgas rajona nodaļas: Rīga, Lāčplēša ielā 161, LV 1002 Rīgas nodaļas: Centra un Ziemeļu raj. nodaļa: Rīga, Eksperta ielā 12, LV 1045 Kurzemes raj. nodaļa: Rīga, Kurzemes prospektā 3, LV 1067

Latgales priekšpilsētas nodaļa: Rīga, Lāčplēša ielā 161, LV 1018 Vidzemes priekšpilsētas nodaļa: Rīga, Brīvības ielā 266, LV 1006 Zemgales priekšpilsētas nodaļa: Rīga, E.Smilņa ielā 46, LV 1002 Jūrmalas nodaļa: Jūrmala, Hercoga Jēkaba ielā 10, LV 2011 (Sloka)

Ogres, Tukuma un Alūksnes filiāļu adreses tiek precizētas un šīs nedēļas laikā tiks publicētas attiecīgo rajonu laikrakstos.

Teritoriālo nodaļu rajonu filiāles darbu sāks 6.februārī, par ko lūdzam mūs atvainot, bet tas ir nepieciešams, lai visi teritoriālās nodaļas darbinieki no 1.februāra varētu šī darba dienas strādāt kopā, tādējādi nodrošinot vienotu darba stilu un prasības.

Naturalizācijas process prasīs gan no naturalizācijas pārvaldes darbiniekiem, gan pretendentiem uz pilsonības iegūšanu savstarpēju izpratni, korektumu un lietišķumu. ◆

E.Aldermene — Naturalizācijas pārvaldes priekšiece

Kad neviens negrib būt pirmais

Arturs Vaiders, Dienes speciālkorespondents Dortmundē

Dortmundē pretendē uz Eiropas sporta galvaspilsētas titulu. Tajā ir notikusi vairāk nekā 50 Eiropas un pasaules čempionāti. *Westfalenhalle* jau trešo reizi uzņem Eiropas labākos daiļslidoņus (te bijuši arī divi pasaules čempionāti). Galvenais, ka ir kur uzņem. Blakus pašajai *Westfalenhalle* ir mazāks slēgtais un arī daļēji slēgtais ledus laukums, lielais stadions un apjūmtais futbola laukums treniņiem un draudzības spēlēm. Visapkārt hoteli.

Var teikt, ka daiļslidošanā sacensības sākas ar izlozi. Tikpat kā neviens negrib būt pirmajās grupās, pret kurām tiesnieši izturas skopāk nekā pret pēdējām. Diemžēl tieši pirmajā grupā ar otro numuru iso programmu nāksies izpildīt Almai Lepinai. Savu bumbiņu Dortmundes *Stadthalle*, kur notika izloze, viņa vilka viena no pēdējām. Izvēle nebija liela, un šoreiz nepalaimējās. Pirms viņas slidos čehiete Katerina Berankova, kas kvalifikācijas sacensībās Almu apsteidza.

No favorītiem pirmā sāks elegantā vāciete Marina Ilmāne (piektā), bet beigs krieviete Marija Butirskā (divdesmit devītā). Pēdējo četrā gadu Eiropas čempione Sonja Bonāli slidos deviņpadsmitā. Pēc īsās programmas tiks atlasītas 24 labākās, kas varēs atrādi arī izvēles programmu. Tik šajā pulkā ir cēribas arī Almai, jo iso programmu viņa parasti izpilda labāk nekā izvēles. Jācer, to neietekmēs neizdevīgā starta pozīcija. Nedēļas laikā

trisreiz iziet uz ledus nav viegli. Tas prasa arī labu fizisko sagatavotību.

Izlozē piedalījās šēspadmit pāri — no iepriekšējā Eiropas čempionāta medālniekiem tikai Šiškova un Naumovs. Jelenai Berezņajai un Olegam Slahovam krita devītais numurs. Precīzāk — to izvilka Olegs: «Pēc tam kad divreiz pēc kārtas Ļena izvilka pirmo, viņa man tikai asistē. Varēja būt labāk, jo no stiprijiem pirms mums ir vienīgi pērnā čempionāta sudraba medālnieki Jevgeņija Šiškova, Vadims Naumovs. Nopietnākie konkurenti slido pašās beigās: 14.Marina Jelcova un Andrejs Buškovs, 15.Radka Kovaržikova un Renē Novotņijs, 16.Mandija Vetece un Ingo Šteisers. Kā tā var sagadīties?!

Trenēris Mihails Drejs viņu centās mierināt: «Varēja būt arī slikāk. Pirmais numurs vēl bija mašīnā! Jums būs vislabākais ledus tūlīt pēc tā sakopšanas.Šim čempionātam varējām gatavoties ļoti labos apstākļos. Vienīgi Obersdorfā plānu izjauca sliktais laiks. Būjam iecerējuši ieelpot kalnu gaisu, bet te lija, te krita slapjš sniegs. Pāris ir labā formā un gatavs augstai vietai. Šajā sezonā jau ir izdevies pieveikt visus galvenos konkurentus, atskaitot divus labākos krievu duetus. Kā pēc lai tas neizdotos šoreiz.»

Kungu konkurencē izlozei latīņās jau pirmajā desmitā ielikt piecus favorītu pulkam pieskaitītos — Dmitriju Dmitrenko (1.), Mirko Eihornu (4.), Filipu Kandeloro (5.),

Iļu Kuliku (6.), Vjačeslavu Zagorodņuku (7.).

Joprojām nav istas skaidrības par Andreja Vlašenko iespējamo startu zem Vācijas karoga pasaules čempionātā. Vācijas slidskriešanas savienības vadība izturas paspārliecināti un kontaktus ar Latvijas delegāciju nemeklē. Viņi ir pārliecināti, ka Andrejs varēs startēt, jo būs apņēmīgs gads, kopš viņš dzīvo Vācijā, ir pierakstījis Stutgartes piepilsētas klubā. No šī viedokļa amants ir fakts, ka vēl pēc tam viņš pasaules čempionātā Jāpnā pārstāvēja Latviju. Anžela Šurupova esot solījies ierasties Dortmundē un nodot inventāru.

Mirko Eihorna treneris Pēters Jonass atzina, ka viņam neesot nekā prasēt Vlašenko kā slidotāju, bet galīgi neapmierinot savienības darbības finansālās palīdzības sniegšanā slidotājiem. Tikko Andrejs ieradīsies, te uzreiz saņemīs krietiņi vairāk nekā Vinklers un Einhorni. Tas neesot godīgi. Turklāt viņš esot dzirdējis, ka Šurupovai tagad ar to jau esot par maz. It kā prasot vēl. Latvijas asociācija ir sagatavojusi protestus, un piektdien acimredzot klasi zināms šīs lietas iznākums.

Noskaidrojies, ka Konstantīns Kostins tomēr nestartēs pasaules čempionātā. Operācijas sekas esot pārvarētas, bet pilnīgi sagatavoties šim sacensībām Konstantīns nevarot. Jāgaida nākamā sezona. Tad viņš un Vlašenko noteikti būs dažādos ierakumos. ◆

Sharks ātri risina problēmas

Nacionālā hokeja līga, 30.janvāris. *Sharks* — *Blackhawks* 2:1 (1:0, 1:0, 0:1). Vitnejs 3, 4: Mērfijs 6.

Haizivis ceturto uzvaru pēc kārtas sāka kardināt tik ātri, kā vēl nekad — jau spēles 16 (I) sekundē Vitnejs guva savus trešos vārtus šajā čempionātā un izvirzīja *Sharks* vadībā. Iepriekšējo «ātrāsaušanas» rekordu viņš pārspēja par trim sekundēm. Jāatzīmē vēl viens interesants fakts. Pēdējos trijos mačos Sanhosē hokejistu pretinieku vārtargus pārspējis jau pirmajās 90 sekundēs un visas reizes uzvarējis. Kā allaž, pēdējā spēlē teicamu reakciju demonstrēja laukuma saimnieku pēdējais balsts Artūrs Irbe. Viņš spēja atvairst 30 metienus. Turpreti paši Sanhosē ho-

kejisti Belfīru traucējuši samērā maz. Pēdējā periodā tikai divreiz, bet visa mačā — četrpadsmit reizes. NHL kopējā tabulā *Sharks* pašlaik ieņem ceturto vietu. Tāpat astoņi punkti ir Kvebekas *Nordiques* (4 spēles), pa diviem vairāk — Pitsburgas *Penguins* (5 spēles) un Detroitas *Red Wings* (6 spēles).

Pēc šā panākuma haizivis dodas uz svešiem iedieniem — 2.februārī spēle Dalasā ar *Stars*.

Bruins — *Panthers* 1:2 (0:0, 1:1, 0:1). Niljjs 5; Belandērs 2, Lovrijs 2. Grūti spriest, kāds būtu mača galarezultāts, ja viesu vārtus nebūtu sargājis Džons Vanbisbruks. Tajā vakarā viņam bija jāiztur milzīga slodze — 39 metieni.

Rangers — *Senators* 6:2 (2:1, 2:0, 2:1). Greivs 2, 3, 4, +1, Larmers 2, Nedvets 1, 2; Hils 1, Elnēks 2. «Neiemešanas» krīzi, šķiet, Stenlija kausa īpašnieki sāk pakā-

peniski pārvārtēt.

Adams Greivs jau pēc pirmajiem diviem periodiem ierakstīja savas karjeras bilancē piekto *hat-trick*, bet pēdējā trešdaļā to pašu centās izdarīt Petrs Nedveds — pirmie divi viņa vārti kā *Rangers* spēlētājam.

Stars — *Maple Leafs* 1:2 (0:1, 0:1, 1:0). Kurntols 1; Mironovs 2, Džills 1.

Pirmdienas NHL spēles, no kurām trīs beidzās ar minimālu pārsvaru (2:1) liela nozīme bija vārtargiem. Izņēmums nebija arī šī sacensība, kurā viesu vārtargi Fēlikss Potvins atvairstā 43 raidījumus.

Oilers — *Red Wings* 2:4 (0:1, 2:1, 0:2). Maltbijs 2, Kenedijis 1; Brauns 1, Fjodorovs 3, Šepards 6, Krūšelniskis 2.

Pēc divām uzvarām edmontonieši zaudēja jau ceturto spēli pēc kārtas. ◆

Vieglatlētu nākotnes cerības

Andris Staģis, speciāli Dienai

Aizvadītās nedēļas nogalē RSM notika vienas meistarsacīkstes vecākās grupas (1977. un 1978.g. dz.) jaunajiem. Ar ikkatru no uzvarētājiem saistām zināmas cerības jau vistuvākajai nākotnei — labākie vēl šoziem startēs Ponevežā Baltijas jauniešu mačā. Kātrs no jaunajiem pati par sevi ir personība — ar savu «es», ar savien nākotnes plāniem un cerībām. Latvijas jaunatnes vieglatlētu vidū pašreiz ir vairākas šādas neapšaubāmi visai spīlīgas personības. Marjāns Zigmunds — pazīstamā, veiksmīgā Daugavpils trenera R.Zigmunda dēls. Viņš uzvarēja pat divkārt: 300 m skrējienā (37,3) un 60 m barjerskrējienā (8,56). Lieliska piesaude savai vasaras specializācijai — 400 m barjerskrējienā! Dubultuzvara arī citam daugavpilietim, treneres V.Gekišas audzēknim Sandrim Japjānam — tālumā (6,655 m) un trissoli (13,95 m). Vēl viens Latgales novada pārstāvis — Andrejs Tolstiks no Krāslavas svīnēja uzvaru augstlēšanā ar atkārtoto personisko rekordu — 2,00 m.

Trīs labākie vidējo distanču skrējēji brālīgi sadalīja uzvaras: J.Lācis (Auseklis) 1000 m — 2:36,5; V.Bulnījs (Daugavpils) 2000 m — 5:51,2 un A.Jakubovičs (Gulbene) 3000 m — 9:22,4.

Piecas uzvaras arī murjāniešiem. 60 m minisprintu vinnēja J.Bērziņš — 7,35 un L.Ozolīna — 7,80. E.Dzina ar kārti pārvērtēja personiskā rekorda augstumu — (4,00 m, I.Rudzītē bez tās — 1,65 m un A.Olsčika 6 kg lodī aizgrūda — 15,47 m.

Tukumnieces bija labākās horizontālās lēkšānas: A.Aizstrauta tālumā — 5,57 m un K.Nikiforova trissoli — 11,79 m. Savukārt rīdzinieces bija labākās skrējējā: A.Novikova (RVS) 300 m — 41,75 un I.Redliha (Auseklis) 1000 m — 3:06,4.

I.Fetere (Talsi) uzvarēja 2000 m skrējienā — 6:57,6. V.Monogorova (Daugavpils) 60 m barjerskrējienā — 9:28 un V.Stepanova (Valmiera) lodes grūšanā — 10,85 m.

Pēc šo uzvarētāju pārstāvēniecības visai uzskatāmi varām spriest par jauno vieglatlētu attīstības ģeogrāfiju: ir disciplīnas (barjeras, lēkšānas, skrējieni), kurās ļoti labi progresē Latgale. Savi «trumpi» ir murjāniešiem, rīdziniekiem, arī tukumniekiem. ◆

SWH zaudē Vroclavēkā

Vakar Eiropas klubu kausa izcīņā basketbolā apakšgrupas priekšpēdējā spēlē *SWH/Brocēni* Polijas pilsētā Vroclavēkā ar 72:93 (38:54) zaudēja komandai *Nobiles*. ◆

Neilande Tokijā sāk ar zaudējumu

Tokijā sācies sieviešu tenisa turnīrs *Toray Pan Pacific Open*, kura balvu fonds ir 806 250 ASV dolāri. Diemžēl neveiksmīgi tajā startējuši Latvijas sportistes Larisa Neilande. Pirmajā kārtā viņa ar 4:6, 4:6 piekāpās nīderlandietei Kristijai Bugertei. ◆

Kalmikovs uzvar arī trešajā dienā

Jau rakstījām par Valēriju Kalmikovu panākumiem Kopenhāgenas starptautisko pēdēšanas sacensību pirmajās divās dienās. Trešajā dienā Valērijs uzvarēja 200 metrus brasā, šo distanci veiktams turnīra rekordlīkākā — 2:18,63. ◆

Jauns starptautiskais meistars

Latvijas šaha čempionātā 11. kārtā Fridmans uzvarēja Luckānu un jau izpildīja starptautiskā meistara normu (6,5 punkti). Vēl Miezis pieveica Savko, bet Bagirovs ar Rausi, Gipslis ar Petkeviču, kā arī Sokolovs ar Keņģi cīnījās netīzkārti. Pēc vienpadsmit kārtām Rausim ir astoņi punkti, bet Sokolovam, Keņģim un Bagirovam — pa sešiem.

Dāmu turnīrā pēc četrām kārtām Rausei un Ernestei ir pa trim punktiem, bet vēl vakarā viņas vēl varēja apsteigt Safranska, kam pēc trim kārtām bija 2,5 punkti. ◆

Atkal Skonto — Spartak

Starptautiskajā futbola turnīrā Maskavā, kurā piedalās visu bijušo PSRS republiku čempionvienības, apakšgrupas turnīrā pēdējā mačā Rīgas *Skonto* ar 4:1 pārspēja Kirgizijas labāko vienību *Kant-oil*. *Skonto* savā grupā izcīnīja pirmo vietu un rit pusfinālā sacensīties ar Krievijas čempionvienību — Maskavas *Spartak*. Abu komandu iepriekšējās spēles šai turnīrā, kā arī Eiropas kausa izcīņā beidzās ar pārliecinošām *Spartak* uzvarām. Vai šoreiz būs citādi? ◆

Jazz atkal uzvar

Nacionālā basketbola asociācija, 29.janvāris. *Bulls* — *Warriors* 116:94.

Pēc viena piespiedu kārtā izlaistā mača atgriezies ierindā, čīkagietis Skots Pipens guva 27 punktus, Bulls — 77.

Pārsvaru jau pirmajā ceturtdaļā nodrošināja B.J.Armstrongs, kas šai spēles daļā guva 16 punktus.

Knicks — *Suns* 107:88.

Njujorkiešu līderis Patriks Jūings guva 35 punktus un izcīnīja 15 atlekušās bumbas. Tas bija finiksēšu pirmais zaudējums mačā ar Atlantijas grupas komandu.

30.janv. *Supersonics* — *76ers* 109:104.

Filadelfijas komanda piedzīvoja si trīspadsmito zaudējumu piecpadsmit pēdējās spēlēs. Sems Perkins

guva 31 punktu.

Hawks — *Heat* 95:92.

Mača laikā Miami *Heat* pārsvars sasniedza pat 20 punktus, taču šis komandas bijušā spēlētāja Stīva Smita lieliskā spēle ceturtdaļā nodrošināja uzvaru Atlantijas komandai.

Pistons — *Clippers* 102:95.

Pirmo reizi kopš novembra Detroitas komanda uzvarējusi divos mačos pēc kārtas. *Pistons* labā Grants Hills guvis 27 punktus, Džo Dumarss — 26 (14 rezultatīvas piespēles).

Jazz — *Timberwolves* 115:80.

Jutas *Jazz* komanda izcīnījusi trīspadsmito uzvaru pēc kārtas. Rezultatīvākais bija Karls Melouns, savukārt Džons Stoktons mača laikā izdarījis 14 rezultatīvas piespēles (pirmajā puslaikā — 11).

Trait Blazers — *Nets* 98:99.

Dramatiskā mača izskaņā Krisa Morisa (*Nets*) metiens no 5,5m atāuma bija precīzs, bet portlīdzietis Rods Strīklends spēja realizēt tikai vienu soda metienu... ◆

Izlases mērojas spēkiem

Jānis Kalve

Pirmdienas vakarā VEF sporta zālē ar diezgan ievērojamu nokavēšanu sākas Latvijas un Igaunijas izlašu treniņspēle handbolā. Mūsu izlasei tā šosezon bija pirmā «uzstāšanās» pašmāju līdzjutēju priekšā izlases treniņterpos. Cerams, ka ne pēdējā! Lai vīpsnā skeptiski noskaņotie, sak, kuram tad tāds sporta veids vēl vajadzīgs, tomēr, cerot sagaidīt interesantu maču, zālē bija sanācis pārpilns skatītāju pulciņš, un — gods kam gods — spēle izdevās aizraujoša. Turklāt pēc gadiem ilgas klusēšanas atdzīvojās mūsu spēļu atbalstītāja malā sēdēšie.

Spēli sāka Uščins, Švāns, Dimpers, Kučāns, Dumarāns, Tarakanovs un vārtargais Šāvēns. Pirmās piecas minūtes abas komandas iztaustīja otru vājas vietas un uz laukuma norisinājās vairāk taktiska cīņa. Pāris metienu veiksmīgi atvairsta abi vārtargi, bet pirmo punktu komandas labā guva Tarakanovs.

Šāvēja vietā izlases treneris drīz lika Skabeļki, un, pateicoties šai maiņai, pirmais puslaiks beidzās ar Latvijas izlases pārsvaru 14:12.

Pēc pārtukuma tablo liecināja, ka tiks spēlētas 20 minūtes. Igaunieši jāsteidz uz Lietuvu, no kurienes viņi dosies tālāk uz Turciju, bet cēli ir aizpūtnāti. Četrās minūtēs pirmā mača beigām, kad Latvijas izlase bija mazākumā, igauņi strauji samazināja punktu starpību. Laukumā risinājās izmisīga cīņa, un arī uz rezervistu soliņa sēdēšie igauņi lēca kājās, sašutusi par dažu «labu» tiesnesu lēmumu. Spēles beigu rezultāts 20:18 Latvijas izlases labā.

Veiksmīgi uz līnijas darbojās Dumarāns un Labanovskis, bet spēli «saturēja» Dimpers. Rezultatīvākie bija Švāns un Dimpers — pa 4, Kučāns 3 un Uščins 3/1. Igaunijas izlases rindās izcēlās Lināts, Sūvi un Bramanis — pa 3. Teicami vārtus sargāja Trāders. Otrdien vēl vakarā Latvijas izlase devās ceļā uz Dienvidslāviju. ◆

Ogrēnieši sagrauj rīdziniekus

Armands Beizters, speciāli Dienai

Latvijas kausa izcīņā hokejā, ceturtdaļfinālā. *Essamika* — *NIKS-Brih* 7:0 (3:0, 2:0, 2:0). Vārtus guva Razgals 2, Vitoliņš 2, Jurenko, Ābols, Petersons.

NIKS-juniors — *Latvijas zelts* 5:2 (2:0, 0:1, 3:1). Nīdītis 2, Kovanskis, Novoseļevs, Ušins; Ankudinovs, Platonovs.

Brihisti spēli aizvadīja bez sasiņmušā komandas spēlētāja trenera Sirotkina. *Essamika* rindās atkal bija Roštoks, kurš, tikko kā atgriezies no Sanktpēterburgas, devās palīdzēt dzimtajam kolektīvam. Mača astotajā minūtē vispirms Jurenko izrāvas viens pret Durnovu un pāņmeta ripu pāri noguldītajam vārtu viram, bet pēc brīža sekotāja teicama Nikolaisona piespēle, un Ābolam nekas cits neatlika kā pielikt nūju un likt kapitulēt Durnovam otro reizi. Perioda izskaņā Razgals gūst vēl vienus vārtus — 3:0. Otrās trešdaļas sākumā kļūdas Dreļģins, un Latvijas čempionāta galvenais snaiķeris parādīja, ka šādas kļūdas viņš nepieļod. Perioda izskaņā solāģijenu pāri visam laukumam izpildīja Pētersons un guva skaitākos vārtus šajā mačā. Trešajā trešdaļā divas ripas iemet Vitoliņš, atgādinot par sevi kā par snaiķeri nesēnā pagātnē. Spēles izskaņā Grigorjevam izdodas izrau-

ties vienam pret ogrēniešu vārtargu Žagaru, taču gūt kaut goda vārtus bijušajam meistarkomandas aizsargam liedza teicami spēlētājs vārtu virs. Cīņa aizritēja necerēti korekti, kas nav raksturīgs *NIKS-Brih* kolektīvam. Kopumā brihisti nopenīja 10 soda minūtes, bet ogrēnieši tikai divas.

Otrajā ceturtdaļfinālā spēle jaunajai pirmajā periodā ieguva divu vārtu pārsvaru, taču turpinājumā zeltā pūsi padoties negrasiņās un spēja rezultātu līdzsvarot. Taču tad nesavaldīgās Kravčenko, kas saņēma soda līdž mača beigām, bet piecas minūtes viņa pēdējās spēlētā komandas biedram. Kāmer *Latvijas zelta* treneris analizēja, kuru sūti nepelnīti atpūti, tiesnesis Gailis parādīja savu principālītāti un par spēles laikā vilcināšanu sodīja komandu vēl ar divām minūtēm. Pēdējās trešdaļas vidū Novoseļevs atkal izvirza *NIKS-juniors* vadību, ko jaunie vairs neizlaiž no rokām. Kausa izcīņas pusfinālā viņiem pret stāties *Essamika*. Spēle notiks piektdien, 3.februārī, plkst. 18.40. Bet kārtējās Latvijas čempionāta spēles notiks šodien. Plkst

BIZNESS

Banku sistēma turpina veiksmīgi attīstīties

Baiba Melnace

Rīga, 31.janv. Kaut gan par banku gadu Latvijā mēdz saukt 1993.gadu, patiesībā 1994.gadā, rēķinot absolūtos skaitļos, komercbanku darbības rādītāji pieauguši pat straujāk nekā 1993.gadā. Turklāt pērnā gada sākumā komercbankas pārgāja uz grāmatvedības uzskaites sistēmu, ko izmanto visā pasaulē, un bankās tiek veidoti speciālie uzkrājumi nedrošiem kredītiem.

Strauji samazinājušies banku piedāvātie depozitnoguldījumu procenti, tiem līdz kritušies arī kredītprocenti. Taču kopējais komercbanku skaits Latvijā ir samazinājies — 1994.gada sākumā bija 61 banka, bet 1995.gadu sāk tikai 54 bankas, kā arī divas ārvalstu banku (Francijas *Dienai Generale* un Vācijas *Dresdner Bank*) pārstāvniecības.

Pēc Latvijas komercbanku asociācijas (LKA) datiem, komercbanku kopējie aktīvi 1994.gadā ir gandrīz divkārt pārsnieguši un 1995.gada 1.janvārī bija 1,1 miljards latu (1994.gada sākumā — 596,8 miljoni latu).

Kopējais banku kapitāls šā gada sākumā ir 141,3 miljoni latu (pirms gada — 60,6 miljoni latu), noguldījumi — 818,2 miljoni latu (pirms gada — 461,1 miljoni latu), kredīti — 488,6 miljoni latu (attieciģi pirms gada — 272,4 miljoni latu). Kā redzams, kopējie banku aktīvi gada laikā pieauguši par 84,5%, kapitāls — par 132,8%, noguldījumu apjoms — par 77,1%, kredīti — par 79,4%.

Kā zināms, 1995.gadā visām Latvijas komercbankām ir jāpabeidz kapitāls līdz vienam miljoniem latu. LKA prezidents Teodors Tverijons uzskata, ka bankām nebūs nekādu problēmu izpildīt šo prasību, jo ir pietiekami daudz firmu, kas vēlas iegādāties Latvijas komercbanku aktīvus. Taču arī turpmāk būšot vērojama banku apvienošana, kaut gan kapitāla palielināšana tam nav vienīgais iemesls. «Banku apvienošanās nosaka normālu konkurenci Latvijā. Jo banka lielāka un spēcīgāka, jo tā klientiem pievilcīgāka un ir lielākas iespējas izdzīvot konkurencēs cīņā», domā T.Tverijons. Pēdējo nedēļu

laikā jau divas reizes izskanējušas domas par vairāku banku apvienošanu — par to saplūšanu vienotās *Multibanka* un *LTN-Skonto banka*. Taču saistībā ar *Unibankas* privatizāciju vēlmi apvienoties izteikušas vēl deviņas bankas, kas šīs valsts akciju sabiedrības privatizācijā labprāt piedalītos kā ģenerālinvestori.

Pagājušajā gadā, kā uzskata T.Tverijons, bankas ir guvušas krietnu pieredzi kredītu izsniegšanas jomā, kredīta ņēmējam tiek uzstādītas stingrākas prasības. No visiem aizdevumiem, kas gada laikā izsniegti Latvijā reģistrētajiem uzņēmumiem un privātpersonām, 37,5% (125 miljoni latu) izsniegti tirdzniecībai, 15,3% (51 miljoni latu) kredītu saņēmuši apstrādājošā rūpniecība, 8,5% (28 miljoni latu) — lauksaimniecība un mežsaimniecība, 8,2% (27 miljoni latu) — celtniecība, 6,1% (20 miljoni latu) — transports un noliktavu saimniecība, 5,7% (19 miljoni latu) — finansu starpniecība, 4,9% (16 miljoni latu) — elektroenerģijas, gāzes un ūdens apgāde.

Taču vēl joprojām lielākā daļa kredītu ir iestienja, bankas nelabprāt iegulda naudu investīciju projektos — it īpaši tādēļ, ka lielākā daļa ražošanas uzņēmumu vēl pieder valstij un pēc privatizācijas mainīsies to īpašnieks, no kura var būt visai sarežģīti piedzīt vecos parākus.

Interesantu ainu rāda LKA sniegtie dati par noguldījumiem bankās. Protams, visvairāk noguldījumu pieaizīstījusi *Banka Baltija* — šā gada sākumā tas ir 184,2 miljoni latu, jo tā ilgu laiku piedāvāja daudz augstākas depozitnoguldījumu likmes nekā citas bankas. Taču otrajā vietā pēc noguldījumu apjoma ir *Pareks banka*, kas ir visai interesanti, ja nem vērs, ka tā vienmēr piedāvājusi samērā zemākus depozitprocentus (4 — 12% gadā). Divām minētajām bankām noguldījumu apjoma ziņā seko Latvijas Krājbanka, Latvijas Depozītu banka, Rīgas Komercbanka un *Unibanka*. Tas nozīmē, ka nelielo banku solītie augstie procenti tomēr nav spējuši pārliecināt noguldītājus, tie labprāt savu naudu uztic lielākajām bankām, kaut arī par zemākiem procentiem. ♦

Komerbankas nepiedalās Latvijas Bankas kredītresursu izsolē

Rīga, 31.janv., (BNS) 31.janvārī nenotika kārtējā Latvijas Bankas (LB) rīkotā kredītresursu izsolē sakarā ar to, ka izsolē nepiedalījās neviena komercbanka, BNS informēja LB preses dienestā.

Kredītresursu izsoles LB organizē katru nedēļu otrdienās.

Sākot ar 10.janvārī LB noteiktā

slēptā likme palikusi nemainīga — 25% gadā.

Slēptā likme ir summa, pēc kuras LB izsolē komercbankas var saņemt kredītresursus. Par šīs likmes lielumu tiek paziņots izsoles gaitā pēc tam, kad saņemti komercbanku pieteikumi kredītresursu iegādei. ♦

Bankā Baltija viesojas ASV apdrošināšanas sabiedrības pārstāvji

Jānis Aizpors

No 25. līdz 27.janvārim *Bankā Baltija* viesojas ASV sabiedrības *Mutual Life Insurance Company of New York* pārstāvji. Vīni tika iepazīstināti ar likumdošanas un ekonomikas attīstības stāvokli kopš 1990.gada, kā arī ar iespējamiem sadarbības veidiem apdrošināšanas un investīciju jomās. Viesus no ASV pieņēma *Bankas Baltija* Uzraudzī-

bas padomes priekšsēdētājs Aleksandrs Lavents un bankas prezidents Tālis Freimanis.

27.janvārī Jūrmalā notika *Bankas Baltija* gadskārtējā vadsošo darbinieku un filiāļu direktoru sanāksme, kurā tika izskatīti jautājumi par bankas pārvaldes un bankas filiāļu savstarpējo sadarbību, bankas kredītpolitikas tālāku attīstību un bankas informācijas sistēmas attīstību. ♦

LATVIJAS BANKA

Latvijas Banka 1995.gada 1.februārī nosaka šādas konvertējamo valūtu kursus latos:

Valūta	Latvijas Banka	Valūta	Latvijas Banka
1 ATS (Austrijas šilings)	0,0511	1 FRF (Francijas franki)	0,1035
1 AUD (Austrālijas dolārs)	0,410	1 GBP (Anglijas mārciņa)	0,863
1 BEF (Beļģijas franki)	0,0174	100 TIL (100 miljāru liiras)	0,0339
1 CAD (Kanādas dolārs)	0,381	100 JPY (100 japāņu jenas)	0,549
1 CHF (Šveices franki)	0,427	1 KGS (Kirgizstānas soma)	0,0501
1 DEM (Vācijas marka)	0,359	1 LTL (Lietuvas liti)	0,135
1 DKK (Dānijas marka)	0,0910	1 NLG (Holandes guldenis)	0,320
1 ECU (Eiropas norēķinu vienība)	0,678	1 NOK (Norvēģijas krona)	0,0819
1 EEK (Igaunijas krona)	0,0449	1 SDR (SVF norēķinu vienība)	0,7997
100 ESP (100 Spānijas pesetas)	0,413	1 SEK (Zviedrijas krona)	0,0728
1 FIM (Somijas marka)	0,115	1 USD (ASV dolārs)	0,541

Latvijas Banka 1995.gada 1.februārī pērk un pārdod šādas valūtas bezskaidrā naudā komercbankām un to noņemam pēc šādiem kursiem latos:

Valūta pērk pārdod

1 DEM 0,3557 0,3629

10 FRF 1,0249 1,0456

Latvijas Banka 1995.gada 1.februārī pārdod komercbankām un to noņemam skaidras naudas ASV dolārus pēc kursa 1USD = 0,56 Ls

Latvijas Banka 1995.gada 1.februārī pērk un pārdod ierobežotā daudzuma valsts parādzinju ar šādiem likumiem:

Parādzinju termiņš	Emisijas datums	Pārdošanas datums	Priekšmaksas daļa	Gada diskonta likme	Pārdošanas gada diskonta likme
1 mēn.	139	3.2.95.	26,0%	18,5%	
	140	10.2.95.	26,0%	18,5%	
3 mēn.	141	10.2.95.	26,0%	18,5%	
	142	24.2.95.	26,0%	18,5%	
	207	3.2.95.	23,0%	22,0%	
	208	10.2.95.	23,0%	22,0%	
	209	17.2.95.	23,0%	22,0%	
	210	24.2.95.	23,0%	22,0%	
	211	3.3.95.	23,0%	22,0%	
	212	10.3.95.	23,0%	22,0%	
	213	17.3.95.	23,0%	22,0%	
	214	24.3.95.	23,0%	22,0%	
	215	31.3.95.	23,0%	22,0%	
	216	7.4.95.	23,0%	22,0%	
	217	14.4.95.	23,0%	22,0%	
	218	21.4.95.	23,0%	22,0%	
	219	28.4.95.	23,0%	22,0%	

Parādzinju cena tiek aprēķināta atkarībā no dienu skaita līdz dzēšanas termiņam.

Latvijas Bankas prezidents E.Repše

SERTIFIKĀTI

Pārskats par darījumiem privatizācijas sertifikātu tirgū 1995.gada 31.janvārī

	Biržs, izsolē	Neorganizētajā tirgū	Valstī
Darījumu apjoms	5550,0	201626,1	20176,1
Realizētais	1803,5	733623,7	75166,2
Realizējums	21,7%		
Viena zem.	310000	600000	600000
serifikāta cena	1. pirmā	310000	150000
2. piedāv.	320000		
3. vidējā	325000	638542	62813
% pret iepriekšējo	-16,7	+18,2	+17,9
10 dienas	Ls 3,78		
vidējās cenas izmaiņas pret iepriekšējās dienas vidējo cenu			
**Vidējā cena pēdējās 10 dienās			
Privatizācijas un sertifikācijas informatīvā nodrošinājuma centrs			

RĪGĀ

Piekauj sniega tīrītājus

Dzintra Āboliņa

Rīga, 31.janv. Mēneša laikā piekauj trīs cilvēki, kas naktī tīrījuši Rīgas ielas, tāpēc ceļu pārvaldes darbinieki atsakoties strādāt naktīs.

Rīgas pilsētas transporta un sakaru pārvaldes priekšnieks Aleksandrs Dzerkalis *Dienai* teica, ka uzbrucēji varētu būt tie automašīnu īpašnieki, kuri savas mašīnas novietojusi neatļautās vietās un sniega tīrītāji esot tās apberuši. A.Dzer-

kalis pavēstīja arī, ka automašīnu īpašnieki bieži esot neapmierināti, ka viņus lūdzot novietot savas automašīnas citur. Ceļu tīrīmo mašīnu aprikošana ar rācijām, lai to vadītāji varētu operatīvi paziņot par uzbrukumiem, izmaksātu aptuveni Ls 10 000, bet tādas naudas pašvaldībai neesot. Tikmēr autovadītāji šķēdējās par netīrītājiem ielām un, kā *Dienai* teica kāda sašutusi kundze, «tos sniega tīrītājus arī vajag piekaut — uzbrauc uz ceļa un gul!».

Rīgas sociālās palīdzības koordinācijas centrs sāk darbu

Dzintra Āboliņa

Rīga, 30.janv. Aizvadītā gada nogalē vairākus Rīgas domes deputātus nobalsoja par Rīgas sociālās palīdzības koordinācijas centra izveidošanu, lai radītu vienotu sociālās palīdzības dienestu sistēmu Rīgā. Pret šāda centra izveidošanu iebilda Rīgas domes sociālo lietu komitejas priekšsēdētājs Jānis Ozols, uzskatīdams, ka jāveido Rīgas domes sociālo lietu pārvalde.

Patlāb domes sociālo jautājumu komitejā radusies konfliktstacija. Daļa komitejas locekļu uzsvē sociālās palīdzības koordinācijas centra lielo nozīmi vienotas sociālās palīdzības stratēģijas izstrādāšanā un realizēšanā. Tas tika akcentēts arī sociālo jautājumu komitejas deputātu Mairitas Solimas un Elmā-

ra Vēbera organizētajā preses konferencē. Centra vadītāja Anita Gaiģala pastāstīja, ka patlaban starp Rīgas rajonu (priekšpilsētu) sociālās aprūpes nodaļām pastāv lielas atšķirības gan tajos strādājošo skaitā, gan sniegto sociālās palīdzības pakalpojumu veida un apjoma ziņā. Viena teica, ka Rīgas pilsētas sociālās aprūpes nodaļas darbiniekiem ir atšķirīgi amatu nosaukumi un darba algas.

Savukārt J.Ozols norādīja, ka sešu Rīgas rajonu (priekšpilsētu) sociālās aprūpes nodaļu darbinieki ilgāku laiku neesot varējuši izlemt jautājumu par vienota informācijas dienesta radīšanu. Pasreizējie strīdi esot cīņa par varu, jo sociālo jautājumu komitejas locekļi vēloties viņu atstādināt no komitejas priekšsēdētāja amata. ♦

Vācija dāvina grāmatas Svešvalodu literatūras bibliotēkai

Toms Liepiņš

Rīga, 30.janv. 700 grāmatu lielu dāvinājumu no VFR vēstnieka Latvijā dr.Reinharda Holubeka pirmdien saņēma Svešvalodu literatūras bibliotēka. Visas divānātas grāmatas ir vācu valodā ar plašu tematiku.

Dr.R.Holubeks nelicējā uzrunā pateicības bibliotēkas vadītāji Lorai Vīlīnai par bibliotēkas labā paveikto darbu. «Ir ļoti patīkami apzināties, ka Rīgai ir Svešvalodu litera-

tūras bibliotēka, kas dod iespēju latviešu lasītājiem iepazīt citu tautu kultūru, jo vācu valoda nepārstāv tikai vācu kultūru, bet daudz citu Eiropas tautu kultūras. Vācu valoda ir tā joma, kur mēs gribētu jūs atbalstīt», teica VFR vēstnieks Latvijā.

VFR vēstniecības Latvijā jaunais kultūras un preses referents Mihaēls Morgenšterns bija apmierināts, ka vācu valodā Latvijā gūst arvien lielāku nozīmi un interese arvien vairāk Latvijas iedzīvotāju. ♦

Purvciema lielākajai ielai mainīs nosaukumu

Sarma Kočāne

Rīga, 31.janv. Vidzemes priekšpilsētas valde lūgusi pilsētas domei atļaut J. Arvida Rozes ielu pārdēvēt Gunāra Astras vārdā. «Tā ir viena no lielākajām ielām mūsu rajonā, varētu teikt — Purvciema galvenā maģistrāle. Taču tehniski šīs ielas pārdēvēšana nebūs sarežģīta,

jo uz tās gandrīz vien dzīvojam māju, tur ir tikai viena vai divas adreses.» *Dienai* paskaidroja rajona Nekustamā īpašuma departamenta direktors Uldis Smits. «Valdējai sen bija doma kaut kā atzīmēt Gunāra Astras nopelni Latvijas neatkarības atjaunošanā. Savukārt Arvids Roze savulaik bija čekas un kompartijas nomenklatūras darbinieks.» piebilda U.Smits. ♦

Pasliktinājusies ūdensapgāde

Ēriks Matulis

Rīga, 30.janv. Ūdens temperatūra pazemināšanās Daugavā palēnina ūdens attīrīšanu sūkņu stacijā *Daugava*, līdz ar to samazinās Rīgai piegādātā ūdens daudzums, *Dienai* teica Rīgas pašvaldības uzņēmuma *Ūdensapgāde* un *kanalizācija* direktora vietnieks Viktors Juhna. No 27.janvāra pilsētā piegādātais ūdens daudzums no sūkņu stācijas *Daugava* samazinājies aptuveni par 20 tūkstošiem kubikmetru dienā.

Savukārt Juglas ezerā pasliktinājusies sanitārās stāvoklis, teica V.Juhna. Ja valsts Vides un sabiedrības veselības dienesta analīzes uzrādīs veselībai bīstamas vielas, būs jāpatur Juglas sūkņu stacija, kas samazinās ūdens piegādi Rīgai par 30

tūkstošiem kubikmetru dienā. Pārtraucot kādas sūkņu stācijas darbu, pašreizējā Rīgas ūdensapgādes sistēmā nevar kompensēt tās radīto iztrūkumu, saka V.Juhna.

So iemeslu dēļ pārtraukta sūkņu stācijas *Daugava* otrās puses septiņu attīrīšanas filtru rekonstrukcija, to aizbildinot nomaigā. Neaptraucot sūkņu stācijas darbu, no mainītās filtru aizbīdņi. 23.decembrī pabeigtā pirmās puses septiņu filtru aizbīdņu nomaigā palielinājusi piegādātā ūdens daudzumu Rīgai par aptuveni 10 tūkstošiem kubikmetru dienā. «Par jūtamu ūdens apgādes uzlabošanu Rīgā tuvākajā laikā runāt vēl pārāgi, jo tas ir kompleksais jautājums. Pagaidām strādājam pie ūdens kvalitātes uzlabošanas», teica V.Juhna. ♦

JŪRMALĀ

Lēmums par akciju sabiedrību Bulduru tirgū nav pieņemts

Agrita Aune, speciāli *Dienai*

Jūrmalā, 31. janv. Lēmumu par akciju sabiedrības veidošanu Bulduru tirgū Jūrmalas dome pieņēms vai noraidīs tikai pēc situācijas novērtēšanas. 26.janvārī Jūrmalas domes sēdē Aina Štauhmane, kas tirgojas ar zemienu saimniecības *Mežūli* precēm, informēja domniekus par tirgus iedienas problēmām, to skaitā arī reketu. Par spīti deputāta L.Ozoliņa aicinājumiem «es gribu lūgt domi izlikt ar mafiju — lai Bulduru universālvēlams paliek mafijai, bet tirgus pašvaldībai», dome nolēma nepieņemt pārsteidzīgu lē-

mumu un uzdeva nekustamo īpašumu nodaļas darbiniekiem apzināt un novērtēt Bulduru tirgus teritorijā esošo Jūrmalas pašvaldības īpašumu.

Pašlaik Bulduru tirgū saimniecisko Latvijas kopdarbības centrālās savienības *Turība* uzņēmums *Jūrmalas Tirgus*, vairākas zemienu saimniecības un privātpersonas. Tur, tāpat kā daudzviet Jūrmalā un visā Latvijā, tirgojas galvenokārt lupatnīki un importa preču pārpircēji. Līdz vasarai šis tirgus ir jāskaidro tā, lai pilsētas iedzīvotāji un viesi tur varētu iegādāties svaigus dārzeņus, augļus, ogas, piena un gaļas izstrādājumus. ♦

Otrā pasaules kara veterāni veido gan asociāciju, gan biedrību

Jānis Trops

Ventspils, 26.janv. Ventspili nodibināta antihitleriskās koalīcijas cīnītāju Latvijas asociācijas vietējā organizācija. Tajā par biedriem pieteikušies pārsvarā krieviski runājošie pilsētas iedzīvotāji, pensijas vecumu sasniegušie, kuri sevi uzskata par Liēlā Tēvijas kara dalībniekiem vai partizāniem. Dibināšanas sapulce notika krievu valodā, to vadīja padomju laikā Ventspili pastāvējušās Liēlā Tēvijas kara veterānu padomes priekšsēdētājs Anatolijs Terentjevs. Kā pamudinājumu šādas organizācijas dibināšanai viņš minēja Krievijā un citur pasaulē sākušos rosību sakarā ar 50.gadiadienu, kopš Vācijas kapitulēja Otrajā pasaules karā.

A.Terentjevs informēja sanākušos, ka Krievijā šā kara veterānus sakarā ar uzvaras jubileju apbalvos ar medaļām, viņiem izsniegs prāvus naudas pabalstus, vērtīgas balvas. Runātājs izteica cerību, ka Krievijas valdības apbalvojumi sasniegs arī ārpusē tās robežām, tajā skaitā Latvijā, dzīvojošos Otrā pasaules kara antihitleriskās koalīcijas dalībniekus. Viņš un arī vairāki citi pauda bažas, vai šeit nonāks tāda pati materiālā palīdzība, kādu, viņuprāt, saņēms citu biedri Krievijā. A.Terentjevs sūroja un par netaisnīgu uzskatīja to, ka Latvijā atcelti atvieglojumi, ko PSRS savā laikā piešķīra Liēlā Tēvijas kara dalībniekiem un kas ir sa-

glabājušies Krievijā.

Sapulcē vairākkārt izskanēja apliecinājumi, ka antihitleriskās koalīcijas cīnītājiem nav politisku mērķu un organizācijas darbības Latvijas likumu ietvaros. Par vienu no galvenajiem uzdevumiem ap šīs kara simta cilvēku lielās sapulces dalībnieki vienoties uzskatīti materiālās palīdzības sniegšanu saviem trūcīgākajiem biedriem, iesaistīšanās viņu tiesību aizstāvēībā saskarsmē ar varas struktūram, atceres pasākumu rīkošanu Otrā pasaules kara nozīmīgāko notikumu sakarā.

Paralēli šo kara dalībnieku aktivitātēm Ventspili notiek arī 130 latviešu strēlnieku korpusa un latviešu partizānu brigāžu veterānu biedrības vietējās nodaļas izveidošanas priekšdarbi. Kā *Dienai* pastāstīja 3.latviešu partizānu brigādes grupas komandieris Arturs Kalniņš, šī biedrība rūpēties par tās dalībnieku garīgo, sociālo un materiālo interešu aizstāvēšanu, latviešu strēlnieku un partizānu cīņu vēstures izpēti, karavīru tradīciju popularizēšanu, centīsies saglabāt kritušo un peckāra gados mirušo biedru piemiņu. Biedrība izvirza uzdevumu iesaistīt un aktivizēt tās dalībniekus neatkarīgās Latvijas atdzimšanas veicināšanā. Vai līdzīgs mērķis ir viņu un par netaisnīgu uzskatīja to, ka Latvijā atcelti atvieglojumi, ko PSRS savā laikā piešķīra Liēlā Tēvijas kara dalībniekiem un kas ir sa-

Liepājas rajonā viszemākais noziedzības līmenis valstī

Aigars Štāls

Liepāja, 31.janv. Aizvadītajā gadā, pēc Iekšlietu ministrijas ziņām, viszemākais noziedzības līmenis bijis Liepājas rajonā — uz 10 000 iedzīvotāju izdarīti 66,5 noziegumi.

Liepājas rajona kriminālpolicijas priekšnieks Ainars Brēdīkis *Dienai* informēja, ka 1994.gadā krimināllietu ierosināta par 338 noziegumiem, tas ir, divas reizes mazāk nekā 1993.gadā. Noziedzības samazināšanos policijas virslētnants skaidro ar to, ka rajona kriminālpolicija stingri uzskaita noziedzniekus un pēc atgriešanās no ieslodzījuma palīdz viņiem atsākt normālu dzīvi. Izveidojusies laba sadarbība ar zemesmessargiem un rajona pilsētu policistiem. Savstarpējo koordināciju veicinot rajona pašvaldība, kas policijai palīdzējusi arī iegādāties modernāku nepieciešamo tehniku. Piemēram, Liepājas kriminālpolicijas darbinieki atšķirībā no citu rajonu kolēģiem izmanto sakaru sistēmas *Motorola* telefonus.

Noziedzības samazināšanos veicinājis arī policijas nesaudzīgā nostāja pret mēģinājumiem ieviest organizētās noziedzības morāli un likumus. Operatīvie darbinieki personas, kas atgriezušās no ieslodzījuma vai arī mēģinājušas piedāvāt apsardzes pakalpojumus uzņēmējiem, esot brīdinājuši par nopietnām sekām. Iedzīvotāji aicināti ziņot vietējā presē par ikvienu re-

keta mēģinājumu. «Lai arī ar grūtībām, taču cilvēki mums tomēr uzticas vairāk nekā kolēģiem Liepājas policijā», teica A.Brēdīkis. «Esam vairākas reizes veiksmīgi aizturējuši aizdomās turētās personas. Arī tas veicinājis noziedzības samazināšanos.»

Pagājušajā gadā ievērojami samazinājies zādzību skaits. Šo faktu kriminālpolicijas priekšnieks komentēja isi: «Visi jau izlaupti.»

No kopējā ierosināto krimināllietu skaita 204 ir ierosinātas par smagiem noziegumiem. Pagājušajā gadā izdarītas astoņas slepkavības, četras no tām atklātas.

A.Brēdīkis *Dienai* pastāstīja, ka sakarā ar intīmkлубu darbību, kā arī iepazīšanās sludinājumiem un žurnāliem jebkurai seksuālai gumei samazinājies izvarošanu skaits. No ierosinātajām krimināllietām apsūdzība celta 157 gadījumos, tas ir, atklāti 46% noziegumu. Taču salīdzinājumā ar Kuldīgas un Saldus rajonu noziegumu atklāšanas procents esot gandrīz divas reizes zemāks. Kriminālpolicijas šefs par vienu no iemesliem, kāpēc noziegumu atklāšana nav bijusi sekmīga, minēja kadru maiņu. Kopš 1993.gada kriminālpolicijā vairāk nekā 80% darbinieku esot gados, daudziem trūkstot pieredzes. A.Brēdīkis piebilda, ka 1994.gadā atklāto noziegumu procents tomēr bijis augstāks nekā 19

ĀRZEMJU ZIŅAS

Pastiprinās karadarbību visā Čečenijas teritorijā

Dienas ārzemju ziņu birojs

Groznijs, 31.janv. Čecenu karotāji Samaški ciemā apmēram 60 km uz rietumiem no Groznijs apturējuši Krievijas armijas kolonnas virzīšanos uz galvaspilsētu, ziņo AFP. Kauja esot sākusies pēc tam, kad kolonnā esošie Krievijas jūras kājnieki virzoties cauri ciemam pamājuši militārā formā gērtus viresus un atklājuši uguni, ziņo AP. Čecenim izdevies sasāut un sagrābt vairākas bruņumašīnas. Izglābties izdevies mazāk kā pusei Krievijas karavīru. Caur samaški ciemu iet vienīgais ceļš no Nazranas (Ingušija) uz Groznijsu. AFP informē, ka iebraucot ciemā redzami vairāki Krievijas karavīru līķi. Ciemā iedzīvotāji stāsta, ka kauja nogalināta kāda sieviete un divas viņas meitas. Krievijas helikopteri izdarījuši rakšu triecienus pa ciema nomalēm. Samaški ir daudz bēgļu no Groznijs un visas Čečenijas. «Tā notiek ar krieviem, kad viņi pie mums ierodas piedzēršusies. Par katru nogalinātu čecenu tiks nogalināti piecdesmit no viņiem,» stāsta kāds ciema iedzīvotājs.

Pret Dudajevu noskaņotās čecenu opozīcijas pārstāvis informē, ka uz Groznijs devusies jauna ar-

mijas kolonna, lai bloķētu vienīgo ceļu, kas no pilsētas ved uz kalnu rajoniem Čečenijas dienvidos. Tomēr nav skaidrs, vai Samaški ciemā apšaudīt armijas vienība bijusi šīs kolonnas daļa, vai darbojusies neatkarīgi.

Krievijas armijai no Dagestānas nav izdevies nokļūt līdz Groznijs. Šīs daļas čecenu karotāji apturējuši austrumos no galvaspilsētas pie stratēģiski svarīgās Gudermesas, ziņo AFP. Abas puses sākušas intensīvu artilērijas apšaudi pie dzelzceļa tilta, kur izvietoti vairāki simti Krievijas karavīru. Septiņas nedēļas ilgās cīņās armijai nav izdevies ieņemt arī stratēģiski svarīgo Argunas pilsētu, tāpēc dienvidu ceļš, kaut arī ļoti bīstamu to padara artilērijas apšaudes, ļauj čeceniem izkļūt no Groznijs un saņemt papildspēkus.

Kaujas nenorimst arī Groznijs, kur čecenim izdevies atgūt Naftas rūpniecības institūta ēku netālu no prezidenta pils. Agrāk neatkarības cīņaijiem izdevās ieņemt Baranovas tiltu pār Sunžas upi, kas pēdējo nedēļu laikā atbala krievu un čecenu pozīcijas. ITAR—TASS ziņo, ka arī Krievijas armijas vienībām dažviet izdevies šķērsot Sunžas upi, tomēr nozīmīgu pozicionālu izmaiņu nav. ◆

Gadsimta plūdi Nīderlandē un citur Eiropā

Plūdi Francijā. Foto — EPA—A.F.I.

Dienas ārzemju ziņu birojs

Amsterdamā, 31.janv. Otrdien desmitiem tūkstošu cilvēku evakuēti no Nīderlandes zemienēm valsts austrumu daļā, ko skāruši lielākie plūdi kopš 1953.gada, ziņo aģentūra AP. Ilgstošo lietusgāzu radīto plūdu draudi citur Eiropā — Beļģijā, Vācijā un Francijā — otdien mazinājušies, bet Nīderlandē tikai gatavojas lielajai cīņai ar savu mūžīgo ienaidnieku — ūdeni, kas apdraud zem jūras līmeņa esošo zemi.

Kā ziņo BNS—Reuter, no apdraudētajiem rajoniem, kas atrodas pie pārlūdušās Reinas, Māsas un Vālas, tiks evakuēti ap 100 000 nīderlandiešu. Tā ir lielākā iedzīvotāju evakuācija kopš 1953.gada, kad plūdos ne-

izturēja gar Ziemeļjūru izbūvētie aizsprosti Zēlandes provincē un gāja bojā vairāk nekā 1800 cilvēku. Palīdzībai evakuācijas darbos mobilizēti ap 1000 karavīru. Ja ūdens līmenis turpinās celties, var nākties evakuēt vēl līdz 200 000 iedzīvotāju. Aplūdušajau tūkstosiem hektāru zemes.

AP informē, ka ūdens līmenis lēnām sācis kristies applūdušajā Vācijas rietumdaļā. Reinas līmenis Koloņas pilsētā pirmdienas naktī sasniedza augstāko atzīmi šajā gadsimtā — 10,69 metrus — tieši tik, cik 1926.gada plūdos. Koloņa ir plūdos visvairāk cietusi Vācijas pilsēta, lielākā daļa no vēsturiskā pilsētas centra atradās divus metrus zem ūdens, un daudzdzīvotājus varēja tikai ar laivu. Pārlūdušās arī vairākas citas

pilsētas — Bonna, Frankfurte un Koblenca.

Francijā visvairāk cietuši ziemeļaustrumu apgabali, kur cauri tek Mēza (tā Māsu sauc Francijas daļā). Jau evakuēti 1500 cilvēki un vēl 8000 doies uz drošākām vietām. Francijā applūdušās ap 40 000 māju.

Par plūdos cietušo skaitu no Nīderlandes pagaidām ziņu nav, bet Vācijā, Beļģijā un Francijā līdz šim pavisam gājuši bojā 15 cilvēki.

Nīderlandieši, kas spiesti atstāt savas mājas, apraksta applūdušās apdzīvotās vietas kā «spoku pilsētas», kur policija pārbauda mājas, lai pārlicinātos, vai visi aizbraukuši, un brīdina nepaklausīgos, ka tā varbūt ir pēdējā iespēja glābties, kā arī raugās, lai nesāktu darboties marodieri. ◆

Miris britu rakstnieks un zoologs Džeralds Darels

Londona, 31.janv. (BNS—Reuter) Pirmdien 70 gadu vecumā miris britu rakstnieks un zoologs Džeralds Darels, kas veltījis savu dzīvi apdraudēto sugu saglabāšanai un kļuvis slavens, aprakstot dzīvniekus un cilvēkus savās grāmatās. Nāves iemesls ir aknu transplantācijas izraisītie sarežģījumi.

Rakstnieks miris Normandijas

salu grupas Džersijas salā, kur bija ierīkojis privātu zooloģisko dārzu. Kopš 1952.gada viņš ir sarakstījis ap 30 grāmatu, kas kļuvušas par bestselleriem. Dž.Darela vispopulārākā grāmata *Mana ģimene un citi zvēri, kurā* aprakstīta viņa bērnība Korfu salā Grieķijā, ir pārdota vairāk nekā miljons eksemplāros. 1959.gadā Džeralds Darels izvei-

doja zooloģisko dārzu apdraudēto sugu dzīvniekiem, lai paglābtu tos no izmiršanas. Zoodārzu apmeklēja vairāk nekā 200 tūkstoši cilvēku gadā.

1982.gadā Dž.Darelam tika piešķirts Britu impērijas ordenis. Ir gaidāms, ka viņa sāktu darbu turpinās viņa otrā sieva Li Makdžordža Darela. ◆

Ekstrēmistus vaino lielākajā terora aktā Alžīrijā

Alžīra, 31.janv. (AP) Terorists pašnāvnieks, kura vadītajai automa-

šīnai pirmdienas vakarā uzsprāgstot vienā no Alžīras centrālajām ielām, tika nogalināti 40 cilvēki, acimredzot bija iecerējis vērēt uzbrukumu pret galveno policijas pārvaldi, otdien paziņojusi Alžīrijas prese. Mašīna uzsprāga policijas iecirkņa priekšā galvaspilsētas Alžīras centrā laikā, kad uz ielas bija daudz cilvēku, kas gatavojās mēnisi ilgajiem islama svētkiem — ramadānam. Šajā terora aktā, kas ir pats nopietnākais trīs gadu ilgo musulmaņu fundamentālistu nemieru laikā, tika ievainoti arī vairāk nekā 260 cilvēku, 60 no tiem — smagi. Drošības spēki paziņojusi, ka mašīna atradās 100 kg sprāgstvielas un to vadīja «brīvprātīgs nāvnieks». Kopš ekstrēmistu sacelšanās 1992.gada janvārī šis ir pirmais

gadījums, kad spridzināšanu veic terorists pašnāvnieks.

Pēc notikušā nevienam tūlīt paziņojis, ka uzņemās atbildību par to, taču valsts drošības spēki spridzināšanā vaino «noziedzniekus» — tā oficiāli tiek dēvēti fundamentālistu nemiernieki, kas cenšas panākt armijas atbalstītās valdības gāšanu un islama valsts nodibināšanu.

Policijas pārvaldes sešstāvu ēka sprādzienā stipri saposīta, un vairāki policisti, kas atradās sardzes postenī pie tās, ir gājuši bojā. Nogalināti arī sprādziena brīdī mašīnai garāmbraucošā autobusa pasažieri. Lielākā daļa ievainoto ir garāmgājēji, to skaitā — daudz sieviešu un bērnu.

Pagājušajā gadā notikušajos terorisma aktos bieži tikuši izmantoti spridzekļi, kas vairākos gadījumos

tikuši ievietoti automašīnās, taču upuru skaits nekad nav bijis vairāk par pieciem cilvēkiem. Trīs gadus ilgās islama ekstrēmistu vardarbības kampaņas laikā pavisam gājuši bojā vairāk nekā 15 000 cilvēku, to skaitā 80 ārzemnieki. Bumbas sprādzienā 1992.gada augustā Alžīras lidostā gāja bojā astoņi cilvēki, taču pirmdienas upuru skaits ir satricinošs.

Alžīrijas konfliktis sākās 1992.gada janvārī, kad armijas vadība atcēla parlamentārās vēlēšanas, kuru pirmajā kārtā uzvarēja fundamentālistu Islama glābsšanas fronte (IGF).

Svētdien aptuveni 10 000 cilvēku sarīkoja demonstrāciju Alžīrā prezidenta Liamina Zeruāla atbalstam, kas atteicies piekrist ārpus likuma pasludinātās IGF un legālo opozīcijas partiju ierosinātajam miera plānam. ◆

Baltkrievija un Latvija nostiprina transporta sakarus

Jurijs Svirklo, Dienas korespondents Minskā

Minska, 31.janv. Šodien Minskā sākās Latvijas satiksmes ministra Andra Gūtmaņa vadītās delegācijas un Baltkrievijas pārstāvju, kuru vada Baltkrievijas transporta ministrs Aleksandrs Lukšovs, sarunas.

Pēc darba sekcijās, kur tiks apspriesti jautājumi, kas saistīti ar abu valstu sadarbību starptautiskajā autotransporta, dzelzceļa un gaisa satiksmes jomā, kā arī sakaru, tranzīta caur Latvijas ostām, transporta mašīnbūves, transporta apdrošināšanas tarifu jomā, 1.februārī tiks noslēgti Baltkrievijas un Latvijas līgumi par autotransporta satiksmi.

Latvijas delegācijas sastāvā ir arī Ventspils ostas pārstāvis, jo tieši caur Ventspilī Baltkrievija eksportē kāliju mēslojumu.

Iespēja Latvijas transporta darbiniekiem ierasties Minskā radās pēc Baltkrievijas premjerministra Mihaila Čigirja senas vizītes Rīgā. M.Čigirjs apsolīja savu palīdzību divpusējo attiecību attīstībā un nostiprināšanā. ◆

ISZIŅAS

Kito. Ekvadora otdien paziņoja, ka tā ievēros ugunsgrāpju izslēgšanu pēc vairāku dienu ilgā robežkonflikta ar Peru, kas prasījis vairākus desmitus upuru. Pamiers panākts ar Argentīnas, Brazīlijas, Čīles un ASV starpniecību. ◆

Vašingtona. ASV prezidents Bils Klintonas otdien pēc pārrunām ar likumdevēju līderiem atteicies no mēģinājumiem Kongresā panākt palīdzības paketi atspūrināšanai Meksikai 40 miljardu dolāru vērtībā. Baltā nama preses pārstāvis paziņojis, ka B.Klintonas izmanto savas prezidenta izpilddarī, lai citādi palīdzētu stabilizēt Meksikas grūto ekonomisko stāvokli. ◆

Kobe. Otdien, divas nedēļas pēc lielās zemestrīces Kobe, pilsētu apskatīti ieradās Japānas imperators Akihito un imperatrice Mičiko. Viņi apmeklējusi pārtversmes, kas iekārtotas bez pajumtes palikušajiem iedzīvotājiem, un ar daudziem aprunājušies. Pēc pēdējiem datiem, zemestrīce bojāgājušo skaits ir 5102 cilvēki, 12 vēl joprojām tiek meklēti. ◆

Nujorka. ASV ir pagarinājušas savu kodolizmēģinājumu moratoriju, kamēr stāties spēkā starptautiskais līgums, kas aizliedz šādas izmēģinājumus. Baltā nama nacionālās drošības padomnieks Antoinijs Leiks domā, ka līguma parakstīšanu var pabeigt līdz 1996.gada 30.septembrim. ◆

Vašingtona. ASV Kongress joprojām atbalsta ierocū embargo atcelšanu Bosnijā, bet vispirms vēlas redzēt, kā norisinās miera sarunas, otdien sarunā ar Bosnijas premjerministru Harisu Silajdžiču izteicies senāta republikāņu vairākuma līderis Roberts Doulss. ◆

Nujorka. ANO Drošības padome pirmdien pieņēmusi rezolūciju, ka tiek izbeigta ASV vadītā misija, kas palīdzēja atgūt varu Haitī gāztajam prezidentam. Šo misiju pārņēms ANO miera uzturēšanas spēki. ANO konstatē, ka situācija Haitī ir «droša un stabila», un nosaka misijas vadības maiņas pabeigšanu līdz 31.martam. Paredzams, ka ANO spēki tur uzturēsies līdz 1996.gada februārim un tas izmaksās aptuveni 300 miljonus dolāru. ◆

Hantsvila. Otdien Teksasas štata nāvēsdošs tika izpildīts divu noziedznieku. Tas ir pirmais šāds gadījums pēc 44 gadiem. Pēc nāvēsdoša atjaunošanas ASV 1976.gadā tikai Arkansasas štata vienā dienā nāvēsdoši izpildīti vairāk nekā vienam notiešajam. ◆

Toronto. Nedēļu pēc riskantās operācijas, kurā tika atdalītas ar galvām kopā saaugušas divas gadu vecas siamas divītnes no Pakistānas, viena no meitenēm jūtas labi, runā un rotājas, bet otra joprojām ir kritiskā stāvoklī. Līdz šim ir bijušas tikai 30 šādas operācijas. Divas trešdaļas gadījumu viens vai abi bērni pēc operācijas ir nomiruši. ◆

Maskava. Krievijas centrālās vēlēšanu komisijas priekšsēdētāja vietnieks Aleksandrs Ivančenko paziņojis, ka Valsts domes vēlēšanas notiks 1995.gada decembrī. ◆

(AP, BNS—Reuter, LETA—AFP)

ABONĒJIET AVĪZI UZ NOMAKSU!

Jauns pakalpojums rīdziniekiem

Abonējiet Dienu un citus preses izdevumus 1995.gadam jaunajā abonēšanas centrā Diena!

TAUPIET LAIKU! ZVANIET TULĪ!

333136, 331358

Rīgā, Lāčplēša ielā 1. Darba laiks 8.00 — 20.00, izņemot svētdienas
Pie mums lētāk nekā pastā!

NACIONĀLĀS ZIŅAS

EP PA nobalso

No 1.lpp.

Viņš apgalvoja, ka Latvijas tauta pati lūgusies to uzņemt PSRS. V.Žirnovskis teica, ka tieši pēdējos 50 gados Latvija esot uzplaukusi, jo pirms 1940.gada tā bijusi atpalikuši lauksaimnieciskā valstī. Viņš apgalvoja, ka lielākā daļa latviešu esot neizglītoti ļaunī, tāpēc visu, kas izdarīts Latvijas labā, esot paveikuši krievi. Tagad lielākā daļa latviešu dzīvojot nabadzībā un vēloties atkalapvienoties ar Krieviju. V.Žirnovskis atkārtoja, ka Latvijā tiekot diskriminētas miljonu cilvēku — nelatviešu — tiesības, viņiem nemaksājot arī pensijas. Īpašu nepatiku viņš izraisot Latvijas pilsoņības likuma prasība zināt latviešu valodu. «Tādas prasības nav nevienā citā valstī. Tādām latviešu, ietuviešu un igauņu valodām nav pielietojuma,» teica V.Žirnovskis.

Uz V.Žirnovskļa uzstāšanās tūlīt reaģēja M.A.Martiness, kurš teica, ka īstenība, ko viņš pats redzējis Latvijā, nav nekā kopēja ar to, ko teicis V.Žirnovskis. Šveices parlamentārietis Ernests Mūlemans konstatēja, ka Žirnovskļa uzstāšanās ietekmējusi pašas Krievijas uzņemšanas apspriešanu. EP Politiskās komitejas referente, Luksemburgas pārstāve Maršele Lanca-Korete cildināja demokrātiju, kas ļaujot uzstāties arī Žirnovskim, kas par šādiem izteiciem totalitārisma sistēmā jau būtu noauts. Viņa V.Žirnovskis nosauca par kļūdu. Kad EP PA balsoja par Latvijas uzņemšanu, Francijas premjera Eduāra Baladūra klātbūtnē deva vārdu uzrunai Saimeis priekšsēdētājam Anatolijam

Sadarbība nav konstatēta

No 1.lpp.

Šādos gadījumos zinātniskajās iestādēs un attiecīgajās ministrijās — piesegorganizācijās — strādājošie VDK darbinieki bija ieinteresēti slēpt savu saistību ar VDK.

Savu spriedumu tiesa pamatoja arī ar bijušā Latvijas PSR VDK

Gorbunovu, V.Žirnovskis sāka kaut ko histēriski kliegt. Gluži tāpat, kā viņš to darīja pirmdien, draudēdams iesēdināt cietumā Krievijas pilnvaroto cilvēktiesību jautājumos Sergeju Kovalovu.

Asambleja pieņēma arī dažus papildinājumus lēmumprojektā par Latvijas uzņemšanu. Tajos Latvija tiek aicināta likumties, it īpaši ties, kas attiecas uz valodu lietošanu, piemērot saprātīgi un izvairīties no diskriminācijas starp pilsoņiem un ārpilsoņiem. Taču asambleja noraidīja ierosinājumu, ka Latvijai jāatsakās no sankcijām un valodas inspekcijām, kas pārbauda latviešu valodas lietošanu. Atbildot uz Dienas jautājumu, kā vispār varēja rasties šāds ierosinājums, Latvijas delegācijas vadītājs EP Andrejs Pantelčevs norādīja, ka to inspirojusi vācu televīzijas sabiedrības ARD nepatiesais raidījums, kurā rādīta valodas inspekcijas pārbaudes Rīgas tirgū. A.Gorbunovs savā uzrunā EP PA pateicās EP par atbalstu Krievijas karaspēka izvešanai un Latvijas likumdošanas pilnveidošanā. Viņš arī atgādināja, ka EP jau sesdesmitajos gados rezolūcijās nosodījusi Baltijas valstu okupāciju. Saimeis priekšsēdētājs atzina, ka Latvijas problēma nav kāda nacionālā minoritāte, bet gan bijušās PSRS pilsoņi, kuriem nav LR pilsonības un arī nevarēja būt, jo viņi pārvietojās uz Latviju kā PSRS pilsoņi pēc tam, kad Latvija bija zaudējusi savu neatkarību 1940.gadā. Viņš arī atzina, ka negaida, lai veci cilvēki un invalīdi apgūtu latviešu valodu pil-

nībā.

Preses konferencē A.Gorbunovs pauda viedokli, ka ilgais Latvijas uzņemšanas process savā ziņā palīdzējis valstij pilnveidot likumdošanu atbilstoši EP standartiem. Turpmāk Latvija varēsot piedalīties arī Eiropas likumdošanas veidošanā. Viņš arī atzina, ka bijis pārsteigts par absolūto labvēlību, ko, atzīstot Latvijas problēmas, tomēr paudusi EP PA deputāti. Latvijas delegācijas vadītājs Andrejs Pantelčevs presē pastāstīja, ka līdz šim Latvijas delegācijas darbs bija koncentrēts uz politiskajiem jautājumiem, kas saistīti ar Latvijas uzņemšanu, tagad varēsot darboties arī kultūras, ekonomikas un lauksaimniecības komitejās un arī piedalīties lemtānā par EP tālāko paplašināšanu.

A.Gorbunovs, atbildot uz jautājumu, kā viņš balsotu par Krievijas uzņemšanu, ja balsošana notiktu rit, teica, ka rit viņš nevarētu balsot par, jo līdz rītdienai Krievija nevar pārvarēt tās politiskās problēmas, kas saistītas ar konfliktu Čečenijā. Taču nākotnē, ja konfliktu tiktu atrisināts mierīgā ceļā, Latvija varētu balsot par Krievijas uzņemšanu EP.

Latvijai jau ir parakstījis Eiropas Kultūras konvenciju un Kinematogrāfijas sadarbības konvenciju. Tā ir uzacīnāta parakstīt vēl septiņas konvencijas. 10.februārī Latvijas ārlietu ministrs Valdis Birkavs valsts vārdā parakstīs arī Eiropas cilvēktiesību konvenciju, kā to pierpasa EP statūti. Ar laiku Latvijai būs jāpievienojas arī Nacionālo minoritāšu konvencijai, kas tūvākajās dienās tiks atklāta parakstīšanai. ◆

Atbildot uz žurnālistu jautājumiem, prokurors Kārlis Kudrjicis nevarēja pateikt, vai spriedums tiks pārsūdzēts.

Lai to izlemtu, viņam nepieciešams šo jautājumu pārrunāt ar ģenerālprokuroru Jāni Skrstiņu, teica K.Kudrjicis.

Savukārt A.Siliņa advokāts Raimonds Eihvalds pēc tiesas proznojē, ka prokuratūra spriedumu, iespējams, pārsūdzēs, kaut arī tas esot līdzsvarots un rūpīgi analizēts.

Rīgas rajona tiesas spriedumu var pārsūdzēt LR Augstākajā tiesā septiņu dienu laikā. ◆

Levits — Latvijas vēstnieks arī Šveicē

Jānis Kulmanis

Rīga, 31.janv. Nodotot akreditācijas vēstuli Latvijas vēstniekam Šveicē Egilam Levitam, Valsts prezidents Guntis Ulmanis teicis, ka vēstniekam būs plašs darba lauks, pētot Šveices un Eiropas un pasaules integrācijas procesus. Turklāt Šveices federācija ir arī viens no pasaules nozīmīgākajiem finansu centriem, kura ekonomiskos sasniegumus un saimniecisko stabilitāti būtu vērts nopietni pētīt, ziņo Valsts prezidenta kanceleja.

Savukārt jaunais vēstnieks sacījis, ka jau pašlaik Šveicē sniedz Latvijai jūtamu saimniecisko palīdzību un palielinās abu valstu savstarpējās tirdzniecības apjomus.

Tā kā E.Levitam jau ir diezgan daudz darba, esot par vēstnieku arī Austrijā un Ungārijā, pārrunāta arī situācija šajās valstīs. Presentais cīnījās rūpīgi izpētīt Austrijas pie-

Egils Levits. Foto — Boriss Koljesņikovs, A.F.I.

redzi lauksaimniecībā, pāuzot dažas, ka Latvijas virzība uz Eiropas savienību radīs nopietnas problēmas Latvijas zemniekiem. ◆

Sagatavota apsūdzība

No 1.lpp.

Viņš konsultējās abas akciju sabiedrības un iedzīvotājus savas idejas Latvijas enerģētiskās infrastruktūras startējīgas izstrādāšanā.

LR Ģenerālprokuratūras Sevišķi svarīgu lietu izmeklēšanas daļas prokurors Viktors Majauskis interesējās par šādu apgalvojumu nevar akceptēt, jo likumā noteikts, ka valsts ministrs nedrīkst ieņemt algotu amatu vai saņemt cita veida atalgojumu uzņēmumos vai bankās, kas saņem li-

dzelklus un pasūtījumus no valsts. A.Krēslīpa minētie darbi bijuši viņa tiešais pienākums. Kā pastāstīja V.Majauskis, apsūdzība celta, pamatojoties uz LR kriminālkodeksu, un šis nodarījums paredz brīvības atņemšanu līdz pieciem gadiem.

Pašlaik A.Krēslīps neesot sastopams — viņš nav ieradies prokuratūrā, kaut arī pavēstē tikuši nosūtīti. Viņa mājas telefons neatbildot, teica V.Majauskis. Arī firma, kurā A.Krēslīps līdz šim strādājis, viņš saņemis atvaļinājumu līdz 3.februārim. ◆

MK ISZIŅAS

Pieņemti noteikumi preču muitas vērtības noteikšanai

MK apstiprināti noteikumi muitas vērtības noteikšanai ieviešamajam un izveidamajam precēm paredz, ka gadījumā, ja preču importētāja uzrādītā ligumcena (uz Latvijas robežas) ir zemāka par muitas rīcībā esošo identisku vai vienveidīgu preču cenu un importētājs nesniedz dokumentāri pierādītā ligumcenas pamatošību, muitas nodokli aprēķina pēc muitas rīcībā esošajam cenām. Ja pēc tam desmit dienu laikā importētājs muitas spēj pierādīt, ka ligumcena bijusi zemāka, viņš saņem atpakaļ pārākāto nodokļa summu. Savukārt eksporta precēm muitas nodoklis tiek aprēķināts pēc eksportētāja uzrādītās ligumcenas. Faktiski šāda kārtība importa preču muitas cenas noteikšanai darbojas jau no pērnā gada 1.decembra, kad stājās spēkā jaunais likums par muitas nodokli (tarifiem), un pēc tam arī nedaudz cēlas importa preču cenas veikalos. ◆

Baiba Melnace

Apgabaltiesām vajadzīgas telpas un līdzekļi

Nellija Ločmele

Rīga, 31.janv. Telpu un finansu problēmas vēl nav atrisinātas, lai no 1.aprīļa darbu varētu sākt apgabaltiesas. Saimeis Aizsardzības un iekšlietu komisija bridina, ka tā nepiekrīt apgabaltiesas izveidošanas termiņa pagarināšanai, ja tas valdības neizdarības dēļ tiks nokavēts otro reizi. Tiesu reforma jau bija kritiskā situācijā pērnā gada nogalē, kad apgabaltiesās krājis daudz neizskatītu lietu, jo šīs tiesas eksistēja tikai formāli.

Saskaņā ar tiesu reformu Latvijas divpakāpju tiesu sistēmā, kas nepieciešama lietas otrreizēju iztiesāšanu pēc būtības, bet tikai kasācijas kārtībā, tiek pārveidota trīspakāpju sistēmā. Šīs modeļis paredz pilsētas un rajonu tiesas; apgabaltiesas, kas būs gan apelācijas, gan smagāku

noziedzumu izskatīšanas pirmā instance; kā arī Augstāko tiesu kā kasācijas instanci. Apgabaltiesām bija jāsāk darbs 1994.gada 1.oktobrī, taču Valda Birkava valdība netika ar to galā «subjektīvu iemeslu dēļ», presē otdien sacīja Saimeis Aizsardzības un iekšlietu komisijas vadītājs Andris Līgotnis. Tagad termiņš ir pagarināts līdz 1.aprīlim, kas esot pietiekams laiks. Ja termiņš tiks nokavēts otro reizi, valdībai un premjeram būs jāuzņem atbildība, jo Tieslietu ministrija savu darbu veic labi, teica A.Līgotnis.

No piecām Latvijas apgabaltiesām vissmagākā situācijā ir tieši Rīgā, kur būs jāizskata vairāk nekā puse no apgabaltiesās izskatāmajām lietām, presē pēc komisijas izbraukuma sēdes Rīgas apgabaltiesā pastāstīja A.Līgotnis. Rīgas apgabaltiesā nepieciešami tiesnesi un divreiz

vairāk tiesu zāles, nekā to ir pašlaik. Komisija vēstulē premjeram Mārim Gašim līdz pastieidzināt Augstākās tiesas tiesnešu pārcelšanu uz telpām Ministru kabinetā, ko Juristu biedrības prezidents V.Birkavs pirms stāšanās premjera amatā bija solījis pilnīgi nodot tiesu sistēmā. «To var izdarīt, bet daudzi negrib atbrīvot ērtos kabinetus. Redzējam, kāda atšķirība darba apstākļu ziņā valda starp tiesu un izpildvaru — tiesnesi sābai un premjeram būs jāuzņem atbildība, jo Tieslietu ministrija savu darbu veic labi, teica A.Līgotnis.

No piecām Latvijas apgabaltiesām vissmagākā situācijā ir tieši Rīgā, kur būs jāizskata vairāk nekā puse no apgabaltiesās izskatāmajām lietām, presē pēc komisijas izbraukuma sēdes Rīgas apgabaltiesā pastāstīja A.Līgotnis. Rīgas apgabaltiesā nepieciešami tiesnesi un divreiz

Anulēts līgums par

SAEIMĀ MINISTRU KABINETĀ

Laikraksta *Diena* pielikums
Trešdiena, 1995. gada 1.februāris

#5 (84)

Saeima ir pieņēmusi un Valsts prezidents izsludina šādu likumu: Par Latvijas Hipotēku un zemes banku

I nodaļa

Vispārīgie noteikumi

1.pants. Likumā ir lietoti šādi termini:

1) **hipotēka** ir zemesgrāmata reģistrēts nekustamā īpašuma iekļaujums, saglabājot sākotnējo gada maksājumu apjomu, nodrošina aizdevuma atmaksas laika saīsināšanu par vienu vai vairākiem gadiem.

2) **hipotekārā ķīlu zīme** (turpmāk — ķīlu zīme) ir hipotekārās kredītiestādes vērtspapīrs, kura vērtība nodrošināta ar iekārtoto nekustamo īpašumu un kurš laists apgrozībā uz hipotēkas pamata;

3) **hipotekārie maksājumi** ir iekārtotā līgumsaistību maksājumi ķīlas nēmējam;

4) **konversija** ir visu vai atsevišķas sērijas visu ķīlu zīmju izpiršana par nominālvērtību bankas noteiktajā izpiršanas brīdī (datumā);

5) **ķīlas nēmējs** ir kreditors, kura prasījums nodrošināts ar hipotēku;

6) **iekārtājais** ir nekustamā īpašuma īpašnieks, kas par tādu ierakstus zemesgrāmatā un savu saistību nodrošinājumu iekārtā šo īpašumu;

7) **augli** ir ķīlu zīmju turētāju ienākumi (procentos no ķīlu zīmju nominālvērtības).

2.pants. (1) Latvijas Hipotēku un zemes banku (turpmāk — Banka) ir valsts komercbanka, kuras dibinātājs ir Latvijas Republikas valdība (turpmāk — dibinātājs). Banka nodibināta Ilgtermiņa hipotekārā aizdevumu izsniegšanai dzīvojamu un ražošanas ēku celtniecībai, rekonstrukcijai un remontam, preču ražošanas (pakalpojumu sniegšanas) modernizācijai un tehnoloģijas pilnveidošanai, zemes ielabošanai un ilggadīgo stādījumu ierīkošanai, kā arī nekustamā īpašuma pirkšanas un mantošanas maksājumu kārtosšanai.

(2) Bankas nosaukums ir Latvijas Hipotēku un zemes banka. Saīsināts nosaukums — LHZB.

(3) Bankai ir tiesības atvērt filiāles un nodaļas Latvijas Republikas teritorijā.

3.pants. Banka darbojas saskaņā ar šo likumu, likumu "Par bankām", likuma "Par akciju sabiedrībām" normām, kas nav pretrunā ar šo likumu, Civillikuma ķīlas tiesību norīdēm, Zemesgrāmatu likumu, Latvijas Bankas lēmumiem un norādījumiem un saviem statūtiem.

4.pants. Bankas pamatkapitāls sastāv no ieguldījumiem, ko naudas un nekustamā īpašuma veidā izdarījis dibinātājs atbilstoši Latvijas Republikas likumiem. Bankas aktīvi nekustamā īpašuma veidā nedrīkst pārsniegt 50 procentus no bankas pašas kapitāla.

5.pants. Bankai ir juridiskā persona. Tai ir patstāvīga bilance. Bankai ir zīmogs ar papildinātā valsts maza ģerboņa attēlu. Bankas pārvalde un lieto tā pieredzējušo mantu un rīkojas ar šo mantu; tā var būt par mantiskū un nemantiskū tiesību subjektu, veikt darījumus atbilstoši savas darbības mērķiem, būt par prasītāju un atbildētāju tiesā Latvijas Republikā un ārvalstīs.

6.pants. Banka atbild par savām saistībām ar visu savu mantu.

II nodaļa

Hipotekārā darījumu noteikumi

7.pants. Bankas pamatuzdevums ir izsniegt ilgtermiņa hipotekārās aizdevumus uz nekustamā īpašuma iekļaujuma pamata. Banka var iekārtāt nekustamo īpašumu, kas atrodas Latvijas Republikā.

8.pants. Bankai ir tiesības pieņemt ķīlu nekustamos īpašumus, kuri nav apgrūtināti ar zemesgrāmatā ierakstītiem parādiem, izņemot gadījumus, kad iepriekšējais parāds ir par labu Bankai vai kreditors piešķir Bankai priekštiesības.

9.pants. Aizdevumi nedrīkst pārsniegt 60 procentus no summas, par kādu iekārtoto nekustamo īpašumu novērtējusi Banka. Nosakot nekustamā īpašuma vērtību, jāņem vērā tikai tādas pastāvīgās īpašības un ienesa, kuras šis īpašums, ja tas tiek pienācīgi apsaimniekots, var ilgstoši nodrošināt katram īpašniekam. Nekustamā īpašuma novērtējums nedrīkst pārsniegt tā tirgus cenu novērtējuma brīdī.

10.pants. Hipotekārā aizdevumu piešķiršanas noteikums un atmaksāšanas kārtību nosaka Banka. Aizdevumu piešķiršanas noteikums jāiekļauj visas iekārtotā obligātās saistības, tajos īpaši jānorāda sekas, kādas rodas, ja iekārtotajā noteiktajā termiņā neveic hipotekārās maksājumus un nepilda līgumsaistības. Bankas noteikumi par hipotekārā aizdevumu piešķiršanu jāpubliskā laikrakstā "Latvijas Vēstnesis".

11.pants. Banka nevar pieprasīt visu hipotekārā aizdevuma vai tā daļas atmaksāšanu pirms termiņa, izņemot gadījumus, kad saskaņā ar hipotēkas līgumu šādas tiesības rodas, iekārtājam nepildot savas saistības. Iekārtātā nekustamā īpašuma vērtības samazināšanās gadījumā, kas nav saistīts ar iekārtotā rīcību, Bankai ir tiesības pieprasīt pirms termiņa atmaksāt tikai to aizdevuma daļu, kura sakarā ar nekustamā īpašuma vērtības samazināšanos nav pietiekama nodrošinājuma.

12.pants. Iekārtājam ir tiesības pilnīgi vai daļēji atmaksāt aizdevumu pirms noliktā termiņa. Bankai uz iekārtotā pieprasījuma pamata ir jāpasākda

jauns hipotekārā maksājumu plāns, ja daļējā atmaksā pārsniedz 20 procentus no izsniegtā aizdevuma summas un netiek mainīts aizdevuma termiņš vai arī ja daļējā atmaksā, saglabājot sākotnējo gada maksājumu apjomu, nodrošina aizdevuma atmaksas laika saīsināšanu par vienu vai vairākiem gadiem.

13.pants. Banka hipotekārās aizdevumus izsniedz naudā vai ķīlu zīmēs atbilstoši to nominālvērtībai. Saņemot aizdevumu ķīlu zīmēs, iekārtājam ir tiesības aizdevuma dēļējuma daļu nomaksāt ar tādas pašas sērijas ķīlu zīmēm atbilstoši to nominālvērtībai, kādās Banka ir aizdevumu izsniegusi.

14.pants. (1) Naudas līdzekļus hipotekāriem aizdevumiem Banka iegūst, pārdodot ķīlu zīmes vērtspapīru tirgū, izmantojot Bankas pašas kapitālu un depozitnoguldījumus Bankā, saņemot līdzekļus no valsts budžeta un pašvaldību budžetiem un valsts un pašvaldību īpašuma privatizācijas fondā, kā arī pieprasot starptautisko finansu institūciju un ārvalstu kredītu.

(2) Ilgtermiņa mērķu editu resursus Banka izmanto atbilstoši kredīta devēja noteiktajiem mērķiem un nosacījumiem saskaņā ar Bankas hipotekārās kredīšanas noteikumiem.

15.pants. Bankai ir tiesības laist apgrozībā dažādu sēriju ķīlu zīmēs ar atšķirīgu augļu likmi, tās grozīšanas kārtību un apgrozības laiku. Bankas izlaistās ķīlu zīmēs jānorāda ķīlu zīmēs nominālvērtība, apgrozībā laišanas un izpirkuma datums, augļu likme un to izmaksas laiks un kārtība, kā arī tiesiskās un ekonomiskās attiecības starp Banku un ķīlu zīmju turētājiem. Ķīlu zīmēs ir brīvas aprīzes vērtspapīri, un tajās norādītās tiesības izmanto to uzrādītāji. Ķīlu zīmju turētājiem nav tiesību pieprasīt ķīlu zīmju nominālvērtības apmaksu pirms ķīlu zīmēs norādītā izpirkuma termiņa vai pirms Bankas izsludinātā pirmstermiņa izpirkuma datuma.

16.pants. Apgrozībā laisto ķīlu zīmju nominālvērtība un citu Bankas izsniegtu ilgtermiņa parādsaistību kopums nedrīkst pārsniegt Bankas pašas kapitāla un depozitnoguldījumu summu, kas nav pārsniedz 50 procentus no bankas pašas kapitāla.

17.pants. Apgrozībā esošo ķīlu zīmju kopsummai nominālvērtības apjomā vienmēr jābūt segtai ar vismaz tāda paša apjoma hipotēkām. Ķīlu zīmēs, kas pieņemtas glabāšanā Bankā, noliktajā glabāšanas laikā nav uzskatāmas par apgrozībā esošām. Ķīlu zīmju segumam līdz 10 procentu apjomam Banka var izmantot valsts parādrakstus un vēcekļus, valsts garantētos parādrakstus un Bankas naudas līdzekļus. Parādraksti segumā ietverami par summu, kas par pieciem procentiem ir zemāka par brīz kursu, bet nav augstāka par to nominālvērtību.

18.pants. Iekārtātais īpašums, ko Banka pārņemusi savā īpašumā šā likuma 30.pantā minētajā gadījumā, ietverams ķīlu zīmju nodrošinājumā kopsummā par vērtību, kas nepārsniedz pusē no summas, par kādu to novērtējusi Banka, aizdevumu izsniedzot.

19.pants. Ķīlu zīmju augļu un ķīlu zīmju izpirkuma maksājumi Bankai jānodrošina ar iekārtotajiem hipotekāriem maksājumiem, kā arī ar iekārtotā nekustamo īpašumu, Bankas kapitālu un pārējo tās mantu.

20.pants. Bankai ir tiesības izpirkt daļu no atsevišķas sērijas ķīlu zīmēm vai — hipotekārā aizdevumu konversijas gadījumā — visas attiecīgās sērijas ķīlu zīmēs atbilstoši to nominālvērtībai pirms ķīlu zīmēs norādītā izpirkuma termiņa beigām.

21.pants. Ja Banka izpērk tikai daļu no atsevišķas sērijas ķīlu zīmēm, izpērkamās ķīlu zīmēs Banka nosaka publiskā izlozē. Izpirkumam izlozēto ķīlu zīmju augļu aprēķinu Banka izbeidz pēc izlozes dienā sekojošā kārtējam augļu izmaksas termiņa.

22.pants. Ķīlu zīmju konversijas gadījumā Bankai jānodrošina ķīlu zīmju turētāju tiesības pagarināt ķīlu zīmju apgrīzības laiku par vienu gadu no izsludinātās izpirkuma dienas un saņemt augļus par šo laiku.

23.pants. Ja ķīlu zīmēs neiesniedz apmaksai 10 gadu laikā pēc to izpirkuma termiņa beigām vai no izsludinātās izpirkuma dienas un ja ķīlu zīmju augļu nav saņemti 10 gadu laikā pēc noteiktajiem to izmaksas termiņiem, attiecīgās summas uz noilguma tiesību pamata pāriet Bankas īpašumā un tās jāieskaita Bankas rezerves kapitālā.

III nodaļa

Bankas operācijas

24.pants. Hipotekārā aizdevuma saņemšanai iekārtājais par aizdevuma summu ar Banku slēdz hipotēkas līgumu, kurā noteikti nekustamā īpašuma iekārtāšanas nosacījumi saskaņā ar šā likuma 8., 27. un 29.pantu un šādi iekārtājais pienākumi:

1) līgumā noteiktajos termiņos nomaksāt hipotekārās maksājumus un segt iekārtātā nekustamā īpašuma apdrošināšanas izdevumus;

2) bez Bankas atļaujas nedalīt un neatsavināt iekārtoto īpašumu;

3) nesāņemt no dzīvokļu ierīcēm un īpašuma nomniekiem maksājumus uz priekšu ilgāk par vienu gadu;

4) bez Bankas atļaujas nepārdot un nenolikt uz iekārtās zemes esošās ēkas un būves, kā arī neizcirst iekārtoto mežu;

5) izmantot aizdevumu pieprasījumā paredzētajiem mērķiem.

25.pants. Iekārtājamā nekustamā īpašuma novērtējumu saskaņā ar šā likuma 9.panta noteikumiem veic Bankas padomes atbilstošie taksatori.

26.pants. Hipotekārā maksājumu termiņus nosaka Banka. Hipotekārā maksājumu daļu ķīlu zīmju augļu nomaksai un Bankas izdevumu segšanai jānosaka no neatmaksātā aizdevuma summas katrā hipotekārā maksājuma termiņa sākumā. Termiņmaksājuma pārsniegums jāizmanto nākamā maksājuma samazinājumam, ja saskaņā ar šā likuma 12.panta noteikumiem iekārtājam nepieprasa jauna maksājumu plāna sastādīšanu.

27.pants. Banka pieņem ķīlu nekustamo īpašumu, ja tā sastāvā ietilpstošās ēkas, būves un tehnoloģiskās iekārtas ir apdrošinātas. Hipotēkas līguma noteikumos jāparedz iekārtājais pienākums nodrošināt nepārtrauktu apdrošinājumu visā hipotekārā aizdevumu termiņā, ja iekārtājamis savlaicīgi neatjauno apdrošinājumu, tas jāveic Bankai uz iekārtotā rakstā. Ar apdrošināšanas līgumu vai polise cedēja uz Bankas vārda un atrodas tās glabāšanā, iekārtātā nekustamā īpašuma apdrošināšanas minimālā summa nosaka Banka, bet tā nedrīkst pārsniegt neatmaksātā aizdevuma lieldumu.

28.pants. Bankas pienākums ir veikt uzraudzību pār aizdevuma mērķtiecīgu izlietojumu un hipotēkas līguma noteikumu izpildi. Ja iekārtājamis savus pienākumus nepilda vai arī tā rīcības rezultātā nekustamā īpašuma vērtība draud samazināties, Bankai ir tiesības pieprasīt pirms termiņa atmaksāt visu aizdevumu vai tā daļu.

29.pants. Ja iekārtājamis nepilda saistības, iekārtājamis nekustamais īpašums tiek pārdots izsolē atbilstoši Civillikumam un Latvijas Civilprocesa kodeksa normām. Ja aizdevums nodrošināts ar vairākiem hipotēkas līgumiem, Bankai ir tiesības pietiekt par tiem kopīgi prasījumā.

30.pants. Izsolē pārdotamā nekustamā īpašuma sākumcena nedrīkst būt mazāka par Bankas prasījumu, tiesas un izsoles izdevumiem, kam piešķirtas nekustamā īpašuma parādsaistības, kurām ir pirmtiesības salīdzinājuma ar Bankas prasījumu. Ja izsole pasludināta par nenotikušu, Bankai ir tiesības pieprasīt izsolē nekustamā īpašuma pārdošanu par zemāku cenu vai arī prasīt tā nodošanu Bankai.

31.pants. Banka savas ķīlu zīmēs laist apgrīzībā, pārdodot tās vērtspapīru tirgū un izsniedzot aizdevumus ķīlu zīmēs. Bankai ir tiesības izpērt savas ķīlu zīmēs pēc to tirgus kursa, kā arī slēgt komissijas līgumus ar ķīlu zīmju turētājiem par viņiem piederošo ķīlu zīmju pārdošanu vērtspapīru tirgū.

32.pants. Banka izņem ķīlu zīmēs no apgrīzības un izsolē, izpērkot tās par nominālvērtību pēc ķīlu zīmju apgrozības laika izbeigšanās saskaņā ar šā likuma 20.pantu un pieņemot ķīlu zīmēs atbilstoši to nominālvērtībai aizdevuma nomaksai saskaņā ar šā likuma 13.pantu.

33.pants. Līdzekļus hipotekāriem darījumiem Banka ir tiesīga veikt banku operācijas atbilstoši likuma "Par bankām" 20.pantam.

34.pants. Banka likumā noteiktajā kārtībā realizē nekustamo īpašumu, kas zemesgrāmatā reģistrēts uz valsts vārda. Iegūtie līdzekļi tiek izmantoti Bankas pamatkapitāla palielināšanai Ministru kabineta noteiktajā kārtībā.

IV nodaļa

Bankas pārvalde

35.pants. (1) Dibinātājam ir ekskluzīvas tiesības noteikt un grozīt Bankas pamatuzdevumus. Bankas pārvaldi dibinātājs realizē ar Bankas padomes starpniecību. Tiešo pārraudzību pār Bankas darbu veic Finanšu ministrija.

(2) Finanšu ministrs ir tiesīgs atcelt Bankas padomes lēmumus (nolikumus, noteikumus, instrukcijas u.c.), kas ir pretrunā ar likumiem vai Ministru kabineta lēmumiem un noteikumiem. Finanšu ministrs vai viņa pilnvarotā amatpersona var piedalīties Bankas padomes sēdēs. Finanšu ministram ir tiesības ieteikt iecelšanai Bankas padomes locekļus, kā arī ierosināt viņu pirmstermiņa atbrīvošanu no amata.

(3) Bankas pārvaldes institūcijas ir Bankas padome un Bankas valde.

36.pants. (1) Bankas padome ir Bankas augstākā lēmējinstācija un kontroles institūcija. Padomes sastāvā ir padomes priekšsēdētājs, viņa vietnieks un septiņi locekļi, to skaitā — valdes priekšsēdētājs (priekzidents). Bankas padomes sastāvā apstiprina Ministru kabinets. Bankas padomes priekšsēdētāju un valdes priekšsēdētāju (priekzidentu) uz pieciem gadiem iecel amatā Ministru kabinets. Pēc Bankas padomes priekšsēdētāja ierosinājuma padome iecel vienu no padomes locekļiem padomes priekšsēdētāja vietnieka amatā. Bankas padomes priekšsēdētājam, viņa vietniekam, valdes priekšsēdētājam (priekzidentam) un viņa vietniekiem aizliegts ieņemt citu algotu amatu. Bankas padomes locekļi nedrīkst būt citi

tu kredītiestāžu dibinātājs (akciju vai kapitāla daļu turētājs) vai darbinieks, to pārvaldes institūciju un lēmējinstāciju loceklis.

(2) Bankas padomes locekļu pirmstermiņa atsaucšanas kārtību nosaka Bankas statūti.

37.pants. Bankas statusus apstiprina un grozījumus tajos izdara Ministru kabinets vai — tā uzdevumā — Finanšu ministrija.

38.pants. Bankas padomes kompetencē ir visas ar Bankas darbību saistīto jautājumu risināšanas funkcijas, izņemot tās funkcijas, kas ar Bankas statūtiem vai padomes lēmumiem ir deleģētas Bankas valdei. Tikai Bankas padomes kompetencē ir:

1) apstiprināt un grozīt hipotekārā un citu Bankas darījumu nolikumus, noteikumus un instrukcijas;

2) apstiprināt Bankas gada pārskatu un Bankas budžetu;

3) apstiprināt Bankas taksatorus iekārtājamā nekustamā īpašuma novērtēšanai;

4) lemt par ķīlu zīmju un citu Bankas vērtspapīru laišanu apgrozībā un konversiju;

5) apstiprināt Bankas ķīlu zīmju paraugus;

6) noteikt komisijas atbildību par Bankas ķīlu zīmju pārdošanu;

7) lemt par Bankas filiāļu un nodaļu atvēršanu.

39.pants. Bankas padomes sēdes ir tiesīgas, ja tajās piedalās ne mazāk par pusi no visiem tās locekļiem, ieskaitot Bankas padomes priekšsēdētāju vai viņa vietnieku. Padome visus jautājumus izšķir ar klātesošo tās locekļu balsu vairākumu. Balsim sadalīties līdzīgi, izšķir ošā ir Bankas padomes priekšsēdētāja balss.

40.pants. Bankas padomes priekšsēdētājs un viņa vietnieks ir Bankas darbinieki, kas pārstāv padomi tās sešu starplaikā. Bankas padomes priekšsēdētājs veic uzraudzību pār Bankas valdes darbību, kontrolē tās lēmumu atbilstību likumiem, Bankas statūtiem un padomes lēmumiem, izskata visus jautājumus, kas ir Bankas padomes kompetencē, un dod par tiem atzinumu.

41.pants. Bankas padomes sēdes sasauk padomes priekšsēdētājs vai viņa vietnieks pēc vajadzības, bet ne retāk kā sešas reizes gadā. Padomes sēdes protokolus jāparaksta visiem padomes locekļiem, kas piedalījušies sēdē.

42.pants. Bankas izpildinstitūcija ir valde, kuras sastāvā ir valdes priekšsēdētājs (priekzidents), viņa vietnieks un četri līdz seši valdes locekļi. Valde Bankas vārda rīkojas bez īpašas pilnvaras Latvijas Republikas likumu un Bankas statūtu ietvaros. Bankas valde tieši vada atsevišķu struktūrvienību darbību, glabā Bankas mantu un kapitālu un atbild par to, kā arī par Bankai uzticētajām materiālajām vērtībām. Bankas valde nodrošina Bankas operatīvo vadīšanu.

43.pants. (1) Bankas valdes kompetenci nosaka Bankas statūti. Tajos var noteikt jautājumus, kuru izlemšanai nepieciešama iepriekšēja Bankas padomes piekrišana.

(2) Neikumīgus valdes lēmumus atceļ Bankas padome.

44.pants. Bankas valdes darbu vada valdes priekšsēdētājs (priekzidents). Valdes priekšsēdētājs (priekzidents) bez īpašas pilnvaras pārstāv Banku atbilstoši Bankas statūtiem un tajos noteiktajai kompetencei.

45.pants. Bankas valde sanāk ne retāk kā reizi divas nedēļas. Sēdes sasauk un vada valdes priekšsēdētājs (priekzidents). Valde ir tiesīga lemt, ja sēdē piedalās vairāk nekā puse tās locekļu, ieskaitot valdes priekšsēdētāju (priekzidentu) vai viņa vietnieku. Valde lēmumus pieņem ar klātesošo tās locekļu balsu vairākumu. Balsim sadalīties līdzīgi, izšķir ošā ir valdes priekšsēdētāja (priekzidenta) bet viņa prombūtnē — priekšsēdētāja vietnieka balss. Valdes sēdes protokolus jāparaksta visiem valdes locekļiem, kas piedalījušies sēdē.

V nodaļa

Gada pārskats un peļņas sadale

46.pants. Bankas valdes sastādīto un zveināto revidentu pārbaudīto gada pārskatu apstiprina Bankas padome. Bankas gada pārskata pamatrādītāji publicējami laikrakstā "Latvijas Vēstnesis".

47.pants. Bankas peļņas sadali nosaka padome, tomēr vismaz 50 procenti no pārskata gada tirās peļņas ieskaitāmi rezerves kapitālā.

VI nodaļa

Bankas reorganizācija un likvidācija

48.pants. Lēmumu par Bankas reorganizāciju, privatizāciju vai likvidāciju pieņem Ministru kabinets saskaņā ar likumiem.

49.pants. Bankas reorganizācijas, privatizācijas vai likvidācijas gadījumā ķīlu zīmju turētāji saglabā prasījuma pirmtiesības salīdzinājumu ar citiem Bankas kreditoriem.

50.pants. Bankas darbības izbeigšanas gadījumā nevar pieprasīt pirms termiņa atmaksāt hipotekārā aizdevumu.

Likums Saeimā pieņemts 1995.gada 12.janvārī.
Valsts prezidents G. Ulmanis
Rīgā 1995. gada 26. janvārī

Noteikumi nr. 22 (prot.nr. 6, 6.š)

Rīgā 1995.gada 24.janvārī

Noteikumi par valsts nodevas apmēru naturalizācijas iesnieguma izskatīšanai

Izdoti saskaņā ar Pilsonības likuma 12.panta piekto daļu

1. Šie noteikumi nosaka, kādā apmērā persona, iesniedzot naturalizācijas iesniegumu, 1995.gadā maksā valsts nodevu par to izskatīšanu (tālāk tekstā — "valsts nodeva").

2. Noteikti valsts nodevas iesniedzāmiem un otrās grupas invalīdiem 15 latu apmērā.

3. Atbrīvot no valsts nodevas politiski represētās

Rikojums nr. 23 (prot. nr. 6, 5.š)

Rīgā 1995.gada 24.janvārī

Grozījumi Ministru kabineta 1994.gada 6.septembra rīkojumā nr. 414-r «Par valsts ienākumu nodrošināšanas un ekonomisko noziedzumu apkarošanas programmas pamatnostādņēm»

Izdarīt Ministru kabineta 1994.gada 6.septembra rīkojuma nr. 414-r «Par valsts ienākumu nodrošināšanas un ekonomisko noziedzumu apkarošanas programmas pamatnostādņēm» (*Latvijas Vēstnesis*, 1994, 111. nr.) grozījumus un izteikt 2.punktu šādā redakcijā:

«2. Noteikt, ka šī rīkojuma 1.punktā minētās programmas izpildes kontroli nodrošina un programmā nepieciešamās izmaiņas precizē, kā arī par program-

mas izpildes koordināciju atbildīgās personas norīko Nodziežu novēršanas nacionālā padome (izveidota ar Ministru kabineta 1994.gada 12.jūlija rīkojumu nr. 351-r «Par Nodziežu novēršanas nacionālo padomi» — *Latvijas Vēstnesis*, 1994, 97. nr.) atbilstoši šai kompetencei.»

Ministru prezidents M.Gailis
Iekšlietu ministrs J.Ādamsons

Noteikumi nr. 23 (prot.nr.6, 3.š)

Noteikumi par valsts budžeta ieņēmumu un izdevumu klasifikāciju

Izdoti saskaņā ar likuma «Par budžetu un finanšu vadību» 11.pantu

1. Valsts budžeta ieņēmumu klasifikatoru veido:

1.1. kods, kas aizvieto attiecīgā nodokļa vai iekasas budžētā nosaukumu;

1.2. kods, kas aizvieto attiecīgās preču grupas, maksājuma veida vai maksātāja nosaukumu.

2. Valsts budžeta izdevumu klasifikatoru veido:

2.1. ekonomiskās pazīmes kods, kas aizvieto budžeta attiecīgā ekonomiskā mērķa nosaukumu;

2.2. administratīvās pazīmes kods, kas aizvieto attiecīgā iestāžu tipa nosaukumu;

2.3. funkcionālās pazīmes kods, kas aizvieto attiecīgās valsts pārvaldes funkcijas nosaukumu;

2.4. nozares kods.

Ministru prezidents M.Gailis
Finanšu ministrs,
Ministru prezidenta biedrs A.Piebalgs

Rīgā 1995.gada 17.janvārī

Rikojums nr.15 (prot.nr.5, 4.š)

Par Krievijas Federācijas jurisdikcijā esošo bruņoto spēku izvešanas kontroles biroju

1. Saskaņā ar Ministru kabineta 1994.gada 20.novembra sēdes protokola nr.58 2.5.2. un 3.2. apakšpunktā:

1.1. reorganizēt Aizsardzības ministrijai pakļauto Krievijas Federācijas jurisdikcijā esošo bruņoto spēku izvešanas kontroles biroju, bet tā vienpusēji šķērs vienības iekļaut Aizsardzības ministrijas centrālajā aparātā;

1.2. uzdot Aizsardzības ministrijai turpināt pildīt tās Krievijas Federācijas jurisdikcijā esošo bruņoto spē-

Rīgā 1995.gada 24.janvārī

Latvijas Republikas Ministru kabinets

Noteikumi nr.21 (prot. nr. 1, 8.§)
Rīgā 1995.gada 3.janvārī

Noteikumi par 1995.gada valsts pamatbudžeta ieņēmumiem

Izdoti saskaņā ar likumu «Par valsts budžetu 1995.gadam».

Apspīrināt valsts pamatbudžeta ieņēmumus šādā sadalījumā:

Nr. Ieņēmumu avots p.k.	Lati
Ieņēmumi kopā	475 991 661
1. Apgrozījuma nodoklis	251 325 000
2. Akcizes nodoklis	39 200 000
2.1. akcizes nodokļa atmaksāšana zemes lietotājiem par diezēdegvielu	-2 700 000
2.2. akcizes nodokļa atmaksāšana budžetā	36 500 000
3. Pelņas nodoklis	95 000 000
4. Iedzīvotāju ienākuma nodoklis	3 000 000
5. Dabas resursu nodoklis	1 200 000
6. Nodēvas un dažādi nenodokļu ieņēmumi	9 860 000
7. Ieņēmumi no muiļas	33 000 000
8. Maksājumi par valsts kapitāla izmantošanu	7 000 000
9. Valsts nodēvas	1 460 000
10. Latvijas Bankas pelņas atlikuma iemaksas	6 791 000
11. Ieņēmumi no valsts nekustamā īpašuma pārdošanas	8 000 000
12. Valsts privatizācijas fonda iemaksas	3 264 661
13. Iemaksas Eiropas Rekonstrukcijas un attīstības bankas kredīta un kredīta procentu samaksai	3 628 000
14. Iemaksas Japānas Eksporta un importa bankas kredīta	

procentu samaksai	1 210 000
15. Iemaksas Pasaules bankas kredīta lauksaimniecībai procentu samaksai	426 000
16. Iemaksas Pasaules bankas rehabilitācijas kredīta procentu samaksai	1 950 000
17. Iemaksas Pasaules bankas kredīta privatizācijai procentu samaksai	222 000
18. SIA <i>Lata International</i> iemaksas ASV patēriņa preču kredīta agentūras kviesu iepirkuma kredīta procentu samaksai	108 000
19. SIA <i>Lata International</i> iemaksas Somijas graudu iepirkuma kredīta un kredīta procentu samaksai	2 286 000
20. SIA <i>Lata International</i> iemaksas Somijas eksporta kredīta lauksaimniecības mašīnu iegādei un kredīta procentu samaksai	1 174 000
21. SIA <i>Lata International</i> iemaksas parāda dzēšanai par 1994.gadā no valsts budžeta samaksātajiem kredītiem un kredītu procentiem	7 068 000
22. SIA <i>Lears</i> iemaksas G-24 kredīta un kredīta procentu samaksai	937 000
23. SIA <i>Lears</i> iemaksas parāda dzēšanai par 1994.gadā no valsts budžeta samaksātajiem kredītiem devīgulas iegādei un šo kredītu procentiem	582 000

Ministru prezidents M.Gailis
Finansu ministrs,
Ministru prezidenta biedrs A.Piebalgs

Rikojums nr.20 (prot. nr.5, 5.§)

Rīgā 1995.gada 17.janvārī

Par Ziemeļvalstu un Baltijas valstu Dziesmu svētku sarīkošanu 1995.gadā Latvijā

1. Pieņem Kultūras ministrijas priekšlikumu sarīkot Ziemeļvalstu un Baltijas valstu Dziesmu svētkus (tālāk tekstā — «Dziesmu svētki») 1995.gada 12.—16.jūlijā Rīgā, Talsos, Ventspilī, Tukumā, Bauskā, Ogrē, Cēsī, Gulbenē un Rēzeknē.

2. Noteikt, ka Dziesmu svētkus piedalās koru kolektīvi no Latvijas, Igaunijas, Lietuvas, Dānijas, Islandes, Norvēģijas, Somijas un Zviedrijas un dalībnieku skaits nepārsniedz 7 tūkstošus, no tiem 4 tūkstoši — ārvalstu koru dalībnieki.

3. Kultūras ministrijas E.Meļņgaļa Tautas mākslas centram veikt Dziesmu svētku sagatavošanas

darbus, kā arī nodrošināt Dziesmu svētku organizāciju un norisi.

4. Ministriem un tām pakļautajām organizācijām sniegt nepieciešamo palīdzību Dziesmu svētku sagatavošanā.

5. Aicināt rajonu un pilsētu pašvaldības sekmēt Latvijas koru piedalīšanos Dziesmu svētkos, kā arī nodrošināt Dziesmu svētku sarīkošanu to norises vietās.

Ministru prezidents M.Gailis
Kultūras ministrs J.Dripe

Lēmums nr.1 (prot.nr.1, 1.§)

Rīgā 1995.gada 3.janvārī

Par naturalizācijas pārvaldes pagaidnolikumu

1. Apspīrināt pieņemto Naturalizācijas pārvaldes pagaidnolikumu.

2. Ar šā gada 1.janvārī noteikt Naturalizācijas pārvaldes valsts pamatbudžeta 1995.gadam apstiprinātā darba samaksas fonda ietvaros kopējo šata vienību skaitu — 223 vienības (līdz 1994.gada 31.decembrim izmantoto Valsts kancelejas 20 šata vienību vietā).

Ministru prezidents M.Gailis
Iekšlietu ministrs J.Adamsons

Naturalizācijas pārvaldes pagaidnolikums

I. Vispārīgie jautājumi

1. Naturalizācijas pārvalde ir Ministru kabineta izveidota valsts pārvaldes iestāde, kura risina jautājumus, kas saistīti ar personu uzņemšanu Latvijas pilsonībā naturalizācijas kārtībā.

2. Naturalizācijas pārvalde savā darbībā ievēro Satversmi, konstitucionālo likumu «Cilvēka un pilsoņa tiesības un pienākumi». Pilsonības likumu un citus tiesību aktus.

3. Naturalizācijas pārvalde ir juridiska persona. Tai ir savs zīmogs ar papildinātā Latvijas Republikas valsts mēdļa ģerboņa attēlu un Naturalizācijas pārvaldes pilnu nosaukumu.

II. Naturalizācijas pārvaldes galvenie uzdevumi

4. Naturalizācijas pārvaldes galvenie uzdevumi ir:

4.1. izskatīt ārvalstnieku un bezvalstnieku iesniegumus par uzņemšanu Latvijas pilsonībā naturalizācijas kārtībā un noteiktā kārtībā sagatavot lēmumu projektus par uzņemšanu Latvijas pilsonībā vai par naturalizācijas atteikumu;

4.2. kārtot to personu lietas, kuras pretendē uz uzņemšanu Latvijas pilsonībā naturalizācijas kārtībā (tālāk tekstā — «pretendenti»), un nodrošināt mērķa lietu saglabāšanu atbilstoši noteiktajai kārtībai;

4.3. organizēt pretendentu Pilsonības likumā noteikto zināšanu pārbaudi;

4.4. izstrādāt un noteiktā kārtībā iesniegt Ministru kabinetam apstiprināšanai latviešu valodas prasmes pārbaudes komisijas nolikumu, Pilsonības likumā noteikto zināšanu pārbaudes komisijas nolikumu, Pilsonības likumā noteikto zināšanu pārbaudes noteikumu, kā arī citus ar Naturalizācijas pārvaldes darbu organizāciju saistītus tiesību aktus;

4.5. organizēt pretendentu latviešu valodas prasmes pārbaudes un Pilsonības likumā noteikto zināšanu pārbaudes materiālu izstrādi, kā arī nepieciešamo mācību un metodisko līdzekļu sagatavošanu;

4.6. nodrošināt Naturalizācijas pārvaldes un tās teritoriālo nodaļu optimālu darbu organizāciju;

4.7. apkopot un analizēt ar naturalizācijas procesu saistīto statistisko informāciju un pēc valsts varas vai pārvaldes institūciju vai to amatpersonu pieprasījuma sniegt informāciju jautājumos, kas saistīti ar naturalizāciju;

4.8. analizēt un apkopot citu valstu pieredzi pilsonības piešķiršanas jautājumos risināšanā, sadarbības ar šo valstu attiecīgajām institūcijām, kā arī organizēt starptautiskās konferences, seminārus un apspriedes, izmantojot šī darba rezultātus Naturalizācijas pārvaldes darba pilnveidošanai;

4.9. kontrolēt naturalizācijas procesu valstī, kā arī Naturalizācijas pārvaldes teritoriālo nodaļu un Eksaminācijas centra darbu un tā atbilstību tiesību aktu prasībām.

III. Naturalizācijas pārvaldes tiesības

5.1. saņemt nepieciešamo informāciju no valsts pārvaldes un pašvaldību iestādēm Naturalizācijas pārvaldes kompetencē esošajos jautājumos;

5.2. savas kompetences ietvaros izstrādāt priekšlikumus par nepieciešamajiem grozījumiem tiesību aktos un noteiktajā kārtībā virzīt tos tālākai izskatīšanai;

5.3. pārstāvēt Latvijas intereses starptautiskajās organizācijās, forumos un sanāksmēs jautājumos, kas saistīti ar naturalizāciju;

5.4. organizēt ārštata darba grupas Naturalizācijas pārvaldes kompetencē esošo jautājumu risinājuma projektu izstrādi;

5.5. slēgt ar juridiskām un fiziskām personām līgumus par papilddarbu, izpildi Naturalizācijas pārvaldes darbības nodrošināšanai.

IV. Naturalizācijas pārvaldes struktūra

6. Naturalizācijas pārvalde ir šādas struktūrvienības:

6.1. Naturalizācijas daļa;
6.2. Eksaminācijas un metodiskā daļa;
6.3. Informācijas analīzes un statistikas daļa;
6.4. Sabiedriskā attiecību daļa;
6.5. Juridiskā daļa;
6.6. Finanšu daļa;
6.7. Vispārējā daļa;
6.8. Saimecības daļa;
6.9. Eksaminācijas centrs;
6.10. sešpadsmit teritoriālās nodaļas.

V. Naturalizācijas pārvaldes struktūrvienību galvenie uzdevumi

7. Naturalizācijas daļas uzdevumi:

7.1. pārbaudīt no teritoriālajām nodaļām saņemto personas lietu atbilstību likumu un citu tiesību aktu prasībām;

7.2. nepieciešamības gadījumos ievākt papildinformāciju, lai pārliecinātos par pretendenta sniegtās informācijas patiesību;

7.3. sagatavot lēmuma projektus par pilsonības piešķiršanu vai ar gūmentētus lēmuma projektus par naturalizācijas atteikumu;

7.4. koordinēt teritoriālo nodaļu darbu.

8. Eksaminācijas un metodiskās daļas uzdevumi:

8.1. izstrādāt latviešu valodas prasmes pārbaudes un Pilsonības likumā noteikto zināšanu pārbaudes materiālus un minēto pārbaudu organizācijas kārtību;

8.2. organizēt mācību un metodisko līdzekļu izstrādi;

8.3. sniegt metodisko palīdzību teritoriālo nodaļu pārbaudes komisijām un organizēt šo komisiju darbu iesaistīto speciālistu apmācību;

8.4. koordinēt Eksaminācijas centra un teritoriālo nodaļu Eksaminācijas sektoru darību.

9. Informācijas analīzes un statistikas daļas uzdevumi:

9.1. izstrādāt un darba gaitā pilnveidot vienotu statistiskās informācijas sistēmu Naturalizācijas pārvaldes darba nodrošināšanai;

9.2. sagatavot informāciju par Naturalizācijas pārvaldes darbu;

9.3. izstrādāt naturalizācijas procesa un Naturalizācijas pārvaldes darba efektivitātes analīzes sistēmu un nodrošināt tās funkcionēšanu;

9.4. apkopot informāciju par citu valstu pieredzi naturalizācijas jautājumos, kā arī veikt pētījumus un izstrādāt priekšlikumus Naturalizācijas pārvaldes darba pilnveidošanai;

9.5. nodrošināt teritoriālās nodaļas ar darbam nepieciešamo informāciju.

10. Sabiedriskā attiecību daļas uzdevumi:

Noteikumi nr.19 (prot. nr.5, 1.§)

Rīgā 1995.gada 17.janvārī

Noteikumi par valsts civil dienesta ierēdņu amatu aprakstiem

Izdoti saskaņā ar likumu «Par valsts civil dienestu».

1. Šie noteikumi nosaka vienotu kārtību, kādā Latvijas Republikā izstrādājami, apstiprināmi un stājas spēkā valsts civil dienesta ierēdņu amatu apraksti (turpmāk tekstā — «amatu apraksti»). Minētā kārtība ir obligāti attiecināma uz visiem valsts civil dienesta ierēdņu amatu sarakstā iekļautajiem valsts civil dienesta ierēdņu amatiem.

Ja likumā nav noteikts citādi, attiecībā uz ierēdņiem (ierēdņu kandidātiem), kuru valsts civil dienesta ierēdņu amatos ieceļ Ministru kabinets, šajos noteikumos paredzētos attiecīgās valsts civil dienesta (un tās vadītāja) pienākumus veic tā valsts civil dienesta (un tās vadītāja), kuras pakļautībā vai pārraudzībā ir attiecīgā valsts civil dienesta.

2. Amata apraksts ir dokuments, kas raksturo valsts civil dienesta ierēdņu amatu un kuru saskaņā ar amata paraugaprakstu apstiprina valsts civil dienesta vadītājs ar šo noteikumu 6.punktā minētajā kārtībā izdotu rīkojumu. Amata apraksts obligāti jāievēro attiecīgajam valsts civil dienesta ierēdņim (ierēdņu kandidātam) un viņa priekšniecībai.

3. Valsts civil dienesta pienākumi, pamatojoties uz šo noteikumu 5.punktā minētajā kārtībā apstiprinājamu amatu paraugaprakstiem un saskaņā ar šādu sarakstu, izstrādāt amatu aprakstus attiecīgās valsts civil dienesta valsts civil dienesta ierēdņu amatam. Amatu aprakstus apstiprina attiecīgās valsts civil dienesta vadītājs.

4. Amata aprakstā iekļaujamās šādas ziņas:

4.1. valsts civil dienesta nosaukums;

4.2. valsts civil dienesta struktūrvienības nosaukums;

4.3. ierēdņa amata nosaukums saskaņā ar valsts civil dienesta ierēdņu amatu sarakstu un tā kods saskaņā ar Profesiju klasifikatoru;

4.4. ierēdņa (ierēdņa kandidāta) amata pakļautība;

4.5. ierēdņa (ierēdņa kandidāta) dienesta pamatpienākumu un kvalifikācijas apraksts, kurā jānorāda:

4.5.1. dienesta pamatpienākumi;

4.5.2. dienesta pienākumu veikšanai nepieciešamo zināšanu apjoms (izglītība);

4.5.3. veicamā darba pastāvības pakāpe;

4.5.4. darbību reglamentējošie normatīvie akti;

4.5.5. veicamā darba sarežģītības pakāpe;

4.5.6. atbildības apjoms;

4.5.7. pienākumus sadarbības ar citām amatpersonām, institūcijām un iedzīvotājiem savas civil dienesta ietvaros un ārpus tās;

4.5.8. darba raksturs.

Amatu apraksti izmantojami, izsludinot konkursu uz vakantajām valsts civil dienesta ierēdņu amatu.

10.1. nodrošināt Naturalizācijas pārvaldes sadarbību ar starptautiskajām organizācijām un ārvalstu valsts un sabiedriskajām institūcijām Naturalizācijas pārvaldes kompetencē esošajos jautājumos;

10.2. sagatavot un sistematiski sniegt masu informācijas līdzekļiem informāciju par jautājumiem, kas saistīti ar naturalizāciju;

11. Juridiskās daļas uzdevumi:

11.1. izskatīt pretendentu personas lietas un nodrošināt to atbilstību likumu un tiesību aktu prasībām;

11.2. pārstāvēt Naturalizācijas pārvaldes intereses tiesiskajās instancēs;

11.3. sniegt Naturalizācijas pārvaldes ierēdņiem (ierēdņu kandidātiem) konsultācijas juridiskajos jautājumos;

11.4. analizēt naturalizācijas procesu regulējošo tiesību aktu piemērošanas praksi un izstrādāt priekšlikumus darba pilnveidošanai.

12. Finanšu daļas uzdevumi:

12.1. nodrošināt Naturalizācijas pārvaldes un tās teritoriālo nodaļu budžeta plānošanu un izpildi, kā arī piešķirt to budžeta līdzekļu efektīvu un ekonomisku izmantošanu atbilstoši paredzētajiem mērķiem;

12.2. veikt grāmatvedības uzskaiti, kontroli un analīzi, kā arī sniegt pārskatus.

13. Vispārējās daļas uzdevumi:

13.1. nodrošināt Naturalizācijas pārvaldes saņemto un nosūtīto dokumentu reģistrāciju un to tālāko virzību atbilstoši lietvedības noteikumiem;

13.2. rediģēt, tulkot, pārskatīt un pavisot Naturalizācijas pārvaldes izdotos dokumentus;

13.3. noformēt valsts civil dienesta un darba attiecībām nepieciešamos dokumentus Naturalizācijas pārvaldes ierēdņiem (ierēdņu kandidātiem) un uz darba līguma pamata strādājošajām personām;

13.4. nodrošināt Naturalizācijas pārvaldes struktūrvienības ar dokumentu veidlapām un tipveida formulāriem.

14. Saimecības daļas uzdevumi:

14.1. pārvaldīt un uzturēt kārtībā Naturalizācijas pārvaldes ēkas, dienesta telpas un kustamo un nekustamo īpašumu;

14.2. nodrošināt Naturalizācijas pārvaldes struktūrvienības ar darbam nepieciešamo inventāru, materiāliem un saimnieciskajiem pakalpojumiem;

14.3. nodrošināt Naturalizācijas pārvaldes saku iekārtu, datoru tīklu un citu iekārtu tehnisko funkcionēšanu un ekspluatāciju.

15. Eksaminācijas daļas galvenie uzdevumi:

15.1. nodrošināt Rīgā, Jūrmalā un Rīgas rajonā pretendentu latviešu valodas prasmes pārbaudi un Pilsonības likumā noteikto zināšanu pārbaudi atbilstoši attiecīgās pārbaudes komisijas nolikumam un noteiktajai pārbaudes kārtībai;

15.2. veikt pārbaudes materiālu un mācību un metodisko līdzekļu aprobāciju saskaņā ar Eksaminācijas un metodiskās daļas norādījumiem.

16. Naturalizācijas pārvaldes teritoriālās nodaļas galvenie uzdevumi:

16.1. pieņemt un noteiktā kārtībā izskatīt iesniegumus par uzņemšanu Latvijas pilsonībā naturalizācijas kārtībā;

16.2. iekārtot un atbilstoši tiesību aktu prasībām nokomplektēt pretendentu personas lietas, kā arī nodrošināt to saglabāšanu un nosūtīšanu Naturalizācijas pārvaldei;

16.3. nodrošināt attiecīgajā teritorijā pretendentu latviešu valodas prasmes pārbaudi un Pilsonības likumā noteikto zināšanu pārbaudi atbilstoši attiecīgās pārbaudes komisijas nolikumam un noteiktajai pārbaudes kārtībai;

16.4. organizēt iedzīvotāju pieņemšanu jautājumos, kas saistīti ar naturalizāciju, kā arī nodrošināt iedzīvotāju ar nepieciešamo informāciju;

16.5. pieņemt un izskatīt iedzīvotāju sūdzības, kas saistītas ar naturalizāciju, un likumā noteiktajā kārtībā sniegt atbildes uz tām;

16.6. veikt statistisko uzskaiti un iegūtās informācijas analīzi.

17. Naturalizācijas pārvaldes ierēdņu amatu saraksts:

17.1. ierēdņa amats (ierēdņa kandidāta) dienesta pamatpienākumu un kvalifikācijas apraksts, kurā jānorāda:

17.1.1. dienesta pamatpienākumi;

17.1.2. dienesta pienākumu veikšanai nepieciešamo zināšanu apjoms (izglītība);

17.1.3. veicamā darba pastāvības pakāpe;

17.1.4. darbību reglamentējošie normatīvie akti;

17.1.5. veicamā darba sarežģītības pakāpe;

17.1.6. atbildības apjoms;

17.1.7. pienākumus sadarbības ar citām amatpersonām, institūcijām un iedzīvotājiem savas civil dienesta ietvaros un ārpus tās;

17.1.8. darba raksturs.

Amatu apraksti izmantojami, izsludinot konkursu uz vakantajām valsts civil dienesta ierēdņu amatu.

18. Naturalizācijas pārvaldes ierēdņu amatu saraksts:

18.1. ierēdņa amats (ierēdņa kandidāta) dienesta pamatpienākumu un kvalifikācijas apraksts, kurā jānorāda:

18.1.1. dienesta pamatpienākumi;

18.1.2. dienesta pienākumu veikšanai nepieciešamo zināšanu apjoms (izglītība);

18.1.3. veicamā darba pastāvības pakāpe;

18.1.4. darbību reglamentējošie normatīvie akti;

18.1.5. veicamā darba sarežģītības pakāpe;

18.1.6. atbildības apjoms;

18.1.7. pienākumus sadarbības ar citām amatpersonām, institūcijām un iedzīvotājiem savas civil dienesta ietvaros un ārpus tās;

18.1.8. darba raksturs.

Amatu apraksti izmantojami, izsludinot konkursu uz vakantajām valsts civil dienesta ierēdņu amatu.

19. Naturalizācijas pārvaldes ierēdņu amatu saraksts:

19.1. ierēdņa amats (ierēdņa kandidāta) dienesta pamatpienākumu un kvalifikācijas apraksts, kurā jānorāda:

19.1.1. dienesta pamatpienākumi;

19.1.2. dienesta pienākumu veikšanai nepieciešamo zināšanu apjoms (izglītība);

19.1.3. veicamā darba pastāvības pakāpe;

19.1.4. darbību reglamentējošie normatīvie akti;

19.1.5. veicamā darba sarežģītības pakāpe;

19.1.6. atbildības apjoms;

19.1.7. pienākumus sadarbības ar citām amatpersonām, institūcijām un iedzīvotājiem savas civil dienesta ietvaros un ārpus tās;

19.1.8. darba raksturs.

Valsts ieņēmumu dienests

Par 1994.gada peļņas nodokļa aprēķiniem zemnieku saimniecībām un individuālajiem uzņēmumiem

Saskaņā ar Latvijas Republikas 1992.gada 8.janvāra likuma «Par individuālo (ģimenes) uzņēmumu, zemnieka vai zvejnieka saimniecību un individuālo darbu» 18.pantā individuālajiem uzņēmējiem (zemniekiem) savu saimniecisko darbību uzskaita grāmatveidībā un sniedz valsts institūcijām likumā noteikto informāciju, kas nepieciešama nodokļu aprēķināšanai un statistikai. Latvijas Republikas 1992.gada 14.oktobra likums «Par uzņēmumu gada pārskatu» neattiecas uz zemnieku un zvejnieku saimniecībām un individuālajiem uzņēmumiem, kuru gada ieņēmumi no saimnieciskajiem darījumiem nepārsniedz 2000 minimālās mēnesaalgas pārskata gada sākumā (likuma 1.pantā 2.punkts). Tātad 1994.gada grāmatveidības gada pārskatu atbilstošā likumā «Par uzņēmuma gada pārskatu» nav jā sastāda minētiem uzņēmumiem, kuru 1993.gada ieņēmumi nepārsniedz Ls 30 000.

Lai zemnieku un zvejnieku saimniecības un individuālie uzņēmumi, kuru gada ieņēmumi no saimnieciskajiem darījumiem nepārsniedz Ls 30 000 varētu iesniegt rajoniem (pilsetu) Valsts ieņēmumu dienesta nodalījumā Nodokļu inspekcijām nepieciešamo informāciju nodokļu aprēķināšanai, V. alsts ieņēmumu dienests nosaka 1994.gada peļņas nodokļa aprēķinu pēc pielikuma formas. Minēto aprēķinu zemnieku saimniecības un individuālie uzņēmumi iesniedz nodokļu inspekcijā pēc maksātāja dzīvesvietas.

Aprēķins sastādāms, pamatojoties uz ieņēmumu un izdevumu uzskaites grāmatu un citiem uzskaites registriem.

Ja individuālais uzņēmējs (zemnieks) nodarbojas ne tikai ar lauksaimniecisko darbību, bet sniedz pakalpojumus vai nodarbojas arī ar pašā neražotās produkcijas tirdzniecību, tad ar nodokli apliekamā jāpēljai piemērojamas likmes saskaņā ar Latvijas Republikas likuma «Par peļņas nodokli» 10.pantu.

Sajā gadījumā ar nodokli apliekamo peļņu sadala proporcionāli ieņēmumu iptašvaram no attiecīgām darbības veidiem kopeļos ar nodokli apliekamos ieņēmumos.

Atbilstoši darbības veidam noteiktam iptašvaram sadalītajai peļņai tiek piemērotas attiecīgi 25% un 45% likmes. Peļņas nodokļa aprēķinā uzrādāt summas, izmantojotā daļas zīme vai arī sastādāms atsevišķs nodokļa aprēķins. Individuālajiem uzņēmējiem jā nodrošina ieņēmumu atsevišķa uzskaita pa darbības veidiem.

Peļņas nodokļa aprēķins par 1994.gada iesniedzamās Valsts ieņēmumu dienesta nodokļu inspekcijās līdz 1995.gada 15.martam.

Valsts ieņēmumu dienesta priekšnieka vietnieks A.Ostaškovs

Saskaņots

Latvijas Republikas Finanšu ministrijas valsts sekretāre V.Andrējeva

(*) — izdevumi aprēķinā uzrādāmi atbilstoši LR likuma «Par peļņas nodokli» 6., 7.pantam.

Finansu ministrija

Nr. 30-1.1.3-3/362, 1995.gada 19.janvārī
Par 1994.gadā gūtajiem ienākumiem

Par precizējumiem Latvijas Republikas Finanšu ministrijas 1993.gada 9.decembra instrukcija nr.9 «Par Latvijas Republikas likuma «Par iedzīvotāju ienākuma nodokli» piemērošanu»

Sakarā ar datoru tehnikas izmantošanu iedzīvotāju ienākuma maksātāju un viņu ienākumu uzskaitē, kā arī maksātāju iesniegto deklarāciju pārbaudei precizēt Latvijas Republikas Finanšu ministrijas 1993.gada 9.decembra instrukcijas nr.9 «Par Latvijas Republikas likuma «Par iedzīvotāju ienākuma nodokli» piemērošanu» 7.pielikuma «Deklarācijas» veidlapu un «Norādījumu deklarācijas sastādīšanai» teksta redakciju pēc parauga.

Finansu ministrijas valsts sekretāre V.Andrējeva
Valsts ieņēmumu dienesta priekšnieka vietnieks
Nodokļu kontroles departamenta direktors J.Ostaškovs

Norādījumi deklarācijas sastādīšanai par 1994.gadā gūtiem ienākumiem

Sakarā ar nodokļu maksātāju un viņu ieņēmumu un izdevumu uzskaitišanu, izmantojot datortehniku, ir precizēta kārtība, kādā deklarācija uzrādāmi nepieciešamie dati nodokļa aprēķināšanai r ezumējošā kārtībā.

1. Deklarāciju jā sastāda fiziskām personām, kurām Latvija ir pastāvīgā dzīvesvieta, ja tām ir jāaprēķina iedzīvotāju ienākuma nodoklis no kalendārā gada kopeļiem ar nodokli apliekamiem ienākumiem.

2. Deklarācija sastādāma un iesniedzama nodokļu inspekcijai ne vēlāk kā līdz kalendārām gadam (taksācijas gadam) sekojošā gada 1.martam. Gadījumā, ja deklarāciju nevar iesniegt minētā termiņā, nodokļu maksātājiem jāvienojas ar nodokļu inspekciju par vēlāku deklarācijas iesniegšanas termiņu.

3. Nodokļa maksātāja reģistrācijas numurs ierakstāms no algas nodokļa grāmatināvis vai paziņojuma par algas nodokli. Ja nodokļa maksātājam tas nav zināms, tad numuru ieraksta nodokļu inspektor.

4. Personas kodam (arī personām, kuru ienākumi ieslēgti deklarācijā) jābūt uzrādātam ar 11 ciparu zīmē no pases vai cita personu apliecinoša dokumenta.

5. Pastāvīgā dzīvesvieta gada sākumā uzrādāma tad, kur fiziskā persona bija pierakstīta algas nodokļa grāmatināvis (ja gada kartes) saņemšanas dienā. Pastāvīgā dzīvesvieta gada beigās uzrādāma, ja gada laikā tā ir izmainīta.

6. Personu sarakstā, kuru ienākumi ieslēgti deklarācijā, uzrādāmi bērni līdz 16 gadu vecumam (ieskaitot tos, kas 16 gadus sasnieguši 1994.gadā) un visas pārējās fiziskās personas, par kurām deklarācijā iesniedzamie dati nodokļa aprēķināšanai ir uzņemti šajā kārtībā.

7. Otrā daļā uzrādāmi ar nodokli apliekamie ienākumi un izdevumi, kas saistīti ar apliekamo ieņēmumu gūšanu, t.i., likuma 10.pantā 1.daļas 1. un 4.punktā uzrādītie un 11.pantā 3.4. uzskaitītie.

2.aile uzrādāma apliekamo ieņēmumu gada summa par katru gūšanas avotu un vietu, izmantojot ins-

trukcijas 2.pielikumu (paziņojums par algas nodokli), 6.pielikumu (ienākuma nodokļa aprēķins no saimnieciskās darbības, kuru sastāda ienākuma gūvejs un pirms deklarācijas sastādīšanas pārbaudījis nodokļu inspektor) un citu nodokļa maksātāja rīcībā esošo informāciju.

Izdevumu sastāvs uzrādāms 1.aile, bet izdevumu gada summa 4.aile. Izdevumi jāuzrāda faktiskie, bet ne lielāki par likumdošanas aktos vai citos normatīvos dokumentos noteiktiem, ja tādi pastāv.

Avansa maksājumi uzrādāmi:
* par algas nodokli — aprēķinātais un ieturētais no izpeļņas un izmaksām;
* par patentmaksu — pašvaldības noteiktas un budžetā iemaksātais;

* par ienākuma nodokli — maksātāja aprēķinātais, ņemot vērā nodokļu inspekcijas korigējumu;
* par ārvalsts nomaksāto — pamatojoties uz ārvalsts finansu iestādes izdotu dokumentu.

Plezieņus uzrādīt, kurā ieņēmumu gūšanas vietā ir iesniegtie nodokļu grāmatināvis; ārvalsts izmaksātā aizlīdzas datums un dokuments, kas apliecina nodokļa nomaksāšanu ārvalstīs.

8. trešā daļā 2.aile uzrādāms: kam un kad maksāts, bet 3.aile, par kuru personu maksāts.

9. Ceturtā daļā atvieglojumu aprēķināmi par katru apgadājamo atsevišķi, ņemot vērā mēnesus, kad pienākams atvieglojums, un konkrētā mēneša neapliecināto minimālo. Gada summa nosakāma, saskaitot atvieglojumus par visiem apgadājumiem. Aprēķinu dati uzrādāmi 6., 7. un 8.aile.

10. Flektā daļā atvieglojums uzrādāms tikai par pašu nodokļa maksātāju. Atvieglojuma summa nosakāma, ņemot vērā invaliditātes grupu, invaliditātes termiņu, konkrētā mēneša neapliecināto minimālo. Aprēķina dati uzrādāmi 5., 6. un 7.aile.

11. Sestā daļā «Kopsavilkums» nodokļa maksātā aizpilda pirmo skaitlā aili «Ls», pamatojoties uz 2., 3., 4. un 5. daļas datiem.

12. Dokumenti, kuri pievienoti deklarācijai, uzrādāmi sarakstā. Pēc to pārbaudes nodokļu inspekcijai ar atzini par dokumentu izmantošanas pakāpi atdod maksātājam.

sas un norakstā pakāpeniski (amortizē) saskaņā ar nomas termiņiem noteiktā vai citā derīgās lietošanas laikā (ja noslēgtajā nomas līgumā nav paredzēts nomainīt alīdzināt izdevumus, kas radušies, rekonstruējot, uzlabojot vai atjaunojot nomas pamatlīdzekļus).

Rekonstrukcijas, uzlabošanas vai atjaunošanas izmaksas var norakstīt (amortizēt) rekonstruēto (uzlaboto) pamatlīdzekļu derīgās lietošanas laikā vai arī citā no tā atšķirīgā laikā (piemēram, nomas termiņā), ja tam ir noteikts pamatojums.

Pamatlīdzekļu remonts un citi izdevumi, kas saistīti ar to uzturēšanu darba kārtībā vai saglabāšanu, jānoraksta tajā pārskata periodā, kurā tie radušies, izņemot tos gadījumus, ja

izdevumi ir relatīvi lieli salīdzinājumā ar pastāvējošo pamatlīdzekļu uzturēšanas vai saglabāšanas izmaksām un no remonta gūtās ekonomiskais gūstums saistāms ar vairākiem pārskata periodiem. Ja viena vai vairāku nākamo periodu ieņēmumi ir atkarīgi no pārskata periodā izdarītajām pamatlīdzekļu remonta izmaksām, tas šīs izmaksas var norakstīt pakāpeniski attiecīgajos pārskata periodos.»

Valsts sekretāre V.Andrējeva
Grāmatvedības metodiskās padomes priekšsēdētāja,
Grāmatvedības metodoloģijas un pārskata nodalys vadītājs D.Muciņš

Instrukcija par muitas kravas deklarācijas (vienotā administratīvā dokumenta) aizpildīšanu

Sākumu skat. 18. un 25.janvāra numuros

19.aile. «Konteiners» («Ktr.»)
Ja preces un citi priekšmeti tiek sūtīti konteinerā, raksta — 1
Ja preces un citus priekšmetus transportē bez konteinerā, raksta — 0.

20.aile. «Pieģādes noteikumi»
Kreisajā iedaļā uzrāda kontraktā fiksēto pieģādes noteikumu kodu saskaņā ar Inkotermu apzīmējumiem (Pielikums Nr.6.), vidējā iedaļā — nosaukumu attiecīgajai ģeogrāfiskajai vietai, kurā beidzas ar preci vai ar citiem priekšmetiem saistītie nosūtītāja (pārdevēja) pienākumi. Trešā iedaļā netiek aizpildīta.

21.aile. «Transporta līdzekļa apraksts robežas šķērsošanas vietā»
Kreisajā iedaļā uzrāda zīpas par aktīvo transporta līdzekli, ar kuru krava tiek ieviesta Latvijas Republikā.

Labajā iedaļā — kodu valstij, kurai pieder šis transporta līdzeklis.

Pasta sūtījumu vai dzelzceļa transporta gadījumā, ja nav iespējams noteikt transporta līdzekļa reģistrācijas numuru un valstisko piederību, atļauts tos neuzrādīt.

Izmantojot kombinētos transporta līdzekļus, tiek uzrādīts aktīvais transporta līdzeklis. Piemēram, ja prece vai citi priekšmeti šķērs o robežu automašīnā, kura ir novietota uz dzelzceļa platformas, aktīvais transporta līdzeklis ir dzelzceļa transports.

22.aile. «Valūta un kopējā summa faktūrā»
Kreisajā iedaļā uzrāda kontrakta valūtas kodu pēc «Valūtu klasifikatora» (Pielikums Nr.5.).

Labajā — deklarējamās preču un citu priekšmetu partijas kopeļo vērtību kontraktā noteiktās valūtas izteiksmē.

23.aile. «Valūtas kurss»
Uzrāda deklarācijas aizpildīšanas brīdī Latvijas Bankas mutaiti noteikto 22.ailes kreisajā iedaļā norādītās valūtas kursu.

24.aile. «Darījuma raksturs»
Uzrāda darījuma specifiskos kodu atbilstoši kontraktam pēc «Darījumu veidu klasifikatora» (Pielikums Nr.3.).

25.aile. «Transporta veids uz robežas»
Aile uzrāda 21.aile uzrādītā transporta līdzekļa transporta veidu kodu pēc «Transporta veidu klasifikatora» (Pielikums Nr.4.).

26.aile. «Iekšējā transporta veids»
Aile uzrāda 18.aile uzrādītā transporta līdzekļa transporta veidu kodu pēc «Transporta veidu klasifikatora» (Pielikums Nr.4.).

28.aile. «Finansu un banku dati»
Uzrāda par preču un citu priekšmetu ievešanu finansāli atbildīgās juridiskās personas Latvijas Republikas valūtas norēķinu kontu, kodu un nosaukumu bankas nodalī, kurā tas atvērts.

29.aile. «Muita uz robežas»
Uzrāda nosaukumu muitas iestādei, caur kuru preces un citi priekšmeti tiek ievesti Latvijas Republikā. Augšējā labajā stūrī — šīs muitas iestādes kodu pēc «Muitas iestāžu klasifikatora» (Pielikums Nr.7.).

31.aile. «Preces iepakojums un apraksts»
Uzrāda preces vai citu priekšmetu nosaukumu, to ražotāja piešķirto to nosaukumu, tipu u.c. parametru, kā arī norāda tos datus, kas nepieciešami viennozīmīgai preces klasifikācijai pēc LKN, kravas vietu veidus un daudzumu, zīpas par vietu marķējumu. Bez tam uzrāda iepakojumu marķējumu, numerāciju un daudzumu, neiepakotū preču vai citu priekšmetu gadījumā uzrāda deklarēto preču vai citu priekšmetu skaitu vai vārdus «beramā krava» ko pā ar to identifikācijai nepieciešamajām detaļām.

Nepieciešamības gadījumā atļauts sniegt zīpas par preces vai citu priekšmetu daudzumu, izteiktu nestandarta mēra vienībās.

Ja prece vai citus priekšmetus transportē konteinerā, uzrāda tā identifikācijas zīmes un numuru.

Ja šajā aile aprakstītā prece vai citi priekšmeti aizņem tikai daļu no kravas vietas, to atzīmē, ierakstot «kastes daļa», «konteiners daļa», u.tml. Alles apsejā labajā stūrī uzrāda preces vai citu priekšmetu muitas vērtības noteikšanai izmantotā preces vienas mērvienības cenu, un atbilstošās mērvienības kodu pēc mērvienību klasifikatora (Pielikums Nr.8), atdalot kodu ciparus no cenas cipariem ar slīpo daļsvītri (/).

32.aile. «Preces Nr.»
Ja tiek deklarēta tikai viena koda preces vai citi priekšmeti, VK 32.aile raksta ciparu «1».

Ja tiek deklarētas divas vai vairākas preces vai citi priekšmeti, šajā aile uzrāda preces kārtas numuru, kādā secībā tās aprakstītas 31.aile. Piemēram, VK 32.aile būs «1», pirmā PK atsevišķo pr ecu vai citu priekšmetu 32.ailes — «2», «3», «4», otrā PK deklarēto atsevišķo pr ecu vai citu priekšmetu 32.ailes — «5», «6», «7», u.t.t.

Kopeļjās deklarējamu preču un citu priekšmetu skaitis VK un PK nedrīkst pārsniegt 99. Nākamajai precei vai citiem priekšmetiem jāraksta jauna muitas kravas deklarācija (VAD).

33.aile. «Preces kods»
Uzrāda preces vai citu priekšmetu 9—zīmju kodu pēc LKN.

34.aile. «Izcelsmes valsts kods»
Ailes «A» daļā uzrāda kodu valstij, kurā prece vai citi priekšmeti ražoti, pēc «Pasaules valstu un teritoriju klasifikatora». Ja valsts nav zināma — raksta «00», ja izcelsmes valstis ir vairākas — raksta «99».

35.aile. «Svars bruto (kg)»
Uzrāda bruto svaru kilogramos (noapaļojot līdz vesalam kilogramam atbilstoši matemātiskās likuma) precei vai citiem priekšmetiem, kuri aprakstīti 31.aile. Bruto svars ir preces vai citu priekšmetu svars, ieskaitot iepakojuma svaru, bet neieskaitot transporta līdzekļa svaru, kā arī preces un citu priekšmetu pārvadāšanai izmantotā konteinaera svaru, ja tā tilpums pārsniedz 1 mē.

36.aile. «Preference»
Ja importējamām prečām vai citiem priekšmetiem nav paredzēta preference (izmanto tarifu pamatlīkmi), raksta — 0.

Ja importējamām prečām vai citiem priekšmetiem ir paredzēta preference, atkarībā no preferences tipa raksta:

— ja piemēro tarifu likni vislielākās labvēlības režimam — 1

— ja piemēro tarifu likni brīvās tirdzniecības atvieglojumiem — 2

— ja piemēro tarifu likni režimam ar tirdzniecības atvieglojumiem — 3

37.aile. «Procedūra»
Ailes kreisajā iedaļā uzrāda 4 ciparu muitas procedūru kodu saskaņā ar «Muitas procedūru klasifikatoru» (Pielikums Nr.2.).

Pirmie divi cipari norāda pieprasīto muitas procedūru, otrie divi — iepriekšējo muitas procedūru, kurai tika pakļautas ievadāmās preces vai citi priekšmeti.

Ar iepriekšējo procedūru saprot muitas procedūru, kurai tika pakļautas preces vai citi priekšmeti pirms pieprasītās muitas procedūras.

38.aile. «Svars neto (kg)»
Uzrāda neto svaru kilogramos (noapaļojot līdz vesalam kilogramam atbilstoši matemātiskās likuma) precei vai citiem priekšmetiem, kuri aprakstīti 31.aile. Neto svars ir preces svars, ieskaitot jebkuru iepakojumu, ar kuru koda prece parasti tiek pārdota pircējam mazumtirdzniecības tīklā.

39.aile. «Kvota»
Uzrāda kvotas atlikumu (ja sapemta licence), neieskaitot šajā deklarācijā deklarējamu preču vai citu priekšmetu partiju.

40.aile. «Kopeļjā deklarācija/iepriekšējais dokuments»
Aizpilda, ja agrāk tika noformēta citas muitas procedūras deklarācija, vai agrāk ieviesta manta kluvusi par preci.

Uzrāda numuru, kuru iepriekšējās deklarācijas Aaile ierakstījis muitas iestādē. Katrā 40.aile atļauts uzrādīt tikai vienu iepriekšējās deklarācijas numuru. Ja vienlaicīgi tiek ievestas preces vai citi priekšmeti, uz kuriem iepriekš bijušas noformētas divas vai vairākas deklarācijas, uz katru atbilstošā iepriekšējā deklarācija noformēto preču vai citu priekšmetu attiecīgā daudzumu jānoformē atsevišķā pozīcijā PK komplektā.

41.aile. «Papildus mērvienība»
Aili aizpilda tikai tad, ja pēc LKN attiecīgajām preces kodam paredzēts izmantot papildus mērvienību.

Ailes kreisajā pusē ieraksta preces vai citu priekšmetu daudzumu, izteiktu papildu mērvienībās, ailes labajā daļā — papildu mērvienības kodu pēc Mērvienību klasifikatora (Pielikums Nr.8), atdalot kodu ciparus no daudzuma cipariem ar slīpo daļsvītri (/).

42.aile. «Preces vērtība»
Uzrāda 31.aile deklarēto preču vai citu priekšmetu vērtību Latvijas Republikas valūtā CIF cenās vai «franko Latvijas robeža» cenās.

Ja prece vai citi priekšmeti nopirkti FOB cenās vai ar nosaujumu «franko pārdevēja robeža», tad uz rādītajai vērtībai pieskaita faktiskās izmaksas preces vai citu priekšmetu apdrošināšanai un transportēšanai līdz Latvijas Republikas robežai.

Ja prece vai citi priekšmeti nopirkti ar nosaujumu «CPT Latvijas osta», uzrādītajai vērtībai pieskaita faktiskās izmaksas preces apdrošināšanai.

44.aile. «Papildus informācija./Iesniegtie dokumenti./Pilnvaras un atļaujas» Rakstot katru dokumentu jaunā rindā un atzīmējot dokumenta kārtas numuru sekojošā secībā, uzrāda:

1 — licences numuru un izdošanas datumu, tās derīguma termiņu;

2 — transporta dokumenta numuru un datumu;

3 — muitas maksājumu atvieglojumu apliecinošu dokumenta numuru un izdošanas datumu, saistnātā dokumenta izdevēja nosaukumu;

4 — pirkšanas — pārdošanas līguma (kontrakta) numuru un datumu;

5 — tiešo sakaru līguma (protokola) numuru un datumu;

6 — preču izcelsmes sertifikāta numuru un izsniegšanas datumu;

7 — citu nepieciešamo atļauju numurus un izsniegšanas datumus (uzrādāt attiecīgās institūcijas nosaukumu);

8 — numuru dokumentam par saistībām ievest/izvest atpakaļ preces vai citus priekšmetus un šo saistību termiņu.

45.aile. «Vērtības sastāvdaļas»
Uzrāda 31.aile deklarēto preču vai citu priekšmetu apdrošināšanas un transportēšanas izmaksas līdz Latvijas Republikas robežai, izteiktas Latvijas Republikas valūtā.

46.aile. «Statistiskā vērtība»
Uzrāda preču vai citu priekšmetu vērtību Latvijas Republikas valūtā FOB cenās, noapaļojot līdz vesalam daudzumam vienbāti atbilstošās matemātiskās likumam. Ja prece vai citi priekšmeti nopirkti ar nosaujumu «franko Latvijas robeža», tad no vērtības atskaita faktiskās izmaksas, kas bija nepieciešamas, precei vai citus priekšmetus transportējot pa citu valsti teritorijā.

Ja prece vai citi priekšmeti nopirkti ar nosaujumu CIF, no vērtības atskaita visas transportēšanas un apdrošināšanas izmaksas, ja ar nosaujumu «CPT Latvijas Republikas osta» — atskaita transportēšanas izmaksas.

47.aile. «Nodokļu aprēķins»
Pirmajā stabīnā («Veids») uzrāda maksājumu kodus pēc «Muitas maksājumu klasifikatora» (Pielikums Nr.1).

Otrajā stabīnā («Aprēķina pamatojums») ieraksta preču vai citu priekšmetu muitas vērtību, bet pie fiksētām tarifu likmēm uzrāda preces vai citu priekšmetu daudzumu attiecīgajās mērvienībās.

Trešajā stabīnā uzrāda maksājumu likmi un to raksturojošo parametru (procentu zīmi vai fiksētās tarifu likmes gadījumā — attiecīgās mērvienības saīsinātu apzīmējumu).

Ceturtaļā — aprēķināto maksājumu summu. Flektajā uzrāda maksājumu kārtību:

A — tūlītēja samaksa skaidrā naudā;

C — iepriekšējās pārskaitījums bankas kontā;

E — atliktais muitas nodokļa maksājums (muitas parāds saskaņā ar likuma «Par muitas nodokli (tarifieri)» 46.pantu).

Ailes apsejā šajā daļā uzrāda visu maksājumu kopeļo summu.

Ja tiek izmantoti PK, katrā PK 47.aile katrai tālā deklarētajai precei vai citiem priekšmetiem (31.aile) tiek uzrādīts atbilstošais nodokļu aprēķins.

PK 47.ailes tabulā «Kopeļjā summa» netiek aizpildīta.

48.aile. «Maksājumu termiņa pagarinājums»
Šo aili aizpilda, ja 47.aile uzrādītā maksājuma kārtība E (garantijas maksājums), F (Pēc attiecīgās atļaujas saņemšanas uzrāda maksājuma nomaksas galīgo termiņu ar arābu cipariem (pirmie divi cipari — datums, otrie — mēnesis, trešie — gads, atdalot tos ar punktiem).

49.aile. «Nolikavas apzīmējums»
Aili aizpilda gadījumā, ja preces un citi priekšmeti tiek ievesti muitas noliktavā, kā arī, kad tie tiek laisti brīvam apgrozījumam no muitas noliktavas.

Ailes kreisajā daļā uzrāda muitas noliktavas reģistrācijas numuru, kas piešķirts ts Muitas departamentā, ailes labajā daļā — muitas noliktavas derīguma termiņu.

50.aile. «Saistību izpildītājs, pārstāvis, vieta un datums, paraksts»
Ailes augšējā daļā raksta tekstu «Deklarētajam sniegtās ziņas apstiprinu».

Ailes kreisajā vidējā daļā uzrāda uzvārdu, iniciālus un adresi preču un citu priekšmetu saņēmēja (importētāja) pilnvarotai personai.

Ailes labajā daļā jābūt atbildīgās personas parakstam.

54.aile. «Vieta un datums»
Uzrāda deklarācijas aizpildīšanas vietu un datumu, deklarētāja pilnvarotās personas uzvārdu un iniciālus, ieņemamo amatu, deklarētāja telefona numuru.

Visu apstiprina ar deklarētāja zīmogu un parakstu.

3.4. Muitas darbinieki aizpilda sekojošās ailes: A, B, D/J, E/J. Šīs ailes atļauts aizpildīt skaidrā salāsā rokkrāsā.

Ailu aizpildīšanas kārtība ir sekojoša:

«A» aile. «Nosūtītāja/Saņēmēja muitas iestāde»
Pēc visu pārējo nepieciešamo alļu aizpildīšanas «A» aile uzrāda deklarācijas kārtas numuru sekojošā veidā:

XXXX/X-XXXXXX

Seit pirmie četri cipari atbilst kodam, kas piešķirts ts muitas iestādei, kurā noformēta deklarācija. Nākošais cipars atbilst deklarācijas numuram, kas p

Instrukcija par muitas kravas deklarācijas (vienotā administratīvā dokumenta) aizpildīšanu

No 11.lpp.
 8.aile. «Saņēmējs/Importētājs»
 Uzrādā nosaukumu un adresi autotransporta līdzekļa saņēmējam uzņēmumam vai organizācijai, uz kuru dodas autotransporta līdzeklis.
 14.aile. Skat 5.lp.
 21.aile. «Transporta līdzekļa apraksts robežas šķērsošanas vietā»
 Ailes kreisajā daļā uzrādā kravas autotransporta līdzekļa marķu un reģistrācijas numuru. Ja ir piekabe, tad arī tā tiek uzrādīta. Ailes labajā daļā uzrādā kodu valstij, kurai pieder šis kravas autotransporta līdzeklis.
 25.aile. «Transporta veids uz robežas»
 Uzrādā kodu «30».
 29.aile. «Muita uz robežas»
 Uzrādā nosaukumu muitas iestādei, caur kuru kravas autotransporta līdzeklis šķērso Latvijas Republikas muitas robežu. Augstākajā stūrī — šīs muitas iestādes kodu pēc «Muitas iestāžu klasifikatora».
 38.aile. «Svars neto (kg)»
 Saskaņā ar transporta līdzekļa reģistrācijas dokumentiem uzrādā kravas autotransporta līdzekļa svaru bez kravas, noapaļojot to līdz vesalam kilogramam atbilstoši matemātiskām likumam.
 44.aile. «Papildu informācija (iesniedzamie dokumenti)»
 Aile rakstīt katru dokumentu ar jaunu rindu un atzīmēt dokumentu kārtas numurus šādā secībā:
 1 — kravas autotransporta līdzekļa tehniskās pases numuru, izdošanas vietu un datumu;
 2 — kravas autotransporta līdzekļa celzīmes numuru un datumu.
 50.aile. «Saistību izpildītājs, pārstāvis, vieta un datums, paraksts»
 Ailes augšējā daļā raksta tekstu «Deklarētājam sniegtas ziņas apstiprina»
 Ailes kreisajā daļā uzrādā kravas autotransporta līdzekļa vadītāja vārdu, uzvārdu, adresi un pases datu.
 Ailes labajā daļā jābūt atbilstīgas personas parakstam.
 54.aile. «Vieta un datums»
 Uzrādā deklarācijas aizpildīšanas vietu un datumu, deklarētāja pilnvarotās personas uzvārdu un iniciāļus, ieņemamo amatu, deklarētāja telefona numuru.
 Visu apstiprina ar deklarētāja zīmogu un parakstu.
 5.2. Pēc visu pārējo nepieciešamo ailu aizpildīšanas muitas darbinieks aizpilda «A» ailu. Šo ailu atļauts aizpildīt skaidri salasāmā rokrakstā.
 «A» aile. Nosūtītāja/Saņēmēja muitas iestāde
 Aile uzrādā deklarācijas kārtas numuru sekojošā veidā:
 XXXX/X — XXXXX
 Šeit pirmie četri cipari atbilst kodam, kas piešķirts tās muitas iestādei, kurā noformē deklarāciju, nākošais cipars atbilst deklarācijas noformēšanas gada pabeigšanas ciparam. Pēdējie četri cipari uzrādā reģistrācijas kārtas numuru deklarācijai, ko piešķir, noformējot deklarāciju attiecīgajā muitas iestādē. Ar katru kalendārā gada sākumu, numerācija jāskaidro jauna, t.i., ar 000001.

6.Kravas saraksta (KS) aizpildīšana
 Kravu sarakstu atļauts izmantot, lai vienkāršotu preču deklarēšanu kompleksu sūtījumu, kā arī ir iestādēm, kultūras un sporta pasākumiem saistītu kravu gādājumus. Šādos gadījumos deklarējamajam preču un citiem priekšmetiem jābūt atbilstoši sekojošiem nosacījumiem:

tie tiek sūtīti vienā un tajā pašā transporta līdzeklī,
 tie tiek ievesti vai izvesti caur vienu un to pašu muitas iestādi,
 tie tiek sūtīti uz vienu un to pašu saņēmēju muitas iestādē,
 tie tiek sūtīti vienam un tam pašam saņēmējam, tiem uzrādēšanas laikā Latvijas Republikas teritorijā ir viens un tas pats galvotājs.
 Šādā gadījumā tiek noformēti viens VK komplekts (ieņemšanas (importa) gadījumā formulāri nr. 7 un 8, izvešanas (eksporta) gadījumā formulāri nr. 1, 2, 3, 4) un attiecīgie skaiti KS formulārā. KS formulāru deklarētājam apstiprina ar savu parakstu (ja pas apskaidē daļā), pievieno to pie VK un iesniedz muitas iestādē, kurā noformē muitas kravas deklarāciju. KS formulārus deklarētājam atļauts aizpildīt tikai latviešu, angļu, vācu vai krievu valodā.
 KS izmantošanas gadījumā VK ailes 3, 15, 15a, 32, 33, 35, 42, 45, 46 netiek aizpildītas. VK 4. ailē tiek ierakstīts KS skaits, un VK 31. ailē ieraksta «Saskaņā ar Kravas sarakstu nr. ...»
 KS numerāciju izvēlas katrā muitas iestādē ar nosacījumu, ka aizpildītos KS formulārus var vienoti mīgt atšķirt t. KS numuru un noformēšanas datumu uzrādā KS pirmajā ailē no augšas.
 KS jābūt apstiprinātam to noformēšanas muitas iestādē ar atbilstošu zīmogu (KS otrajā ailē no augšas).
 Pārējās KS ailes informāciju par katru sūtījumu precīzi vai citu priekšmetu ieraksta savā rindā, atbilstoši ailu nosaukumiem («Pavadiņas numurs», «Iepakojuma marķējums, numerācija un skaits, pr. cū apraksts», «Nosūtītāja valsts», «Svars bruto», «Muitas vērtība», Aile «Muitas atzīmes» vajadzības gadījumā muitas darbinieks ieraksta papildu informāciju par attiecīgo precī.

Pielikums nr.1
Muitas maksājumu klasifikators
 Kods Nosaukums
 10 Muitas nodeva par muitas procedūram
 20 Importa muitas nodeļa lātos
 21 Importa muitas nodeklis valūtā
 25 Eksporta muitas nodeklis lātos
 26 Eksporta muitas nodeklis valūtā
 30 Drošības nauda
 40 Akcīzes nodoklis lātos
 41 Akcīzes nodoklis valūtā
 50 Apgrozījuma nodoklis
 55 Apgrozījuma nodokļa atlātais maksājums
 56 Drošības nauda par apgrozījuma nodokli

Pielikums nr.2
Muitas procedūru klasifikators
 10 Preču un citu priekšmetu ieviešana (eksports) (šeit netiek ieskaitītas piegādes kuģu un lidmašīnu apgādei un beznodokļu vaiķiem)
 21 Izvešana uz laiku pārstrādei, uzņemoties saistības ievest preces atpakaļ neizmainītā veidā.
 23 Izvešana uz laiku, uzņemoties saistības ievest preces atpakaļ neizmainītā veidā.
 31 Preču atpakaļizvešanas.
 32 Reeksports.
 40 Preču un citu priekšmetu ieviešana (imports) brīvām apgrozījuma Latvijas Republikā.
 51 Priekšmetu ieviešana uz laiku to pārstrādei, uzņemoties saistības par pārstrādes galaprodukta atpakaļizvešanu.
 53 Preču un citu priekšmetu ieviešana uz laiku, uzņemoties saistības par to izvešanu neizmainītā veidā.
 61 Preču atpakaļizvešana.
 62 Reimports.
 71 Preču novietošana muitas noliktavā.
 91 Priekšmetu ieviešana to pārstrādei muitas kontrolē.
 93 Preču un citu priekšmetu iznīcināšana muitas kontrolē.
 94 Pastāvīga priekšmetu lietošana muitas kontrolē.
 95 Piegādes kuģu un lidmašīnu apgādei.
 96 Piegādes beznodokļu vaiķiem.
 99 Iepirkējs paredzētā procedūra netika realizēta.
 00 Preces un citi priekšmeti netika pakļauti iepriekšējai muitas procedūrai.

Pielikums nr.3
Darījumu veidu klasifikators
 11 pirkšana/pārdošana
 12 kosiņģācijas darījums
 13 komisijs darījums

Pielikums nr.4
Transporta veidu klasifikators
 10 Jūras transports
 20 Dzelzceļa transports
 200 Autotransports
 40 Gaisa transports
 50 Pasta sūtījums
 70 Fikstējie pārvādzījumi
 80 (caurpāvadītāji, elektroenerģija)
 80 Iekšējo ūdensceļu transports
 90 Pārveidošana bez transporta līdzekļa

Pielikums nr.5
Pasaules valstu, teritoriju un valūtu klasifikators
 Valsts Valūta Kods Valūtas kods
 (oficiālais nosaukums)
 Afganistāna Afgāns AF AFA
 Albānija Leka AL ALL
 Alžīrija Dinārs DZ DZD
 Amerikas Savienotās Valstis Dolārs US USD
 Andora Peseta AD AD
 ESP
 Angola Kvanza AO AOK
 Anglija Dolārs AI XCD
 Barbuda A. Karību dolārs AG XCD
 Antilu salas Guldenis AN ANG
 Antarktika AQ AQ
 Apvienotie Arābi Emirāti Dirhams AE AED
 Argentīna Austrāls AR ARA
 Armēnija Drams AM AMD
 Aruba Guldenis AW AWG
 Austrija Šiliņš AT ATS
 Austrālija Austrālijas dolārs AU AUD
 Austrumtimora TP TP
 Azerbaidžāna Manats AZ AZM
 Bahamu salas Dolārs BS BSD
 Bahreina Dinārs BH BHD
 Baltkrievija Rubelis BY BYR
 Bangladeša Taka BD BDT
 Barbadosa Dolārs BB BBD
 Beliza Dolārs BZ BZD
 Benina Franks BJ XOF
 Bermudu salas Dolārs BM BMD
 Beļģija Franks BE BEF
 Birma Kjats BU BUK
 Bolīvija Bolīvāri BO BOB
 Bosnija un Hercegovina BA BAW
 Botsvāna Pula BW BWP
 Brazīlija Kruzado BR BRC
 Britu teritorijas ASV dolārs IO USD
 Indijas okeāna Dolārs BN BND
 Bruneja Dolārs BG BGL
 Bulgārija Franks BF XOF
 Burkinafaso Franks BI BIF
 Burundi Ngultrums BT BTN
 Butāna Norvēģijas krona BV NOK

CF XAF
 Čada Afrikas franks CF XAF
 Čile Českoslovačija Ček. CZK
 Čehijas krona CZK CZK
 Cile Českoslovačija Ček. CZK
 Dienvidkoreja Dinārs YU YUD
 Dienvidāfrikas Republika Rands ZA ZAR
 Dominika A. Karību dolārs DM XCD
 Dominikāna Republika Peso DO DOP
 Dānija Krona DK DKK
 Džibuti Franks DJ DJF
 Džonstona atols JT JT
 Eiropas savienība Ekijs ECU ECU
 Ekvadora Sukre EKE ECS
 Ekvatoriālā Gvineja Gineja GWE GWE
 GTE
 Etiopija Birra ET ETB
 Ēģipte E. G. P. EG EGP
 Fareru salas Dānijas krona FO DKK
 Fidži Dolārs FJ FJD
 Filipīnas Peso PH PHP
 Foklendu (Malvinu) salas Mārciņa FK FKP
 Francija Franks FR FRF
 Francū Polinēzija XPF XPF
 Franču Dienvid-antarktikas Apgabals Franks TF FRF
 Gabona Afrikas franks GA XAF
 Gajāna Dolārs GY GYD
 Gambija Dalasi GM GMD
 Gana Sedi GH GHC
 Gibraltārs Mārciņa GI GIP
 Grenada A. Karību dolārs GD XCD
 Grenlande Dānijas krona GL DKK
 Grieķija Drahma GR GRD
 Gruzija Kupons GE GEK
 Gvatemala ASV dolārs GU USD
 Gvatemala Ketsals GT GTQ
 Gvineja Šili GW GWP
 Gvineja-Bisava Gvinejas peso GF FRF
 Gvāna Francijas franks HT USD
 Haiti ASV dolārs HT USD

HM AUD
 Honduras Lempirs HN HNL
 Honkonga Dolārs HK HKD
 Horvātijā Dinārs HR HRD
 Igaunijā Igaunijas krona EE EEK
 Indija Rupija IN INR
 Indonēzija Dinārs ID IDR
 Irāka Rials IR IRR
 Irāna Krona IS ISK
 Islande Lira IT ITL
 Izraēla Šekelis IL ILS
 Irīja Mārciņa IE IEP

Jamaika Jamaika
 Japāna J. JPY
 Jaunkaledonija Kl. ak. franks NC XPF
 Jaunzēlande Dolārs NZ NZD
 Jemena Rials YE YER
 Jordānija Dinārs JO JOD
 Kaboverde (Zaļā Raga Republika) Eskudo CV CVE
 Kaimanu salas Dolārs KY KYD
 Kambodža Rials KH KHR
 Kamerūna Afrikas franks CM XAF
 Kanāda Dolārs CA CAD
 Kantona un Endenberija CE CE
 Katara Rials KE QAR
 Kazahstāna Tenga KZ KZT
 Kenija Šiliņš KE KES
 Kipra Mārciņa CY CYP
 Kirgizstāna Soms KG KGS
 Kiribati Austrālijas dolārs KI AUD
 Kokosu salas Dolārs CC AUD
 Kolumbijsa Pesos CO COP
 Komoru salas Afrikas franks KM KMF
 Kongo Afrikas franks CG XAF
 Korejas Demokrātiskā Republika Voni KP KPW
 Kostarika Kolons CR CRC
 Krievija Rublis RU RUR
 Kuba Pesos CU CUP
 Kuvaita Jauzēlandes dolārs KU KWD
 Kina Juāna CN CNY
 Laos Kips LA LAK
 Latvija Lats LV LVL
 Lesoto Lots LS ZAR
 Libāna Mārciņa LB LBP
 Lieberija Dolārs LR LRD
 Lielbritānija Šterliņš mārciņa GB GBP
 Lietuva Lits LT LTL
 Lihstēnija Šveices franks LI CHF
 Luksemburga Franks LU LUF
 Libija Dinārs LY LYD
 Madagaskara Malagasi franks MG MGF
 Majota sala Franks ME FRF
 Makao Pataka MO MOP
 Malaizija Ringits MY MYR
 Maldivijā Rupija MV MVR
 Mali Afrikas franks ML MLF
 Malta Mārciņa MT MTL
 Malāvī Kvači MW MWK
 Marianas salas Dolārs MP USD
 Maroka Dirhems MA MAD
 Martinika Francijas franks MQ FRF
 Mauritānija Ugija MR MRO
 Maurīcija Rupija MU MUR

UM USD
 Meksika Pesos MX MXP
 Menas sala Šterliņš mārciņa MI GBP
 Mīkronēzija Dolārs FM USD
 Moldova Leja MD MDL
 Monako Francijas franks MC FRF
 Mongolija Tugriks MN MNT
 Montserrata A. Karību dolārs MS XCD
 Mozambika Metikals MZ MZM
 Mārsala sala Dolārs MH USD
 Namibija Dār rends NA ZAR
 Nauru Austrālijas dolārs NR AUD
 Neitrālā zona NT NT
 Nepāla Rupija NP NPR
 Nigēra Afrikas franks NE XOF
 Nigērija Naira NG NGN
 Nikaragva Kordoba NI NIC
 Niue Jauzēlandes dolārs NU NZD
 Norfolka Austrālijas dolārs NF AUD
 Norvēģija Krona NO NOK
 Nīderlandē Guldenis NL NLG

OM OMR
 Omāna Rials OM OMR
 Pakistāna Rupija PK PKR
 Palau salas ASV dolārs PW USD
 Panama Balboa/PAB/USD PA PAB/USD
 Papua—Jauzēvīneja Kina PG PGK
 Paragvajā Gvarani PY PYG
 Peru Inti PE PES
 Pitkērna Jauzēlandes dolārs PN NZD
 Polija Zlots PL PLZ
 Portugāle Eskudo PT PTE
 Puertoriko ASV dolārs PR USD
 Reinjona Francijas franks RE FRF
 Rietumzahāra Peseta EH ESP
 Rietumu Samoa Tala WS WST
 Ruanda Franks RW RWF
 Rumānija Leja RO RON
 Kolons SV SVC
 Salvadora ASV dolārs SV USD
 Sanmarino Itālijas lira SM ITL

ST STD
 Saūda Arābijā Rials SA SAR
 Seišēlu Salas Rupija SC SCR
 Senegāla Afrikas franks SN XOF
 Senpiēra Francijas franks PM FRF
 Sentkristofera A. Karību dolārs LC XCD
 Sentvinsenta un Grenadīnas A. Karību dolārs KN XCD
 Singapūra Dolārs SG SGD
 Sirija Mārciņa SY SYP
 Sjerraleone Leone SL SLL
 Slovākija Krona SK SKK
 Slovēnija Tala SI SIT
 Somālija Šiniņš SO SOS
 Somijas marka FI FIM
 Spānija Peseta ES ESP
 Sudāna Mārciņa SD SDP
 Surinama Guldenis SR SRG

Sj SJK
 Svalbāda Norvēģijas krona SJ NOK
 Svazilenda Lilangens SZ SZL
 Šrilanka Rūpija SH S H P
 Šveice Franks CH CHF
 Tadžikistāna Tadžikistānas rublis TJ TJR
 Taivāna Taivānas dolārs TW TWD
 Taizeme Bats TH THB
 Tanzānija Šiliņš TZ TZS
 Tērksa un Kaikosa Dolārs TG USD
 Togo Afrikas franks TG XOF
 Tokelau salas Dolārs TK NZD
 Tonga Panga TO TOP
 Trinidadā un Tobago Dolārs TT TTD
 Tunīzija Dinārs TN TND
 Turcija Lira TR TRY
 Turkmēnistāna Manats TM TMM
 Tuvalu salas Austrālijas dolārs TV AUD
 Uganda Šiliņš UG UGS
 Ukraina Karbovapecs UA UAK
 Urugvajā Forints HU HUF
 Uzbekija Pesos UY UYP
 Vālis un Sums UZ UZS

WF ZPF
 Vatu Vatu VUV
 Vatikāns Vācija VA VTL
 Vācija Mārka DE DEM
 Veika salas Dolārs VK USD
 Venecuēla Bolīvārs VE VEB
 Viridžānas salas Dolārs VG USD
 Vjetnama Donga VN VND
 Zaira Zaira ZR ZRZ
 Zambija Kvači ZM ZMK
 Zālamāna salas Dolārs SN SBD
 Austrālijas dolārs CB AUD
 Zilokaula Krasta Republika (Kvotdivuāra) Franks CI XOF
 Zimbabve Dolārs ZW ZWD
 Zviedrija Krona SE SEK

Pielikums nr.6
Piegādes noteikumi
 Kontrakta nosaukumi 1.apakšaile 2.apakšaile
 Kods Vietas nosaukums
 No rūpniecības EXW Norādītā rūpniecības vieta

Franko pārvadātājs FCA
 Franko gar kuģa bortu FAS
 Franko uz kuģa klāja FOB
 Cena un frakts CCF
 Cēns apdrošināšana CFR
 Transportēšana CIF
 Transportēšana un frakts CPT
 Transportēšana un apdrošināšana CIP
 Piegādāts līdz robežai DAF
 Piegādāts no kuģa DES
 Piegādāts no pieņemšanas DDU
 Piegādāts ar muitas DDP
 Citi piegādes noteikumi XXX Kontrakta piegādes noteikumu apraksts

Piegādes noteikumu skaidrojums
E grupa
Aizbraukšana
 EXW — (ex works) «no rūpniecības»
 Pārdevējs izpilda viņa saistības preču nogādāšanā, kad preces ir izdevīgi nodotas pircējam no viņa telpām (rūpniecības, fabrikas vai noliktavas). Viņš nav atbildīgs par preču iekrausšanu pircēja transporta līdzeklī, kā arī par eksporta muitas formalitāšu nekaitēšanu, ja nav nolemts citādi.
 Pircējs sedz visus izdevumus par preču nogādāšanu no pārdevēja telpām līdz vēlamojai saņēmēja vietai.
 Terms EXW nosaka vismazākās saistības pārdevējam.
 Šo terminu nevajadzētu lietot, ja pircējs vēlas tieši vai netieši nokārt eksporta formalitātes. Nāvos gadījumos vēlams lietot terminu FCA.

F grupa
Galvenā transportēšana nenomaksāta
 FCA — (free carrier (Named place)) franko pārvadātājs (brīva pārvadātāja)
 Pārdevējs izpilda savas pienākumus preču nogādāšanā, kad viņš ir nodevis preces pircējam nosauktajā vietā vai punktā, samaksājot par tām eksporta muitu.
 Galvenais pārdevēja pienākums ir nogādāt preces pircēja nosauktajā pārvadātāja rīcībā.
 Šo terminu var lietot jebkuram transporta veidam.
 FAS — (free alongside ship) franko gar kuģa bortu (brīvs līdz kuģim)
 Pārdevēja pienākumi tiek izpildīti, kad preces tiek novietotas nosauktās iekrausšanas osts pieņemšanā, kuģim, uz mola vai uz lītera. Pircējs sedz visus izdevumus, kas saistīti ar šīs momenta uzņemšanu visu risku par preču zudumiem un bojājumiem.

Atšķirībā no ter mīna FOB, šis termins nosaka eksporta muitas maksas pircējam. Šo terminu var lietot, tikai transportējot preces pa jūru vai iekšējām ūdensceļiem.
 FOB — (free-on board) franko uz kuģa klāja (brīvs uz klāja)
 Pārdevējs izpilda savas saistības preču piegādāšanā, kad preces ir šķērsojušas kuģa bortu to nosauktajā iekrausšanas ostā. Pircējs no šī brīža sedz visus izdevumus un no šī brīža uzņem risku par preču zudumiem vai bojājumiem.
 Šo terminu var lietot, tikai transportējot preces pa jūru vai iekšējām ūdensceļiem.
 CIF — (cost, insurance and freight) cena, apdrošināšana un frakts.
 Pārdevējs pilda tās pašas saistības, kādas paredzētas CFR gadījumā, bet ar papildinājumu, ka viņam jānodrošina apdrošināšana pircēja labā pret preču zudumiem vai bojājumu risku to transportēšanas laikā pa jūru. Pārdevējs noslēdz apdrošināšanas līgumu un maksā apdrošināšanas prēmiju.
 Terms CIF nosaka, ka pārdevējam eksportējamas preces jānolūm, turklāt viņam jāņem vērā, ka saskaņā ar terminu CIF apdrošināšana jāiegūst uz minimālajiem nosacījumiem.
 Šo terminu var lietot, tikai transportējot preces pa jūru vai iekšējām ūdensceļiem.
 CPT — (carriage paid to) transportēšana apmaksāta līdz...

Pārdevējs maksā frakti par preču aizvešanu līdz nosauktajai saņēmēja vietai. Risks par preču zudumiem vai bojājumu, kā arī papildusizdevumiem neparedzētu notikumu rezultātā pēc tam, kad preces ir piegādātas pārvadātājam, pāriet no pārdevēja uz pircēju brīdī, kad preces ir nodotas pārvadātāja rīcībā.
 Pārdevējam eksportējamas preces ir jānolūm. Šo terminu var lietot jebkuram transportēšanas veidam, ieskaitot jauktu transportēšanu.
 CIP — (carriage and insurance paid to) pārvadāšana un apdrošināšana apmaksāta līdz...
 Šis termins līdzīgs terminam CPT, bet ar papildinājumu, ka pārdevējam jānodrošina kravas apdrošināšana pircēja labā pret preču zudumiem vai bojājumu risku transportēšanas laikā.
 Pārdevējs noslēdz apdrošināšanas līgumu un maksā apdrošināšanas prēmiju. Pircējam jāievēro, ka saskaņā ar terminu CIP no pārdevēja jāiegūst apdrošināšana uz minimālajiem noteikumiem.
 Pārdevējam eksportējamas preces ir jānolūm. Šo terminu var lietot jebkuram transportēšanas veidam, ieskaitot jauktu transportēšanu.

D grupa
Iekrašanās
 DAF — (delivered at frontier) piegādāts līdz robežai.
 Pārdevējs ir izpildījis savas saistības piegādāt preces, kad tās, nomototas eksportam, ir nogādātas līdz nosauktajam punktam vai vietai uz robežas pirms blakus valsts muitas robežas.

Ir vienmēr ļoti svarīgi norādīt šajā terminā piegādes punktu un vietu, precīzi nosakot attiecīgo robežu.
 Šo terminu galvenokārt lieto, pārvadājot preces pa dzelzceļu vai autoceļu, bet to var lietot arī jebkuram citam transportēšanas veidam.
 DES — (delivered ex-ship) piegādāts no kuģa.
 Pārdevējs izpilda savas saistības piegādāt preces, ja tās, nenomototas importēšanai, nodotas pircēja rīcībā uz kuģa klāja norādītā gaisa mērkā ostā. Pārdevējs uzņem risku un sedz visus izdevumus, kuri rodas, preces nogādājot līdz nosauktajai saņēmējai vietai.
 Šo terminu var lietot, tikai transportējot preces pa jūru vai iekšējām ūdensceļiem.
 DOQ — (delivered ex-quay (duty)) piegādāts no pieņemšanas (nodeva samaksāta).
 Pārdevējs izpilda savas saistības preču nogādāšanā, kad tās, nomototas importēšanai, nodotas pircēja rīcībā ostmalā (pieņemšanā) nosauktajā galamērķa ostā. Pārdevējs uzņem visus riskus un sedz visus izdevumus par preču nogādāšanu, ieskaitot nodevas, nodokļus un citus maksājumus.
 Šo terminu nelieto, ja pārdevējam nav iespējams tieši vai netieši iegūt importa licenci.

Ja līgumslēdzējas puses vienojas, ka pircējs no mūto preces importēšanai un samaksā nodevas, li gumā frāzē «Nodeva samaksāta» aizstāj ar «Nodeva nesamaksāta».
 Šo terminu var lietot, tikai transportējot preces pa jūru vai iekšējām ūdensceļiem.
 DDU — (delivered duty unpaid) piegādāts bez nodevas samaksas.
 Pārdevējs izpilda viņa saistības preču nogādāšanā, kad tās ir nogādātas līdz nosauktajai vietai importētāja valstij.
 Pārdevējam jāuzņem visas risks un izdevumi, (atskaitot nodevas, nodokļus un citus oficiālos maksājumus, kas jāmaksā par importēšanu, kā arī izdevumus un risku par muitas formalitāšu kārtāšanu), piegādājot preces līdz norādītajai vietai. Pircējam jāsamaksā visi papildu izdevumi un jāņem risks, kas var rasties, precī salvaicīgi nenomulotjot importēšanas riskus.
 Šo terminu var lietot jebkuram transportēšanas veidam.
 DDP — (delivered duty paid) piegādāts ar nodevas samaksu.
 Pārdevējs izpilda savas saistības piegādāt preces, kad tās ir nogādātas līdz nosauktajai vietai importētāja valstī.
 Pārdevējam jāuzņem visas risks un izdevumi, tai skaitā nodevas, nodokļi un citi maksājumi par importēšanu nomuloto preču piegādāšanu.
 Terms DDP paredz maksimālas saistības pārdevējam.
 Ja līgumslēdzējas puses vienojas, ka pircējs no mūto preces importēšanai un samaksā nodevas, jā pieļeto terms DDU.
 Šo terminu var lietot jebkuram transportēšanas veidam.

Ieteicamā papildu literatūra: Inhotems 1990, tulkojums latviešu valodā. (Izdevēji — Latvijas tirdzniecības un rūpniecības palāta sadarbībā ar SIA Komin.)

7.pielikumu publicēsim nākamajā numurā

REKLĀMA /SLUDINĀJUMI

Kuldīgas rajona tiesā saņemts iesniegums pilsona Brencā Kazimira Josifa d., dzim. 1908.g. 24.oktobrī Aulejas pagastā, izsludināšanu par mirušu. Ja minētā persona nav mirusi, viņam jāierodas Kuldīgas rajona tiesā vai jāpazīst savas atrašanās vietas, līdzdāvis visus pilsonus, kam ir zināma Kazimira Brencā atrašanās vieta vai zinas par viņa nāvi, par to paziņot Kuldīgas rajona tiesai.

Liepājas pilsētas tiesā saņemts iesniegums padzusa Zana Jāņa d. Bertrama, dzim. 1910.gada 15.janvārī, izsludināšanai par mirušu. Ja minētā persona nav mirusi, kā arī personas, kurām ir zinas par Z. Bertrama atrašanās vietu vai apstākļiem, kādos viņš pazudis, līdzdāvis par to paziņot Liepājas pilsētas tiesai 3 mēnešu laikā.

Liepājas pilsētas tiesā saņemts iesniegums Josifa Izaka Levinoviča Eliasa d. Mitauera izsludināšanai par mirušu. Ja minētā persona nav mirusi, kā arī personas, kurām ir zinas par Josifa Izaka Levinoviča Eliasa d. Mitauera atrašanās vietu vai apstākļiem, kādos viņš pazudis, līdzdāvis par to paziņot Liepājas pilsētas tiesai 3 mēnešu laikā.

Liepājas pilsētas tiesā saņemts iesniegums padzusa Zamaela Leiba d. Berks-Bergs izsludināšanai par mirušu. Ja minētā persona nav mirusi, kā arī personas, kurām ir zinas par Z. Berks-Bergs atrašanās vietu vai apstākļiem, kādos viņš pazudis, līdzdāvis par to paziņot Liepājas pilsētas tiesai 3 mēnešu laikā.

Liepājas pilsētas tiesā saņemts iesniegums padzusa Zamaela Leiba d. Berks-Bergs izsludināšanai par mirušu. Ja minētā persona nav mirusi, kā arī personas, kurām ir zinas par Z. Berks-Bergs atrašanās vietu vai apstākļiem, kādos viņš pazudis, līdzdāvis par to paziņot Liepājas pilsētas tiesai 3 mēnešu laikā.

Liepājas pilsētas tiesā saņemts iesniegums padzusa Zamaela Leiba d. Berks-Bergs izsludināšanai par mirušu. Ja minētā persona nav mirusi, kā arī personas, kurām ir zinas par Z. Berks-Bergs atrašanās vietu vai apstākļiem, kādos viņš pazudis, līdzdāvis par to paziņot Liepājas pilsētas tiesai 3 mēnešu laikā.

Liepājas pilsētas tiesā saņemts iesniegums padzusa Zamaela Leiba d. Berks-Bergs izsludināšanai par mirušu. Ja minētā persona nav mirusi, kā arī personas, kurām ir zinas par Z. Berks-Bergs atrašanās vietu vai apstākļiem, kādos viņš pazudis, līdzdāvis par to paziņot Liepājas pilsētas tiesai 3 mēnešu laikā.

Liepājas pilsētas tiesā saņemts iesniegums padzusa Zamaela Leiba d. Berks-Bergs izsludināšanai par mirušu. Ja minētā persona nav mirusi, kā arī personas, kurām ir zinas par Z. Berks-Bergs atrašanās vietu vai apstākļiem, kādos viņš pazudis, līdzdāvis par to paziņot Liepājas pilsētas tiesai 3 mēnešu laikā.

Liepājas pilsētas tiesā saņemts iesniegums padzusa Zamaela Leiba d. Berks-Bergs izsludināšanai par mirušu. Ja minētā persona nav mirusi, kā arī personas, kurām ir zinas par Z. Berks-Bergs atrašanās vietu vai apstākļiem, kādos viņš pazudis, līdzdāvis par to paziņot Liepājas pilsētas tiesai 3 mēnešu laikā.

Liepājas pilsētas tiesā saņemts iesniegums padzusa Zamaela Leiba d. Berks-Bergs izsludināšanai par mirušu. Ja minētā persona nav mirusi, kā arī personas, kurām ir zinas par Z. Berks-Bergs atrašanās vietu vai apstākļiem, kādos viņš pazudis, līdzdāvis par to paziņot Liepājas pilsētas tiesai 3 mēnešu laikā.

Liepājas pilsētas tiesā saņemts iesniegums padzusa Zamaela Leiba d. Berks-Bergs izsludināšanai par mirušu. Ja minētā persona nav mirusi, kā arī personas, kurām ir zinas par Z. Berks-Bergs atrašanās vietu vai apstākļiem, kādos viņš pazudis, līdzdāvis par to paziņot Liepājas pilsētas tiesai 3 mēnešu laikā.

Liepājas pilsētas tiesā saņemts iesniegums padzusa Zamaela Leiba d. Berks-Bergs izsludināšanai par mirušu. Ja minētā persona nav mirusi, kā arī personas, kurām ir zinas par Z. Berks-Bergs atrašanās vietu vai apstākļiem, kādos viņš pazudis, līdzdāvis par to paziņot Liepājas pilsētas tiesai 3 mēnešu laikā.

Liepājas pilsētas tiesā saņemts iesniegums padzusa Zamaela Leiba d. Berks-Bergs izsludināšanai par mirušu. Ja minētā persona nav mirusi, kā arī personas, kurām ir zinas par Z. Berks-Bergs atrašanās vietu vai apstākļiem, kādos viņš pazudis, līdzdāvis par to paziņot Liepājas pilsētas tiesai 3 mēnešu laikā.

Liepājas pilsētas tiesā saņemts iesniegums padzusa Zamaela Leiba d. Berks-Bergs izsludināšanai par mirušu. Ja minētā persona nav mirusi, kā arī personas, kurām ir zinas par Z. Berks-Bergs atrašanās vietu vai apstākļiem, kādos viņš pazudis, līdzdāvis par to paziņot Liepājas pilsētas tiesai 3 mēnešu laikā.

Liepājas pilsētas tiesā saņemts iesniegums padzusa Zamaela Leiba d. Berks-Bergs izsludināšanai par mirušu. Ja minētā persona nav mirusi, kā